

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ
ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ฮาเสส หนูวงศ์

ภาคนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม
มหาวิทยาลัยทักษิณ

2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และ (3) เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรคของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารเทศบาล พนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล ในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า มี 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จน้อยที่สุด ส่วนความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2. การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

3. ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารจัดการของเทศบาลให้มากขึ้น การบริหารในระดับกอง ฝ่ายต่าง ๆ ขาดความคล่องตัวในการจัดการ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ขาดงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ ขาดการเอาใจใส่ และควบคุมดูแลอย่างจริงจังจากผู้เกี่ยวข้อง และการขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

THE FACTORS OF SUCCESS IN THE IMPLEMENTATION OF THE POLICY
OF GOOD GOVERNANCE BY TAMBON KUMPAENG MUNICIPALITY,
LA-NGU DISTRICT, SATOON PROVINCE

HASES NUWONG

This research paper is submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree program of Master of Arts in Social Policy and Planning

Thaksin University

2007

ABSTRACT

This quantitative research aimed to (1) study the factors of success in the implementation of the policy of good governance, (2) to study the relations of the factors of leadership, personnel, budget, supplies and equipment, and acceptance by those who carried out the policy, in terms of their effects on the implementation of the policy of good governance, and (3) study problems/obstacles in the implementation of the policy of good governance, all with reference to Tambon Kumpaeng Municipality, La-ngu District. The research population consisted of 90 municipal administrators and permanent as well as temporary employees in 2006. The research instrument was a rating-scale-of-five questionnaire. The statistics for the data analysis were the values of frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation. The research findings were as follows.

1. Regarding the factors of success in the implementation of the policy of good governance, the most important factor was the administrator's leadership. Next were the factors of acceptance by those carrying out the policy, of personnel, and of supplies and equipment. The budget factor affected success the least. As for successful implementation of the policy of good governance, the aspects of transparency and participation were at a high level.

2. From hypothesis testing, it was found that the factors of personnel, administrator's leadership, supplies and equipment, and acceptance by operators related to the success in the implementation of the policy of good governance, at a statistically significant level, while the budget factor did not relate to the success referred to.

3. The problems and obstacles in the implementation of the policy of good governance faced by the said municipality with reference to transparency and participation were as follows. There should be wider public relations for the public to take part in auditing municipal management. The administration at division level and section level lacked management efficiency. The personnel were deficient in the knowledge and understanding of legal and regulatory matters pertaining to buying and hiring. The budget was inadequate for the existing needs. Those concerned were not strict in their attentiveness and supervision. Ongoing evaluative follow-up was lacking.

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายหลังจากที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 รัฐบาลไทยในขณะนั้น จึงได้ขอความช่วยเหลือในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศจากสถาบันการเงินนานาชาติ เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Funds: IMF) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia for Development Bank: ADB) โดยการให้การช่วยเหลือขององค์กรต่างๆ เหล่านั้นได้ตั้ง เงื่อนไขว่า ประเทศไทยจะต้องมีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส บริสุทธิ์ยุติธรรม ซึ่งผลของเงื่อนไขดังกล่าว ทำให้คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อเดือนพฤษภาคม 2542 ให้ใช้คำว่า “ระบบการบริหารและการจัดการบ้านเมืองที่ดี” หรือ “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) (สุทัศน์ สุธกิจกุลสมบัติ, 2549) ซึ่งมูลเหตุที่เราจำเป็นต้องกำหนดกรอบในการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล เพราะทั้งรัฐบาลไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศเชื่อว่าวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เป็นผลส่วนหนึ่งมาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดี หรือ อธรรมาภิบาล (bad governance) ซึ่งถ้าวิเคราะห์ในขณะนี้ อาจทำให้เข้าใจว่าแนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาล เป็นแนวคิดที่ถูกนำเข้ามาในสังคมไทยเหมือน ๆ กับการนำเข้าแนวความคิดเรื่องประชาธิปไตยทางการเมือง แนวคิดเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมและแนวความคิดทางสังคมแบบปัจเจกชนนิยม ซึ่งล้วนเป็นแนวคิดสากลทั้งสิ้น (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542. : 18) แต่แม้จะเป็นแนวคิดสากลในสายตาของนักรัฐศาสตร์ด้านกฎหมายมหาชน สังคมไทยเองก็มีแนวคิดในลักษณะนี้มาก่อนแล้ว โดยที่ก่อนหน้านี้จะใช้คำว่า ธรรมาภิบาลนั้น ประเทศไทยมีการใช้คำในลักษณะนี้มาก่อนแล้ว เช่น ธรรมรัฐ ประชาธิปไตย หรือ ธรรมรัฐแห่งชาติ

ในช่วงเวลาเดียวกันกับที่ประเทศไทยกำลังขอความช่วยเหลือทางการเงินจากสถาบันการเงินนานาชาตินั้น ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการปฏิรูปการเมืองครั้งสำคัญ คือการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ และเนื่องด้วยรัฐธรรมนูญฉบับนี้เกิดขึ้นจากผลพวงในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เมื่อปี 2537 เรื่องของการจะต้องจัดทำรัฐธรรมนูญให้มีความโปร่งใส ชัดเจน รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 จึงกำหนดเงื่อนไขของการจัดการแบบธรรมาภิบาลไว้ในหลายมาตรา แต่ที่สำคัญคือการบรรจุไว้ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตั้งแต่มาตรา 71-89 ซึ่งหมายถึง ธรรมาภิบาลของรัฐ เช่น มาตรา 75 รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานราชการ

และงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540) แต่ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทย ในแง่ของการเอาใจจริงเอาใจ ดังนั้นในบางเรื่องจึงต้องใช้เวลาเพื่อสร้างความเป็นธรรมาภิบาล ดังเช่นในมาตรา 75 ที่ก่อให้เกิดกระบวนการ “ตุลาการภิวัตน์” กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ถูกตัดสินจำคุกต่อกรณีที่ไม่สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนและไม่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือ ในเรื่องของการกระจายรายได้ที่ต้องมีความเป็นธรรมดังปรากฏในมาตรา 83 รัฐต้องมีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540) เป็นต้น

ผลของรัฐธรรมนูญและเงื่อนไขของสถาบันการเงินนานาชาติ ทำให้ไทยต้องออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยวิธีบริหารราชการที่ดี แต่ก่อนที่จะประกาศใช้ได้มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเกิดขึ้น โดยเป็นถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ” ต่อมาปลายปี 2546 ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดินควรบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

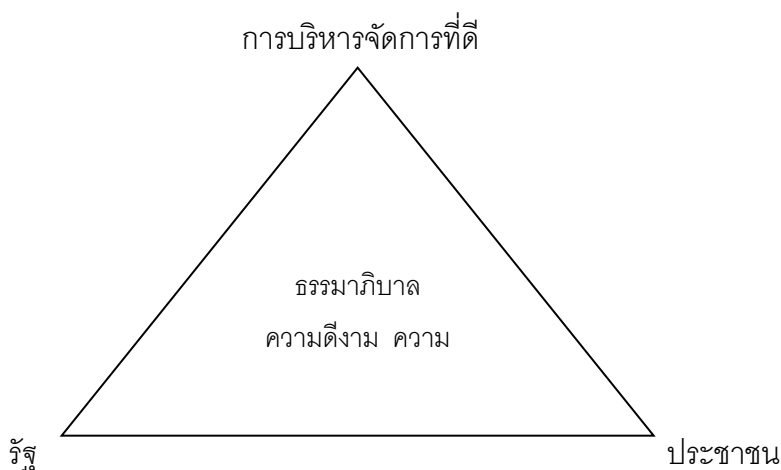
- (1) ให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น หรือลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

จากการตั้งเป้าหมายดังกล่าวจึงได้บัญญัติให้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2548. : 39)

ด้วยเงื่อนไขดังกล่าวทำให้องค์กรภายในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขดังกล่าว ทั้งนี้หมายรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จำเป็นจะต้องปรับกระบวนการกันใหม่ด้วย โดยเฉพาะองค์กรที่บริหารงานภาครัฐจะต้องกำหนดบทบาทของตนเองภายใต้ตัวชี้วัดของสังคมที่มีพลวัต ที่ไม่ใช่คำนึงถึงเรื่อง

ประสิทธิภาพขององค์กรเพียงอย่างเดียวแต่ต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณและระบบการให้คุณค่าที่องค์กรต่างๆ เหล่านั้นสร้างขึ้นมา ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่า รัฐบาลจะดำเนินการให้บริการสาธารณะได้เป็นอย่างดี และสามารถส่งต่องานภายหลังหมดวาระโดยไม่มีข้อบกพร่อง (Weiss, อ้างใน ถวิลวดี บุรีกุล, 2547:1) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ธรรมาภิบาลนั้นมีความเกี่ยวเนื่องกับ รัฐ ประชาชน และการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งมีความดีงามและความยุติธรรมเป็นฐานของธรรมาภิบาล ดังโครงสร้าง

แผนภูมิที่ 1 ภาพโครงสร้างของธรรมาภิบาล



จากโครงสร้างดังกล่าวเห็นได้ว่ารัฐต้องลดฐานะจากผู้บัญชา สั่งการ ให้มาอยู่ในระนาบเดียวกับประชาชนที่เป็นฝ่ายถูกจัดการมาตลอด โดยรัฐและประชาชนเป็น 2 ฝ่ายที่ต้องร่วมมือกันในการบริหารจัดการ และเป็นการบริหารจัดการที่ดี โดยมีความดีงามและความยุติธรรมเป็นปัจจัยหลักในการวางแผนการจัดการทุกครั้ง ซึ่งกระบวนการคิดดังกล่าวก็จะนำไปสู่ธรรมาภิบาลในท้ายที่สุด ลักษณะดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ธรรมาภิบาล เป็นการปรับเปลี่ยนแนวความคิดจาก “นิติรัฐ” ที่มาในรูปแบบของรัฐบาลแบบตัวแทน (Representative Government) ที่ให้ความสำคัญกับกฎหมายเป็นหลัก มาเป็น “นิติสังคมรัฐ” ในรูปแบบของรัฐบาลภาคประชาชน (civil Government) ซึ่งใช้กฎหมายเพื่อแสดงความเท่าเทียมกัน ของมนุษย์ ที่มุ่งให้รัฐจัดสวัสดิการด้านสังคมให้แก่ประชาชนที่จะต้องเป็นไปอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ (สุรสิทธิ์ รุ่งเรืองศิลป์. 2545 : 3)

อย่างไรก็ตาม การนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีไม่มากนัก ผลการประเมินที่ผ่านมาจึงไม่มีการศึกษา หรือวิจัยเป็นที่แพร่หลายมากนัก อีกทั้งเรื่อง ธรรมาภิบาลได้รับความสนใจและมีความจำเป็นอย่างยิ่งทุกหน่วยงาน หรือทุกองค์กรต้องรับรู้และทำความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สูงขึ้น ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งต้องการทราบว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสภาพการณ์ตามความเป็นจริง ของการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากแนวคิดหลัก

ธรรมนูญการปกครอง และผลการดำเนินงานขององค์กรระดับชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้
 ศึกษาในฐานะบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการ
 พัฒนาคุณภาพขององค์กร อีกทั้งเทศบาลตำบลกำแพงได้นำหลักธรรมนูญการปฏิบัติและถือเป็น
 นโยบายในการดำเนินงานจนได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลัก
 ธรรมนูญการปกครอง ในการประกวดของกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ปี พ.ศ. 2546 , 2547, 2548
 จำนวน 3 ปีซ้อน ผลการประเมินจากคณะกรรมการตัดสิน จาก กระทรวงมหาดไทย (องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมนูญการปกครอง 2546 : 62) รางวัลชมเชย ภาค
 ได้ สำนักงานเทศบาลตำบลกำแพงมุ่งเน้นที่จะแก้ปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของ
 ประชาชน พร้อมทั้งสร้างพลังความสามัคคี และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุก ๆ
 ด้าน โดยยึดหลักการบริหารที่ดี 6 ประการ ได้แก่ การรับผิดชอบต่อประชาชน สังคมและ
 ปัญหาของบ้านเมืองยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ซื่อสัตย์สุจริตและมีระเบียบวินัย เน้นการมีส่วนร่วม
 ร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจในการพัฒนาพื้นที่ นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางในการบริหารทรัพยากร
 อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้
 ประชาชนทราบและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบในการทำงาน ขณะเดียวกันก็ยึดหลักนิติธรรม คือ
 การตราข้อบังคับตำบลให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันโดยยึดหลักความชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับของ
 สังคมทั่วไป ในการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายสำนักงานเทศบาลตำบลกำแพงนั้น
 ที่ผ่านมาได้ดำเนินการไปหลายด้าน และที่ปรากฏเป็นรูปธรรมแล้ว ได้แก่ การสร้างสวนสาธารณะ
 เทศบาลตำบลกำแพง เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายของคนในพื้นที่ ทั้งที่เป็น
 ประชาชนทั่วไป เด็กสตรี และคนชรา มีการสร้างกีฬาต้านยาเสพติด ศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
 เทศบาลตำบลกำแพง ให้ประชาชนได้นำสินค้าประจำถิ่นที่ผลิตได้เองในพื้นที่มาวางจำหน่ายและ
 เป็น การ ส รั ำ ง ร ำ ย ไ ด้ อี ก ท ำ ง ห น ึ่ง
 นอกจากนั้นเทศบาลตำบลกำแพงยังได้รับรางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเวลา 2 ปีซ้อน คือ
 ในปี พ.ศ. 2548 , 2549 กล่าวว่เทศบาลตำบลกำแพง เป็นเทศบาลที่มีความโดดเด่นในการรวมกลุ่ม
 ของประชาคม ชุมชน และชมรม อย่างเข้มแข็ง โดยเทศบาลเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันให้เกิด
 การรวมกลุ่มของประชาชน อันส่งผลให้เกิดการดำเนินงานของเทศบาลโดยเฉพาะการจัดทำ
 แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างดี กลุ่มและชมรมที่มีบทบาทสำคัญได้แก่
 ชมรมไทเก๊ก ชมรมแอโรบิค กลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ คณะกรรมการพัฒนาตลาดสด เป็นต้น
 เทศบาลยัง มีการจัดทำระบบการร้องเรียน ร้องทุกข์แบบครบวงจรผ่านช่องทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น
 ศูนย์ร้องเรียนที่เทศบาล หรือผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ที่ตลาดสดและหน้าเทศบาล นอกจากนี้เทศบาล

ยังได้มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลครบทั้ง 8 ชุมชน มีการจัดให้มีการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาผ่านเสียงตามสาย มีการประกาศรายงานบัญชี ใช้จ่ายให้ประชาชนทราบ ริเริ่มให้มีโครงการสอนการอ่านคัมภีร์อัลกรุอ่านเป็นแห่งแรกในจังหวัดสตูล และที่สำคัญเทศบาลตำบลกำแพงไม่เคยถูกตั้งข้อสังเกต ในประเด็นการทุจริตจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (เกียรติภูมิท้องถิ่น สุจิตร์รางวัลพระปกเกล้า 2548 : 20 สถาบันพระปกเกล้า) ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทราบว่าความสำเร็จของการพัฒนาตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล เกิดตามปัจจัยใด ซึ่งจะเป็นผลต่อ การพัฒนาความสำเร็จของการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลให้ก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรคของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ
2. บุคลากรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ
3. งบประมาณมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ
4. วัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ
5. การยอมรับมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของในเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

3. ทำให้ทราบปัญหา/อุปสรรคของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

4. ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษายปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษายปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในองค์ประกอบหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม โดยกำหนดกรอบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ

2. แหล่งข้อมูลและประชากร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดแหล่งข้อมูลที่จะศึกษา คือ คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล และพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

นิยามศัพท์เฉพาะ

นโยบายหลักธรรมาภิบาล หมายถึง นโยบายการบริหารเทศบาลที่เป็นไปตามองค์ประกอบ 6 ประการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ หมายถึง เป็นความสามารถในการบริหารจัดการที่มีอิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย เกิดการยอมรับนับถือ

ปัจจัยด้านบุคลากร หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความสามัคคี และความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายให้ประสบความสำเร็จ

ปัจจัยด้านงบประมาณ หมายถึง การวางแผนเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีของเงินทุน เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง การวางแผนเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีในด้านวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ หมายถึง การยอมรับในนโยบายด้วยการแสดงออกในแง่ของความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นที่มอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในเทศบาลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ผู้ศึกษาได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ การค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดของธรรมาภิบาล
2. ความหมายของธรรมาภิบาล
3. หลักการพื้นฐานขององค์กรที่มีธรรมาภิบาล
4. ทฤษฎีและแนวคิด เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
 - 4.1 ความหมายของนโยบาย
 - 4.2 สาระสำคัญของ การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
 - 4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
 - 4.4 ตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
 - 4.5 ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
5. นโยบายในการดำเนินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
 - 5.1 นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล
 - 5.2 แนวทางพัฒนาของระบบงาน เทศบาลให้มีศักยภาพตามหลักธรรมาภิบาล
 - 5.3 นโยบายเทศบาลตำบลกำแพง อ.ละงู จ.สตูล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า

1. แนวคิด ของธรรมาภิบาล

คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือ “Good Governance” ปรากฏครั้งแรกในรายงานของธนาคารโลก เมื่อปี พ.ศ. 2532 ในรายงานเรื่อง “Sub-Sahara Africa : From Crisis of Sustainable Growth” ที่เน้นในเรื่องของธรรมาภิบาลและการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และหลังจากนั้นมีการศึกษาเรื่องของธรรมาภิบาลกันอย่างแพร่หลาย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2538 หนังสือชื่อ “Participatory Development and Good Governance” ที่ตีพิมพ์โดยองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for

Economic Cooperation and Development : OECD) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา โดยกล่าวถึงแนวทางในการพัฒนา 3 เรื่อง คือ หนึ่ง การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Development) สอง กระบวนการประชาธิปไตย (Democratization) และ สาม ธรรมาภิบาล (Good Governance) นอกจากนี้ยังกล่าวถึงหลักการที่จะนำไปสู่การเป็นธรรมาภิบาล คือ (1) การควบคุมกฎหมาย (Rule of Law) หมายถึงศาลสถิตยุติธรรม กฎหมายและ กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย มีความน่าเชื่อถือ เพียงธรรม ส่งเสริมในเรื่องสิทธิมนุษยชน (2) การบริหารงานสาธารณะ (Public Sector Management) หมายถึงการบริหารงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา มีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ (3) การควบคุมการฉ้อราษฎร์บังหลวง (Controlling Corruption) หมายถึงรัฐบาลจะต้องมีกระบวนการที่สามารถควบคุม และจำกัดไม่ให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย หรือควบคุมให้หมดไปจากสังคม เพราะฉะนั้นต้องมีกระบวนการที่ชัดเจน (4) ลดค่าใช้จ่ายในกิจการทหาร (Reducing Excessive Military Expenditure) เพื่อลดแนวโน้มในการนำพาประเทศไปสู่ความขัดแย้ง (Tortaharn.net)

สำหรับประเทศไทย คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือ “Good Governance” เริ่มใช้กันแพร่หลาย ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ และหลังจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 2540 ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจำนวน 1702 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะต้องสร้าง “Good Governance” ในการบริหารจัดการภาครัฐ (อรพินท์ สฟโชคชัย. อ้างใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542 :17-18) ซึ่งแสดงโดยปริยายว่า ทั้งรัฐบาลไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศเชื่อว่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เป็นส่วนหนึ่งจาก การบริหารจัดการที่ไม่ดีหรือ ธรรมาภิบาล (Bad Governance) ถ้าวิเคราะห์ในแง่นี้อาจทำให้เข้าใจว่าแนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาล เป็นแนวความคิดสากลที่ถูกนำเข้ามาในสังคมไทยเหมือน ๆ กับการนำเข้ามาแนวความคิดเรื่องประชาธิปไตยทางการเมือง แนวความคิดแบบเสรีนิยมและแนวความคิดทางสังคม แบบปัจเจกชนนิยม ซึ่งล้วนเป็นแนวความคิดสากลทั้งสิ้น (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542 : 18) ซึ่งจากทัศนะการมองดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็น ของ อานันท์ ปันยารชุน ที่ว่าปัญหาเรื่องการทุจริต เป็นปัญหาสำคัญของชาติ เป็นปัญหาที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศในทางที่ดี ขณะเดียวกันก็เป็นปัญหาที่แก้ยาก มีอยู่ในทุกอณูของพื้นที่ ไม่ว่าจะในระดับรากหญ้า หรือในระดับท้องถิ่น จังหวัดและประเทศ หากปล่อยให้ไม่มีหนทางแก้ไข ไม่ช่วยป้องกัน ไม่ช่วยปราบปราม มันจะลุกลามจนไม่มีทางแก้ไข เพราะทุกคนวันนี้ห่างไกลคุณธรรม ห่างไกลศีลธรรมจรรยา ยึดวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเป็นสำคัญในชีวิต (อานันท์ ปันยารชุน. 2547 : 4)

จากเงื่อนไขการเข้าขอรับการกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และการมองปัญหาของอดีตนายกรัฐมนตรี้จะเห็นได้ว่าเป็นการมองที่สอดคล้องต้องกัน แต่ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันไม่ได้เกิดขึ้นเพียงในประเทศไทยแต่เพียงอย่างเดียวแต่เป็นปัญหาในทุก ๆ ประเทศ ดังนั้นการพูดเรื่องธรรมาภิบาลในปัจจุบัน จึงมีการพูดถึงกันทั่วโลกและมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นในองค์การสหประชาชาติ โดยเมื่อวันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 1997 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ได้มีมติให้องค์การสหประชาชาติ และประเทศสมาชิกทั้งหมด ดำเนินการหามาตรการที่จะป้องกันและควบคุมคอร์รัปชันหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวง องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้ศึกษาเรื่องนี้ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกแล้วรายงานว่า คอร์รัปชันเป็นอาการของการผิดปกติในการบริหารประเทศ เห็นได้จากการที่สถาบันที่มีหน้าที่ปกป้อง สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับรัฐ กลับกลายเป็นเครื่องเมืองสร้างความรำวอยส่วนบุคคล เป็นผลประโยชน์แก่ผู้ที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง (จรัส สุวรรณเวลา. 2546. : 25) ประเด็นปัญหาที่ต้องตั้งคำถามคือ ทำไมประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงประสบกับปัญหาการทุจริตโดยที่ประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นล้วนเชื่อ ในระบบการปกครอง และระบบการตรวจสอบที่สร้างขึ้นมา เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะแนวคิดหรืออุดมการณ์? เรียกว่า ตลาดเสรีนิยมและโลกาภิวัตน์ได้สร้างมายาภาพขึ้นมาจำนวนหนึ่ง และหัวใจของมายาภาพนั้นคือ การสร้างภาพว่าโลกหลังยุคอุตสาหกรรม หรือยุคโลกาภิวัตน์คือ ยุค-อารยะธรรมและความรุ่งโรจน์ครั้งใหม่ที่กำลังจะนำสู่อารยะธรรมทุนนิยมที่ยิ่งใหญ่กว่ายุคอุตสาหกรรมบนพื้นฐานของการสร้างภาพอารยะธรรม ที่ยิ่งใหญ่นี้ ได้มีความพยายามสร้างภาพสังคมการเมืองที่รุ่งเรืองและดีงามขึ้นด้วยในเวลาเดียวกัน ภาพทางการเมืองนี้คือสิ่งที่เรียกว่า Good Governance ดังนั้นที่มาของแนวคิดอุดมการณ์ Good Governance มีรากมาจากความเชื่อที่ว่าระบบโลกกำลังมีการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง อันเนื่องมาจากการสิ้นสุดลงของยุคอุตสาหกรรม และโลกหลังยุคอุตสาหกรรม หรือยุคโลกาภิวัตน์ได้ปรากฏตัวขึ้นอย่างจริงจังแล้ว (ยุค ศรีอาริยะ : 40)

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2548. แนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แนวคิดหรืออาจเรียกว่าวิธีการหรือแนวทางการบริหารราชการเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนองความต้องการของประชาชน มีหลายแนวความคิด ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศจะกำหนดขึ้นเป็นที่น่าสังเกตว่าแนวคิดหรือวิธีบริหารราชการจะยั่งยืนอยู่นานเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เป็นต้นว่า รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำสามารถนำแนวคิดหรือวิธีการบริหารราชการ นั้นไปดำเนินการในทางปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด และรัฐบาลในแต่ละยุคสมัยให้คนสนใจหรือประกาศ เป็นนโยบายหลักมาน้อยเพียงใด สำหรับประเทศไทยเมื่อปลายปี พ.ศ. 2546 ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดินควรบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- 1) ให้เกิดประโยชน์สุขกับประชาชน
- 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ภารกิจของรัฐ
- 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น หรือลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- 7) การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

หรือกล่าวได้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัด

ระเบียบในยุคใหม่ที่เน้นหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าแนวคิดธรรมาภิบาลมีรากเหง้ามาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้คิดเครื่องมือทางวิชาการขึ้นมาเพื่อลดการคอร์รัปชันในกลุ่มประเทศโลกที่ 3 โดยใช้หลัก 6 ข้อในการบริหารคือ คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อ นิติธรรม คุ้มค่า

2. ความหมายของธรรมาภิบาล

ธีรยุทธ บุญมี. (2541) ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล คือ ธรรมรัฐ หมายถึง การบริหารการ จัดการประเทศที่ดีในทุกๆด้าน และทุกๆระดับ การบริหารจัดการที่ดีดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมี หลักคิดว่าทั้งประชาชน ข้าราชการบริหารประเทศเป็นหุ้นส่วน (Partnership) กันในการกำหนดชะตา ของประเทศ แต่การเป็นหุ้นส่วนไม่ใช่เป็นหลักประกันว่าจะเกิดธรรมรัฐหรือ Good Governance ยัง ต้องหมายถึง การมีกฎเกณฑ์กติกาที่จะให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ ความเป็น ธรรมและการมีส่วนร่วมของสังคมในการกำหนดนโยบายบริหาร ตรวจสอบ ประเมินผลอย่างจริงจัง

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542) ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ระบบ โครงสร้าง และ กระบวนการต่างๆที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศเพื่อ ที่ภาคต่างๆของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. 2542. ใ้ ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญใน การจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วม กันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะ สังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของ

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกในปัจจุบัน

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. 2543. ให้ความหมายว่า กรอบในการบริหารจัดการขององค์กรต่างๆในการบริหาร ระบบบริษัทเรียกว่า Corporate Good Governance ในราชการเรียก Public Governance ซึ่งกรอบการบริหารจัดการนี้มีทั้งดีและไม่ดี ที่ดีเรียกว่า Good Governance ที่ไม่ดีเรียก Bad Governance

พรนพ พุกกะพันธ์. 2545. ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารของภาครัฐที่มุ่งความดีงาม และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ และประชาชนอย่างทั่วถึง ยุติธรรม

จรัส สุวรรณเวลา. 2546. ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองที่ดี (ธรรม คือ ความดี อภิบาล คือ ค้ำครอง ปกป้อง ดูแล บำรุง รักษา อภิ หมายถึง สูง เหนือ ยิ่ง บาล หมายถึง รักษาปกครอง และในภาษาอังกฤษมาจากคำว่า gouverner ในภาษาลาติน หรือคำว่า gubernare ในภาษากรีก หมายถึง to steer หรือถือหางเสือ (เช่น เรือ) แต่เดิมในภาษาอังกฤษคำนี้ใช้เป็นคำนาม หมายถึง รัฐบาล (government) ในเชิงนามธรรม (act of governing หรือ manner of governing หรือ system of governing) ซึ่งก็คือการปกครองในระดับประเทศ และในระยะหลัง เมื่อวงการธุรกิจขยายตัวและเห็นความจำเป็นของการต้องกำกับดูแล รักษา เช่นเดียวกับประเทศ จึงนำคำนี้มาใช้กับบริษัท ในภาคธุรกิจเอกชน ตลอดไปจนถึงองค์การภาคมหาชนด้วย โดยหมายถึงการบริหารจัดการในระดับสูงสุด

พระภวนาวินสุทธานุ. 2547. ให้ความหมายของ ธรรมาภิบาลว่า คือ หลักปฏิบัติที่ดี ที่ชอบ คือที่ถูกต้อง เหมาะสม ที่บริสุทธิ์ และที่ยุติธรรม สำหรับหัวหน้าฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริหารทุกระดับ ใช้เป็นหลักปฏิบัติงาน บำบัดทุกข์ บำรุงสุข เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวม ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี มีประสิทธิภาพสูง

สุเมธ ตันติเวชกุล. 2547. กล่าวว่า ธรรมาภิบาล คือ ทศพิธราชธรรม ประกอบด้วย (1) ทาน ได้แก่ การให้ทาน (2) ศีล ได้แก่ การรักษาศีล การมีศีล (3) บริจาค ได้แก่ การบริจาค และการเสียสละประโยชน์ส่วนตน (4) อาชชวะ ได้แก่ ความซื่อตรง ความจริงใจ ความเที่ยงธรรม (5) มัททวะ ได้แก่ ความสุภาพ อ่อนโยน (6) ตบะ ได้แก่ ความเพียร (7) อโกธะ ได้แก่ การระงับความโกรธ (8) อวิหิงสา ได้แก่ ความไม่เบียดเบียน (9) ขันติ ได้แก่ ความอดทน (10) อวิโรธนะ ได้แก่ การหนักแน่นในธรรมและความถูกต้อง

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. 2548. สรุปความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาลไว้ ดังนี้ (1) อุดมการณ์ทางการเมืองหรือระบบการเมืองแบบใหม่ (2) เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบโลกยุคใหม่ (3) การปฏิรูปโครงสร้างของหน่วยงานสำคัญ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนอย่างเป็น

ระบบ (4) กระบวนการบริหารราชการภาครัฐ ที่ต้องสนองความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม พร้อมกับสนับสนุนการมีส่วนร่วม ความยุติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน (5) วิธีการหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน

สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2549). ให้ความเห็นว่า ธรรมาภิบาลครอบคลุมตั้งแต่การมีรัฐบาลที่ดี มาจากการเลือกตั้ง โดยขบวนการที่บริสุทธิ์ยุติธรรมในการวางกรอบการบริหารจัดการประเทศอย่างโปร่งใส น่าเชื่อถือ มีระบบที่ยุติธรรม ที่เป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐาน นโยบายที่ประกาศเป็นไปได้อันจะทำให้ได้จริง มีประสิทธิภาพ มีการควบคุมคอร์รัปชันให้อยู่ในระดับที่ดีที่สังคมยอมรับได้ หรือให้อยู่ในระดับต่ำสุด

Kaufman. อ้างใน อภิชาติ สถิตนิรามัย. (2549). ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ชุดของประเพณี สถาบันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อันกำหนดว่าอำนาจ (authority) ถูกใช้อย่างไรในแต่ละประเทศ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งสามารถกำหนดนิยามจากคำถามดังกล่าวได้ เป็น 3 ด้านคือ หนึ่ง กระบวนการคัดเลือก ตรวจสอบ (monitoring) และเปลี่ยนรัฐบาล สอง ความสามารถในการกำหนดและปฏิบัติตามนโยบายที่ดี รวมทั้งการให้บริการสาธารณะ สาม ความเคารพของประชาชนและรัฐต่อสถาบันที่ปกครอง (govern)

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และ รัชณี ภูตระกูล. (ม.ป.ป.) ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของสังคมคือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคง และมีเสถียรภาพ

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ UNDP (United Nation Development Program) ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล คือการใช้อำนาจทางการเมือง การบริหารและเศรษฐกิจในการดำเนินการภารกิจกิจกรรมต่างๆของประเทศในทุกๆระดับโดยมีกลไก กระบวนการ สถาบัน ซึ่งประชาชนและกลุ่มต่างๆ สามารถแสดงออกถึงความต้องการผลประโยชน์ การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย การประสานประนีประนอมความแตกต่างโดยผ่านกลไก กระบวนการและสถาบันเหล่านั้น

เสรี พงศ์พิศ. (2547) ธรรมาภิบาลเป็นกระบวนการตัดสินใจหรือการกำหนดนโยบาย และกระบวนการนำการตัดสินใจนั้นหรือนโยบายนั้นไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะสถาบันสาธารณะทั้งหลายที่ดำเนินงานเพื่อสาธารณะ บริหารทรัพยากรของส่วนรวม และดูแลให้เกิดความเคารพในสิทธิมนุษยชน ธรรมาภิบาลเป็นการดำเนินการที่ปลดการคอร์รัปชัน และเคารพต่อกฎหมาย

จากนักวิชาการได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลข้างต้น จึงกล่าวได้ว่าธรรมาภิบาลเกิดจากความต้องการการบริหารจัดการที่ดี ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนรับรู้ในการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้โดยเฉพาะรายรับ รายจ่ายของโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติมีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นธรรมในบังคับบัญชา ยึดมั่นความถูกต้อง มีการบริหารจัดการที่ดี มีความรับผิดชอบ ความประหยัดพอเพียง บนหลักการของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้ให้องค์กรเป็นองค์กรที่ดีทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

3. หลักการพื้นฐานขององค์กรที่มีธรรมาภิบาล

เพิ่ม กอมณี. (2543). กล่าวถึงหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีว่าจะต้องมีหลักการ ดังนี้ (1) หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรมการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนด กฎ กติกา ที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ และความยุติธรรมของสมาชิก (2) หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยันอดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต จนเป็นนิสัยประจำชาติ (3) หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการในสังคมให้มีความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ (5) หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา (6) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันกับเวทีโลกได้ และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ ยั่งยืน

จรัส สุวรรณเวลา. 2546. กล่าวถึง การปกครองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จที่พึงจะเป็นตรงตามพันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการมีองค์กรนั้น ๆ และต้องเกิดผลสำเร็จนั้นด้วยกระบวนการ หรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพมีความถูกต้อง ทั้งในเชิงกฎหมาย จารีตประเพณี และคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนเกิดความสุข สันติ ในองค์การ ใช้พลังในองค์การได้อย่างเต็มที่ ความเข้าใจในหลักการของการปกครองที่ดี หรือธรรมาภิบาล ยังต้องจัด และ

เสริมให้ดีขึ้นสำหรับผู้มีหน้าที่ ทั้งผู้บริหารและผู้ที่เป็นกรรมการ ตลอดจนต้องพัฒนาและปรับหลักการ มาใช้ให้เหมาะสม ทั้งยังต้องอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่อไป หลักการของการปกครองที่ดีของ องค์การที่เป็นอิสระนั้น พอจะแยกกล่าวได้ดังนี้

1) องค์การมีสัมฤทธิ์ผลตามพันธกิจในการพิจารณาว่าองค์การมีการปกครองที่ดีหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาให้ดีว่าองค์การนั้นมีวัตถุประสงค์หลักอย่างไร และสามารถปฏิบัติจริงเป็นผลสัมฤทธิ์ตามที่ พึ่งประสงค์ขององค์การนั้นเพียงใด และอยู่ในลักษณะและรูปแบบที่สามารถวัดได้และประเมินความสำเร็จได้เพียงใด เพราะการปกครองที่ดีมีส่วนสำคัญในการทำให้องค์การดำเนินงานเป็นผลสำเร็จได้ ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

2) องค์การมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานการปกครองมีบทบาทในการวางยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้กระทำ และมีหน้าที่กำกับติดตามความก้าวหน้า รวมทั้งแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหาและใช้ทรัพยากร ดังนั้นการปกครองจึงเฝ้าดูประสิทธิภาพของการดำเนินงานขององค์การ หากมีปัญหาสิ้นเปลืองเกินกว่าเหตุใดที่ใด ก็ต้องตรวจพบและปรับแก้ให้ทันการ หน้าที่ในการดูแลไม่ให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวงการลงทุนที่ไม่เหมาะสม และการสิ้นเปลืองฟุ่มเฟือย โดยใช้เหตุ จึงเป็นหน้าที่สำคัญของการปกครอง

3) องค์การมีการดำเนินงานอย่างสมเหตุสมผล ในการตัดสินใจกิจการต่าง ๆ ขององค์การ ผู้มีอำนาจตัดสินใจต้องกระทำด้วยความรับผิดชอบ ซึ่งหมายความว่า มีเหตุผลสนับสนุนการตัดสินใจ โดยมีข้อมูลที่เชื่อถือได้เป็นฐาน ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายความว่า เมื่อมีหน้าที่ก็ ต้องกระทำตามหน้าที่แค่นั้นไม่เพียงพอ ต้องกระทำตามหน้าที่ให้ดีที่สุดด้วย หากเกิดการผิดพลาด ขึ้นก็ต้องยอมรับ เมื่อมีคำถามก็สามารถแสดงข้อมูลและเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจได้จึงจะเรียกว่า (Accountability) ที่จะต้องหาคำแปลภาษาไทยต่อไป บางคนแปลว่าการรับผิดชอบซึ่งยังไม่ตรงเสียทีเดียว

4) องค์การมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เมื่อตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลแล้ว ก็สามารถแจ้งข้อมูลและการตัดสินใจให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ไม่ต้องปกปิดเป็นความลับ องค์การที่เป็นของมหาชน สาธารณะ ควรให้สังคมโดยทั่วไปได้ทราบถึงการดำเนินงาน การตัดสินใจ และข้อมูลเหตุผลในการใช้นโยบายหรือการกระทำต่าง ๆ ตลอดจนผลการดำเนินงานและทรัพยากรที่ใช้

5) องค์การมีการดำเนินการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต องค์การทุกประเภทจะได้รับความ เชื่อถือไว้วางใจได้ ต่อเมื่อมีความซื่อสัตย์สุจริต การดำเนินงานขององค์การ แม้จะประสบความสำเร็จ ตามพันธกิจ แต่หากเกิดขึ้นด้วยกระบวนการที่ไม่สุจริตแล้ว ก็ต้องถือว่าไม่ใช่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ การรักษาความซื่อสัตย์สุจริตนี้ การปกครองมีส่วนอยู่ไม่น้อย ทั้งในการเลือกสรรคนการวางข้อบังคับ กฎ ระเบียบต่าง ๆ การวางขั้นตอนการปฏิบัติงาน การติดตาม ดูแล การจัดให้มีการสอบบัญชีที่ดี

การรับเรื่องราวร้องทุกข์ และการสอบสวนเรื่องราวผิดปกติดังต่าง ๆ ผู้บริหารองค์การจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง แต่การมีองค์คณะบุคคลคอยตรวจสอบเหนือผู้บริหารอีกชั้นหนึ่ง จะสร้างความเชื่อถือได้ดียิ่งขึ้น

6) องค์การมีการกระจายอำนาจ การแบ่งบทบาทหน้าอย่างชัดเจน ในองค์การที่มีขนาดใหญ่ ที่มีหน่วยงานย่อยหลายหน่วย และมีบุคคลผู้ปฏิบัติงานจำนวนมากนั้น การมีระบบงานที่กระจายอำนาจและมอบหมายหน้าที่จะช่วยให้ผู้บริหารสูงสุดทำงานที่จำเป็นได้มากขึ้น การกระจายงานยังทำให้มีการตัดสินใจและปรับปรุงคุณภาพของงานในทุกระดับ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ การกระจายหรือการแบ่งอำนาจ อาจทำเป็นกฎ ระเบียบ และอาจให้มีองค์คณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่เฉพาะแยกออกไปจากผู้บริหารสูงสุด การจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน จะช่วยลดความสับสน ข้ำซ้อนหรือความสับสน และสามารถประเมินผลงานในแต่ละส่วนได้ ตลอดจนจัดบุคคลให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งการพัฒนาคนด้วย ขณะเดียวกันบุคคลจะต้องมีความเข้าใจในองค์การส่วนย่อยและส่วนรวม สามารถร่วมกันทำงานเพื่อเป้าหมายของส่วนรวมเข้ามาของส่วนย่อยได้ จึงจะเกิดผลดีต่อองค์การ

7) การมีส่วนร่วมของประชาคมในองค์การ องค์การจะดำเนินงานเป็นผลสำเร็จ ต้องอาศัยบุคลากรต่าง ๆ ในองค์การนั้น ดังนั้นการที่บุคคลในองค์การจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ รักษาองค์การ และมุ่งที่จะให้องค์การเจริญเป็นสิ่งสำคัญ การปกครององค์การที่ดีต้องพยายามให้บุคคลในองค์การได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยสามารถให้ข้อมูลและความคิดเห็นในการดำเนินงานขององค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อองค์การและต่อบุคคลในองค์การนั้นหากการตัดสินใจที่สำคัญได้กระทำโดยที่บุคลากรในองค์การมีส่วนร่วม ก็จะเป็นที่ยอมรับได้ดียิ่งขึ้น ความคิดเห็นของบุคคลในองค์การ อาจเป็นมุมมองในเชิงปฏิบัติที่ช่วยให้การตัดสินใจดียิ่งขึ้น ขวัญและกำลังใจของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลผลิต ดังนั้น การดูแลผลประโยชน์ของคนในองค์การจึงเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการ แต่ต้องไม่ขัด ผลประโยชน์ขององค์การเอง ผู้บริหารและการปกครองที่ดีจะต้องตระหนักในเรื่องนี้

8) การมีดุลแห่งอำนาจในองค์การ หลักการนี้อาจจะเป็นหลักการที่สำคัญที่สุดในการปกครองขององค์การ เพราะจะเป็นปัจจัยรองรับหลักการอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด การบริหารองค์การมหาชน จึงมีระบบที่มีคณะบุคคลเข้ามากำกับเหนือผู้บริหารสูงสุดอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งอาจเรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น บอร์ด คณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการองค์การ สภาองค์การ เป็นต้น และมีบทบาทหรือหน้าที่แตกต่างกันได้ องค์คณะบุคคลนี้ มีความสัมพันธ์กับผู้บริหารสูงสุดได้หลายแบบ อาจเป็นการถ่วงดุลแห่งอำนาจกัน ซึ่งหมายถึงการกำกับดูแลไม่ให้ผู้บริหารกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง อันเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับธรรมาภิบาล แต่การถ่วงดุลไม่ใช่ปฏิสัมพันธ์ที่ดีที่สุด หรือดีเสมอไป อาจ

ทำให้กิจการชะงักหรือล่าช้าหรือไม่กล้ากระทำในสิ่งที่จำเป็นหรือไม่กล้าเสี่ยง หรือขาดนวัตกรรม ทำให้ผลที่พลังของผู้บริหารฝ่ายหนึ่ง หรือองค์คณะบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งถ่วงกัน เสมือนว่า หนึ่งบวกหนึ่ง ได้ผลน้อยกว่าสอง หรืออาจน้อยกว่าหนึ่งก็ได้ หากเป็นปฏิสัมพันธ์ในลักษณะการเสริมบทบาทของกัน และกันช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำงานได้ดียิ่งขึ้น รอบคอบยิ่งขึ้น และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์ต่อองค์การมากที่สุด สร้างความเชื่อถือได้ดียิ่งขึ้น เสมือนหนึ่งบวกหนึ่งได้ผลมากกว่าสอง คุณแห่งอำนาจในองค์การเป็นปฏิสัมพันธ์ของผู้บริหารสูงสุด กับองค์คณะบุคคลที่เป็นกรรมการสภา หรือ บอร์ดขององค์การ ซึ่งลักษณะที่เหมาะสมกับองค์การหนึ่ง ๆ ในระยะเวลาหนึ่งขึ้นอยู่กับสภาพขององค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในองค์การอาจมีอำนาจและบทบาทหน้าที่ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในลักษณะหรือรูปแบบความสัมพันธ์อย่างอื่นอีก ที่มีบทบาทต่อคุณแห่งอำนาจทั้งในรูปถ่วงดุล หรือเสริมกัน ทั้งนี้ อาจเป็นทางการหรือการกำหนดไว้ในกฎหมายหรือข้อบังคับ หรืออาจไม่เป็นทางการ หากเป็นไปเพื่อเป้าหมาย และประโยชน์ขององค์การแล้ว ก็เป็นเครื่องมือในธรรมาภิบาล

เจริญ เจษฎาวัลย์. (2547) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยทั่วไปจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการสำคัญ 8 ประการ คือ (1) คุณค่าทางจริยธรรม (Ethical Values) จริยธรรมในที่นี้ หมายถึง การปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ (Code of Corporate Conduct) และจริยธรรมของพนักงาน (Codes of Ethics) ขององค์กร (2) การเปิดกว้าง (Openness) การเปิดกว้าง หมายถึง Board of Directors และฝ่ายจัดการ มีการเปิดเผยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับประโยชน์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและการปฏิบัติ (Decision-Making Process and Actions) ที่ได้กระทำไปให้ทราบโดยทั่วกันมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งรวมถึงการเปิดกว้างในการยอมรับให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนอย่างละเอียดด้วย (3) ความยุติธรรม (Fairness) ความยุติธรรมหมายถึง ผู้ถือหุ้น หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับการปฏิบัติอย่างทัดเทียมกัน โดยมีกลไกการป้องกันไม่ให้เกิดการเอาเปรียบเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรม (4) ความโปร่งใส (Transparency) ความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยการดำเนินงาน และรายงานทางการเงินของกิจการอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอ มีความชัดเจน และเรียบง่าย (5) ความรับผิดชอบ (Accountability) ความรับผิดชอบ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณชนในการตัดสินใจและการกระทำ โดยเสนอตัวเองให้มีการตรวจสอบอย่างละเอียดได้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดๆ ที่มีความเหมาะสม (6) ระบบควบคุมภายในดี (Good System of Control) ระบบควบคุมภายในดี หมายถึงองค์กรมีมาตรฐานการควบคุมภายในที่มีระเบียบแบบแผนที่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้โดยมีทั้ง Preventive Control, Detective Control, Corrective Control และ Directive Control พร้อม ภายใต้งบประมาณค่าใช้จ่ายของการควบคุม มีไม่มากไปกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีระบบควบคุมภายในนั้น (7) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) องค์กรที่มีธรรมาภิบาลพร้อม ควรต้องมีกลไกการ

บริหาร การจัดการที่มีประสิทธิภาพ และสามารถทำงานให้เกิดประสิทธิผลอย่างน้อยในระดับหนึ่งที่คาดไว้ (8) การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance with Applicable Regulation) องค์กรที่มีธรรมาภิบาล ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาครัฐที่กำหนดไว้ โดยพยายามไม่บ้ายเบี่ยงหรือหลีกเลี่ยง หรือหลบกฎหมายอย่างไร้จริยธรรม

ถวิล บุรีกุล และคณะ. (2547). กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญสำหรับวัดระดับธรรมาภิบาล ที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ (1) หลักนิติธรรม หมายถึง ระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาการและการบริหารจัดการของภาครัฐ ซึ่งต้องเป็นกฎหมายที่ชัดเจนและปรับใช้ได้กับทุกเรื่องและมีความเป็นอิสระในการพิจารณา ทั้งยังต้องเป็นกฎหมายที่กำหนดบทลงโทษ สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ยังต้องสนับสนุนหลักนิติธรรม สิทธิมนุษยชน และการหมุนเวียนของเงินทุนในภาคเอกชน ถ้าขาดระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวก็จะทำให้ระบบการหมุนเวียนเงินทุนในภาคเอกชนและการค้าเกิดความวุ่นวายเสียหาย นอกจากนี้ระบบกฎหมายดังกล่าวจะต้องต่อต้านการทุจริตในทุกระดับอีกด้วย (2) สำนึกรับผิดชอบทางสังคม หมายถึง การที่หน่วยงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากประชาชนจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำต่อสาธารณะชน เช่น สามารถอธิบายถึงการกระทำ การปฏิบัติงาน หรือการตัดสินใจใดๆของตนเองได้ในความหมายอย่างแคบหลักความรับผิดชอบต่อจะเน้นไปที่ความสามารถในการอธิบายถึงการจัดการ การใช้ และการควบคุม เช่น การทำงานประมาณ การทำบัญชีและการตรวจสอบ ในความหมายอย่างกว้าง หลักความรับผิดชอบยังรวมไปถึงการออกกฎและการบังคับใช้กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองด้วย (3) ความโปร่งใสหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนในการรับรู้และตรวจสอบนโยบายของรัฐ กล่าวคือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น พร้อมทั้งสามารถแสดงความความคิดเห็น หรือทางเลือกต่างๆที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของตน โดยทั้งนี้รัฐจะต้องสนับสนุนข้อมูลเพื่อให้ประชาชนในพิจารณาในการตัดสินใจ (4) การกระจายอำนาจ คือกระบวนการให้อำนาจกับท้องถิ่น มีอิสระในการบริหารพัฒนาและมีการบริการสาธารณะที่ชุมชนสามารถให้บริการชุมชนเองได้ การกระจายอำนาจรวมถึงการวางแผนพัฒนา การวางนโยบาย และการวางแผนงบประมาณ ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของสมาคมท้องถิ่น การกระจายอำนาจยังช่วยปรับปรุงโครงการพัฒนาชุมชน เพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเข้าถึงมากขึ้น (5) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงกระบวนการของประชาชนที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ มีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดสรรทรัพยากร และมีส่วนร่วมในการควบคุมองค์กรต่างๆที่มีผลกระทบต่อชีวิตของประชาชน การมีส่วนร่วมจะมุ่งเน้นการให้อำนาจแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า และแสดงถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆในสังคม

นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมยังเป็นการสร้างกรอบ กฎเกณฑ์และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการเรียกร้องอย่างชอบธรรม ทั้งยังเป็นการตรวจสอบนโยบายและกิจกรรมของรัฐทุกระดับ

เสรี พงศ์พิศ. (2547). ธรรมนูญหรือการอภิบาลที่เป็นธรรม มีลักษณะสำคัญ 9 ประการ คือ (1) การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย โดยตรงหรือสถาบันที่เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ของพวกเขา ให้คนมีสิทธิรวมตัวกันและแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี (2) หลักนิติธรรม (rule of law) มีกรอบกฎหมายที่ดีแลมีการบังคับใช้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง เคารพสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะคนกลุ่มน้อย (3) ความโปร่งใส (transparency) ความโปร่งใสในการไหลเวียนของอิสระของข้อมูลข่าวสาร คนที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงกระบวนการ สถาบันและข้อมูลข่าวสาร มีการให้ข้อมูลข่าวสารเพียงพอเพื่อเข้าใจและติดตามตรวจสอบ (4) การตอบสนอง (responsiveness) สถาบันและกระบวนการรับใช้ผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (5) มติร่วม (consensus) ธรรมนูญเป็นตัวแทนประสานความสนใจและผลประโยชน์ที่แตกต่างหลากหลายให้บรรจจุดร่วม เป็นมติร่วม ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (6) ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความเป็นธรรม (equity) ทุกคนมีส่วนร่วมไม่มีใครกีดกันออกไปจากสังคม โดยเฉพาะกลุ่มคนที่อยู่ในสถานะลำบากยากแค้นและอันตราย ให้พวกเขามีโอกาสพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (7) ประสิทธิภาพ (effectiveness) และประสิทธิภาพ (efficiency) กระบวนการและสถาบันตอบสนองความต้องการของสังคมโดยการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างดีที่สุด รวมไปถึงการใช้ อย่างยั่งยืนและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (8) ความรับผิดชอบ (accountability) มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่จะได้รับผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือนโยบายและการปฏิบัติงาน (9) วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (strategic vision) ผู้นำและสาธารณะมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลเกี่ยวกับการพัฒนาและธรรมนูญ เข้าใจรากเหง้าที่จากสังคมวัฒนธรรมอันเป็นรากฐานของสังคม

จากหลักการพื้นฐานขององค์กรที่มีธรรมนูญที่นักวิชาการได้ให้ไว้อย่างหลากหลาย ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า องค์กรที่มีธรรมนูญจะต้องประกอบด้วย หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความชอบธรรม หลักความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ หลักความเสมอภาค หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานใดที่มีหลักการพื้นฐานเหล่านี้จะทำให้การบริหารจัดการที่ดีเป็นเลิศในทุกส่วนขององค์กร

4. ทฤษฎีและแนวคิด เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)

4.1 ความหมายของนโยบาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (2525 : 428) ได้ให้ความหมายของนโยบายไว้ว่า นโยบายหมายถึง หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ

ไฮมานน์ และสกอตต์ (Theo Haimann and William G. Scott อ้างใน ประชุม รอดประเสริฐ (2547 : 13) กล่าวว่านโยบายคือขอบเขตของเหตุและผลที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ

พีฟฟ์เนอร์ John M. Pfiffner อ้างใน ประชุม รอดประเสริฐ (2547 : 14) ได้ให้ความหมายของนโยบายไว้ว่าเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานดำเนินไปโดยมีเสถียรภาพ (Stability) มีความสอดคล้องกัน (Consistency) มีมาตรฐานหรือเอกรูปเดียวกัน (Uniformity) และมีความต่อเนื่อง (Continuity)

กลูเอค (Glueck , 1977 , อมร รัชศาสตร์ , 2522 , อ้างใน ณรงค์ ญาณประภาส) อธิบายว่าเพราะนโยบายมิได้เป็นแนวทางที่ชี้เฉพาะว่าจะต้องปฏิบัติเช่นนั้น หรือเช่นนั้น นโยบายเป็นเพียงแนวทางกว้าง ๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจ เพื่อกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเท่านั้น หรือเป็นสิ่งที่ควรเลือกกระทำหรือไม่ควรเลือกกระทำ

ไอรา ชาร์แคนสกี (Ira Sharkansky , 1970 : 1 อ้างใน สุวีพรรณ์ ณ สงขลา 2545 : 9) กล่าวถึงความหมายของนโยบายสาธารณะว่า “ นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ เช่น การศึกษา สวัสดิการ และหมายถึง การควบคุมกิจกรรมของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้อำนาจต่าง ๆ”

เอ็น กลาเซอร์ (N Glazer , 1971 : 51-58 อ้างใน กิติพัฒน์ นนทบุรีมະดุลย์ 2538 : 2) กลาเซอร์ได้อธิบายถึงนโยบายสาธารณะ ว่ามีการพัฒนาการมานับร้อยปีในสหรัฐอเมริกา นโยบายเหล่านี้เกิดขึ้นเพื่อครอบคลุมนโยบายและประชาชนรายบุคคลจากพิบัติภัยนานา ที่มาจากสังคมเมืองและสังคมอุตสาหกรรม เพื่อระดับประคองมาตรฐานอย่างน้อยขั้นต่ำในการดำรงชีวิตของประชาชนทุกคน

ครอลด์เวลล์ (Craldwell , 1970 : 2 อ้างใน นภดล บัวมี 2547 : 30) กล่าวว่านโยบายสาธารณะ ได้แก่บรรดาการตัดสินใจอย่างสัมฤทธิ์ผลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่าง ๆ ที่สังคมจะดำเนินการยินยอม หรือห้ามการกระทำนั้น ๆ

โคชราน (Cochran , 1928 : 4 อ้างใน สุรสิทธิ์ วชิรขจร , ม.ป.ป) นโยบายสาธารณะหมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติที่เกิดขึ้นโดยเจตนาเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานหรือบุคลากรของรัฐในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ

ในส่วนของนักวิชาการของไทยได้สรุปความหมายของนโยบายสาธารณะไว้ดังนี้
วรเดช จันทรศร (2540 : 1) ได้ให้ความหมายนโยบายสาธารณะไว้ว่า นโยบาย

สาธารณะ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดขึ้น “หรือ” แผนงาน “หรือ” โครงการ “หรือ” แนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐได้กำหนดขึ้นเพื่อเจตนาในการแก้ไขปัญหา

อมร รักษาสิทธิ์ (2522 : 1 อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ 2547 : 14) ได้ให้คำจำกัดความของนโยบายว่าหมายถึงอุบายหรือกลเม็ดที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายของส่วนรวมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเหมาะสมที่สุด

ประชุม รอดประเสริฐ (2547 : 14) ได้ให้ความหมายนโยบายว่า นโยบายเป็นกรอบสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารในลักษณะแสดงให้เห็นถึงวิถีทาง และผลแห่งการดำเนินงาน นโยบายที่ดียอมทำให้การตัดสินใจถูกต้องและดีตามไปด้วย นโยบายที่ดียอมทำให้การบริหารงานเป็นอย่างมีประสิทธิภาพโดย (1) ช่วยสนับสนุนให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง (2) เป็นการควบคุมขั้นพื้นฐานของการบริหารงาน (3) ทำให้เกิดความแน่นอนและการประสานงานในการปฏิบัติงาน (4) ช่วยลดเวลาที่ต้องใช้ในการตัดสินใจ

นโยบายมีความหมายและแนวคิดเบื้องต้นที่หลากหลาย เปลี่ยนแปลงไปตามสังคมความเชื่อของนักวิชาการ ตลอดจนองค์ประกอบพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม นโยบายผู้ศึกษาได้พิจารณาแล้วพอจะสรุปได้ว่า คำจำกัดความของท่านเหล่านั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เป็นไปในทางเดียวกัน นั่นก็คือ นโยบายเป็นสิ่งที่องค์การต้องกำหนดโดยผู้บริหารเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ หรือเครื่องบ่งชี้ทิศทางในการบริหารงาน และเป็นข้อมูลที่ผู้บริหารพิจารณาใช้เพื่อการตัดสินใจสั่งการให้ดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้

4.2 สาระสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษากำหนดนโยบายไปปฏิบัติได้เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1973 โดยได้นำผลการสำรวจของนักวิชาการด้าน การนำนโยบายไปปฏิบัติ ยุคบุกเบิกคือ ผลงานของ เพรสแมน และวิลเดฟสกี (Pressmann and Wildavsky , 1973 อ้างใน วรเดช จันทรศร , 2527 : 13) ที่ได้ นำการศึกษาปัญหาการนำนโยบาย การสร้างงานให้กับชนกลุ่มน้อยไปปฏิบัติในปี ค.ศ. 1973 โดยทั้งสองได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายถึง ระดับการเกิดขึ้นของผลนโยบายที่คาดคะเนไว้ และการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจได้รับการมองว่า เป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่งไปสู่การกระทำให้บรรลุผล การนำนโยบายไปปฏิบัติ ก็คือ ความสามารถที่จะจัดการและประสานสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังในลักษณะที่เป็นลูกโซ่เชิงสาเหตุและผล ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับ

แวนมีเตอร์ , แวนฮอร์น (Van Meter , Van Horn 1975 , อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร , 2527 : 13 – 14) ที่ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายความว่ารวมถึงการ ดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจ ดำเนินนโยบายที่ได้กระทำก่อนหน้านั้นแล้ว อีกท่านหนึ่ง คือ

บาร์ดาการ์ (Bardach , 1980 , อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร , 2527 : 14) มองการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการของกลยุทธ์เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในอันที่จะให้ได้มาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของพวกตน ซึ่งเป้าหมายเหล่านั้นอาจไปกันได้ หรือไปกันไม่ได้กับเป้าหมายตามอาณัติของนโยบาย

โดแนน เอส กี (Donna H.Kerr , อ้างถึงใน สมศักดิ์ โพธิ์ทอง , 2545 : 13) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะขององค์การที่จะใช้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดเพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายของนโยบายที่รัฐบาลกำหนดไว้

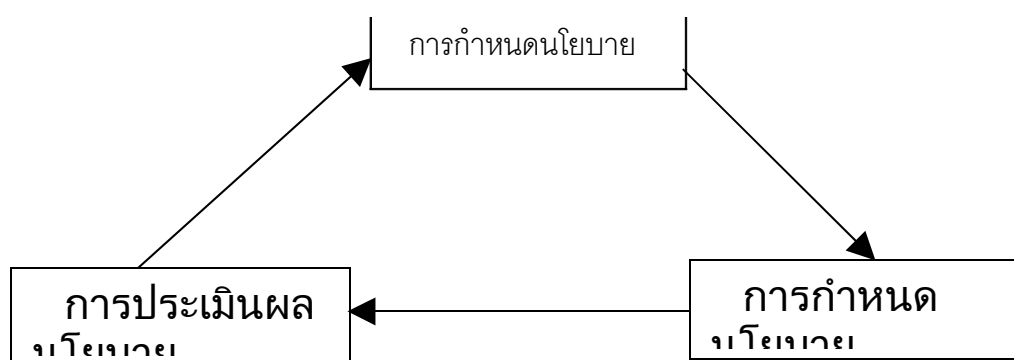
W. Williams (1971 อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชธน , 2547 : 208 ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถขององค์การในการรวบรวมทรัพยากรทางการบริหารในองค์การให้สามารถปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งต้องมีการจัดหา/เตรียมวิธีการทั้งหลายเพื่อจะทำให้การดำเนินงานตามนโยบายสำเร็จลุล่วง โดยต้องใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ จนสามารถดำเนินการได้สำเร็จ

วรเดช จันทรศร (2532 : 30 อ้างถึงใน สมศักดิ์ โพธิ์ทอง , 2545 : 14) การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า “องค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกสำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ได้ระบุไว้หรือไม่ แค่ไหน เพียงใด และได้สรุปเนื้อหาสาระของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า เป็นการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation Process) เพื่อที่จะศึกษาบทเรียนพัฒนาแนวทางการสร้างกลยุทธ์ เพื่อที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ ขอบเขตของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงรวมถึงพฤติกรรมและการปฏิบัติปฏิสัมพันธ์ของบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สภาพแวดล้อมแต่ละพื้นที่ ท้องถิ่น รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในนโยบาย

มยุรี อนุমানราชธน. (2547 : 208) การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมายหรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรมประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อ

ดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบองค์การและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานโครงการที่กำหนดไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการนโยบายและเป็นขั้นตอนที่สืบเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย

ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดมิงษ์ (2539 : 25 , อ้างถึงใน สมศักดิ์ โพธิ์ทอง , 2545 : 14-15) การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอน (Policy Process) ของกระบวนการนโยบาย ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย



แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

โดยขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญคือ

- 1) เป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการนโยบาย แม้มีนโยบายดีแต่ไม่มีการนำไปปฏิบัติก็ไร้ความหมาย
- 2) เป็นกระบวนการแปลงนโยบาย ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติกว้าง ๆ ของรัฐบาล และเป็นนามธรรม (Abstract) ให้เป็นรูปธรรม (Concrete) ในรูปของแผนงาน/โครงการ
- 3) เป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายประจำ/ข้าราชการประจำ
- 4) เป็นหลักประกันที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายการเมือง ที่นโยบายของตนจะได้รับการปฏิบัติจากฝ่ายประจำ

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2540 อ้างถึง ในสุริยพรรณ ณ สงขลา ,2545 : 13) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติน่าจะมีประเด็นที่สำคัญ 2 ประเด็น ประเด็นแรก คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ นั่นคือ มีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วเลือนหายไป ไม่ใช่กิจกรรมที่ชั่ยกช่ยอน แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่หยุดหยั่ง แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และ ประเด็นที่สอง คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติ

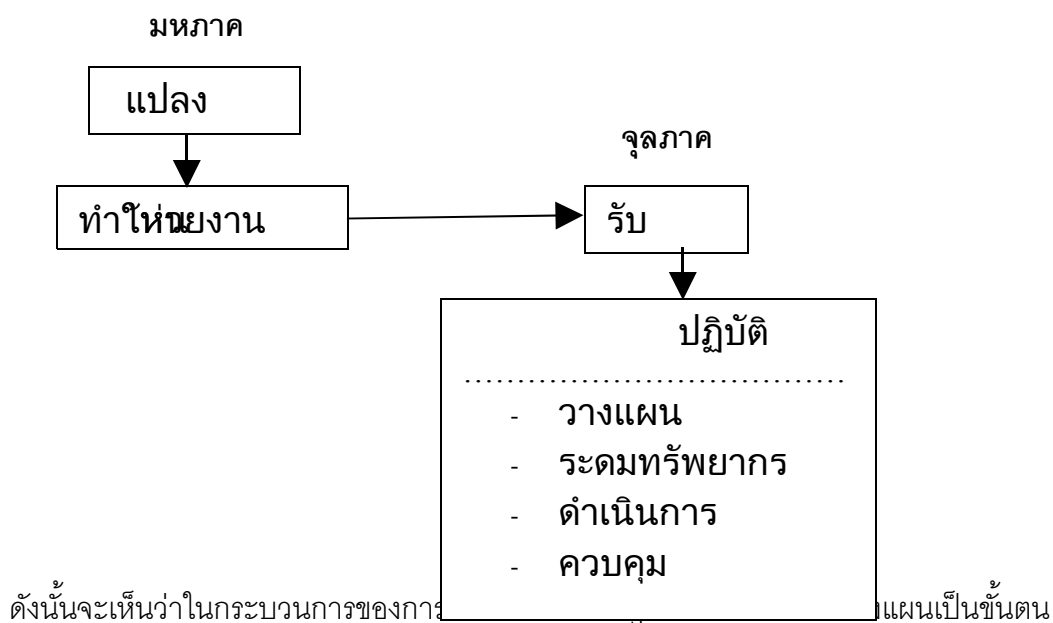
เป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งแฝงความหมายว่า ก่อนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีตัวนโยบายก่อนและต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของกำหนดไว้ด้วย

วรเดช จันทรศร (2543 : 81 อ้างถึงใน กฤษณา เกิดบุญส่ง 2535:16 -18) ได้แบ่งขั้นตอนหลัก ๆ ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ดังนี้

ระดับมหภาค (1) การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของผู้กำหนดนโยบายออกมาเป็นแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงาน (ส่วนกลาง) โดยปกติมักออกมาในรูปของแผนในระดับกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ เพื่อจะได้มอบหมายแก่หน่วยงานระดับปฏิบัติต่อไป (2) การแปลงแผนของหน่วยงานส่วนกลางออกเป็นแผนงาน หรือโครงการของหน่วยปฏิบัติซึ่งอาจได้แก่หน่วยงานในส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น เพื่อให้แผนมีความกระชับเหมาะสมและสอดคล้องกับหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่มากยิ่งขึ้น

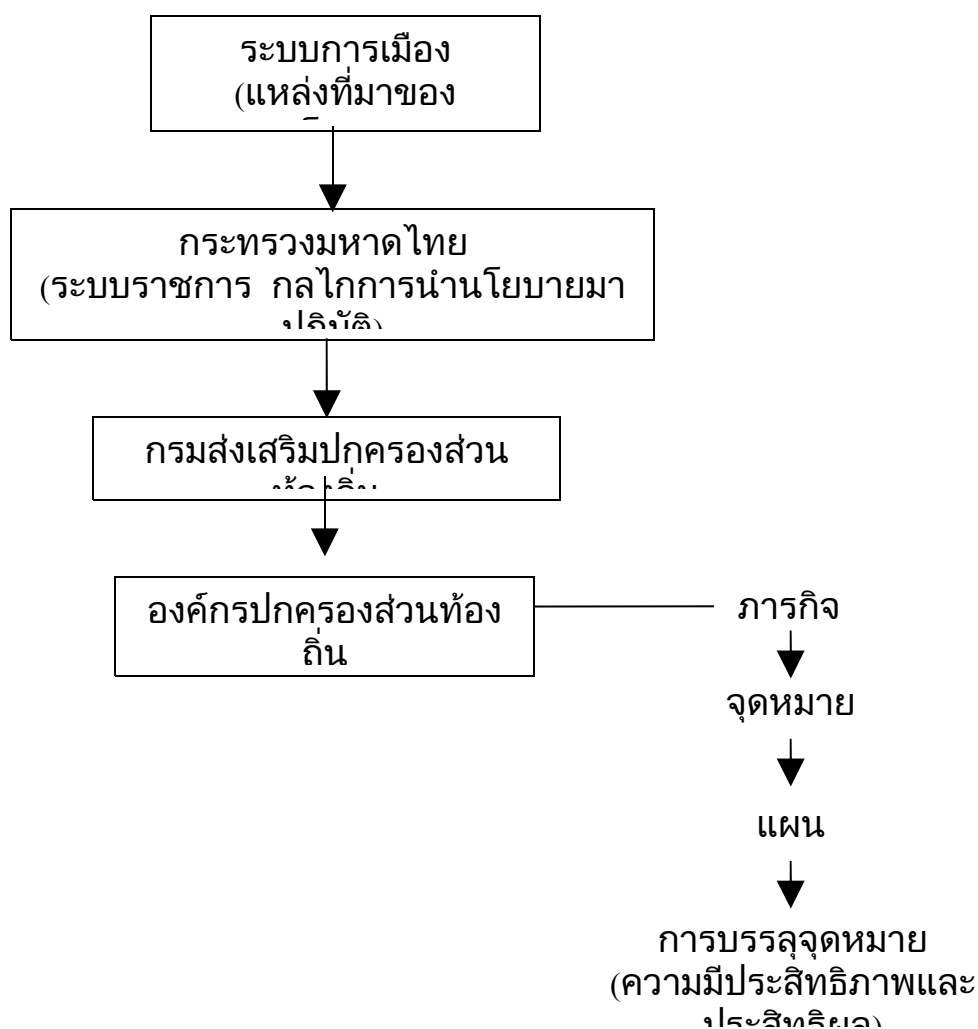
ระดับจุลภาค (1) การยอมรับแผนงานหรือโครงการของหน่วยปฏิบัติ ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งตอนหนึ่งหากหน่วยปฏิบัติยอมรับแผนงานหรือโครงการแล้วก็ย่อมจะทำให้นโยบายในเรื่องนั้น ๆ มีโอกาสประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ในขั้นตอนนี้มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย เช่น ผลได้ ผลเสีย ที่มีต่อหน่วยปฏิบัติ ความยากง่ายของการปฏิบัติและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ฯลฯ (2) การปฏิบัติของหน่วยปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย - การวางแผนของหน่วยปฏิบัติ - การระดมทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ - การแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ปฏิบัติการ - การลงมือดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการ - การควบคุมการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ



ที่สำคัญและเป็นวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการกระทำ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้น ภายในโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยสุดท้ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตหรือ การให้บริการกลุ่มเป้าหมาย (ประชาชน) การวางแผนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่ จำเป็นอย่างยิ่ง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้กำหนดให้หน่วยงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้มีการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติ เพื่อให้นโยบายได้มีการนำไปปฏิบัติอย่างได้ผล เป็นรูปธรรม ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรและชุมชนในท้องถิ่นต่อไป

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ของหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ



กล่าวโดยสรุป การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีขั้นตอนในการ ดำเนินการ แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน โดยมีเป้าหมายที่ดำเนินไปตามขั้นตอนให้มีความสำเร็จ หรือกล่าวได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีตัวนโยบายก่อนมีเป้าหมาย และดำเนินไปตามขั้นตอน ที่สืบเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การกำหนดนโยบายนั้น ผู้กำหนดนโยบายมิใช่เป็นเพียงผู้มีสติปัญญาดีเท่านั้น ยังจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงปัญหาต่าง ๆ และตรวจสอบพิจารณาปัจจัยทั้งหลายที่อาจนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการกำหนดนโยบายอยู่เสมอ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีนักวิชาการได้กล่าวถึง ดังนี้

H.A Simon (1947 อ้างถึงใน มยุรี อุณมานราชธน, 2547) ได้เสนอแนะให้กำหนดนโยบายโดยใช้หลักเหตุผลที่สมบูรณ์และศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการกำหนดนโยบายที่อาศัยหลักเหตุผล และในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะศึกษาว่ามีการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างที่กำหนดไว้หรือไม่ จากแนวความคิดของ C.C Hood (1976) ในผลงานชื่อ The Limits of Administration และ L.A. Gunn (1978) ในผลงานชื่อ Why is Implementation So Difficult? รวมทั้งแนวความคิดของ J.L. Pressman และ Wildavsky (1973) A. Etzioni (1976) H. Kaufman (1971) Bardach (1977) D.s. Van Horn (1975) และ A. King (1975,1976) นักวิชาการต่างสรุปปัจจัยที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ไม่เกิดขึ้นได้ในทางปฏิบัติ ในกรณีนี้ “การนำนโยบายไปปฏิบัติที่สมบูรณ์” หมายถึง แนวความคิดที่สมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์นโยบาย โดยแนวความคิดที่สมบูรณ์นี้ไม่จำเป็นที่จะต้องสัมฤทธิ์ผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นักวิชาการเหล่านี้จึงไม่ได้ยืนยันว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สมบูรณ์ต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ เช่น การยอมรับโดยชื่นเชิงหรือไม่มีคำถาม/ข้อสงสัยของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การติดตามควบคุมอย่างเต็มที่ เป็นต้น เพราะ เงื่อนไขดังกล่าวไม่เกิดขึ้นในทางการเมือง และในสังคมประชาธิปไตยที่มีการต่อสู้แข่งขันระหว่างกลุ่มหลากหลาย

วรเดช จันทรศร (2528 อ้างถึงใน สุริยพรรณ ฌ สงขลา ,2545 : 15-18) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า ประกอบไปด้วย 7 ปัจจัยด้วยกัน กล่าวคือ

1) บรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy Standards and Objectives) เป็นสิ่งจำเป็นที่องค์การจะต้องกำหนดให้มีขึ้น และจะต้องกำหนดให้ชัดเจน ทั้งนี้ เนื่องจากการมีบรรทัดฐาน และวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนย่อมจะทำให้เข้าใจว่าอะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ เมื่อเข้าใจแล้วว่า อะไรคือความต้องการ ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้ผู้นำหน่วยสามารถกำหนดภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานหรือกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์กัน อันจะเป็นแนวทางทำให้การประสานการปฏิบัติเป็นไปโดยราบรื่น และการมอบหมายงาน ย่อมจะทำให้ง่ายต่อการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก็คือระบบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อผู้บริหาร

โครงการ ในการควบคุมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา และระบบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลทำให้การใช้ระบบการให้คุณให้โทษเกิดความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งระบบการให้คุณให้โทษที่เป็นธรรมก็มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการกำหนดบรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1.1) คำนึงถึงเป้าหมายหรือผลลัพธ์ของนโยบายในลักษณะที่เป็นไปได้
- 1.2) คำนึงถึงความเป็นรูปธรรมของนโยบาย ในลักษณะที่สามารถนำไปปฏิบัติ

2) และวัดได้ กระบวนการติดต่อสื่อสาร (Interorganizational Communication) เป็นสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายเป็นผู้กำหนดขึ้น เพื่อเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติทราบว่า บรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้มีเป้าหมายและแนวปฏิบัติอย่างไร และผู้ปฏิบัติถูกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติอย่างไร

3) กิจกรรมเพื่อให้การบังคับใช้มีผล (Enforcement Activities) เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้บริหารโครงการต้องกำหนดให้มีขึ้น เพื่อใช้วัดความก้าวหน้าหรือวัดผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ โดยใช้วิธีต่าง ๆ เข้าควบคุมการปฏิบัติงานไปตามแนวทางของนโยบายที่กำหนดไว้ เช่น การสนับสนุนหรือตัดความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ การนำผลการปฏิบัติประกอบการให้คุณให้โทษ การใช้ระบบรายงานผลการปฏิบัติ ฯลฯ

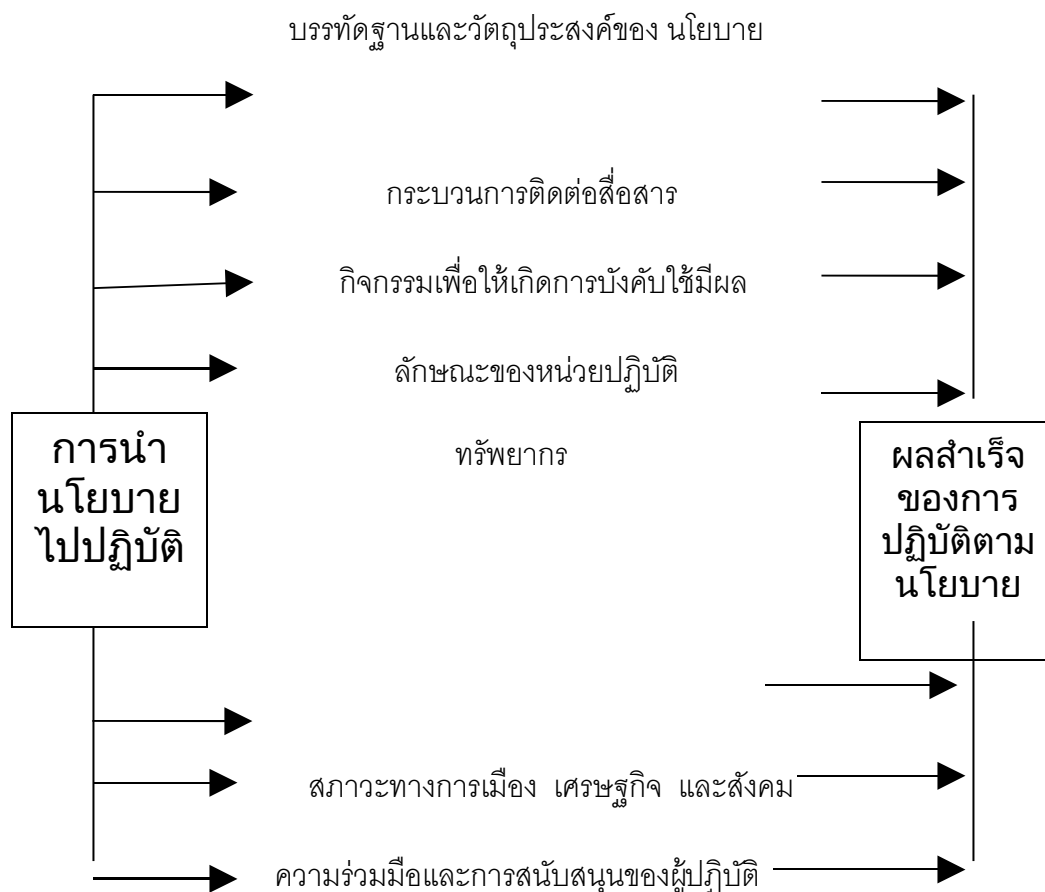
4) ลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (Characteristics of the Implementing Agencies) เป็นลักษณะบางประการของหน่วยที่จะต้องนำนโยบายไปปฏิบัติที่ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารโครงการควรส่งเสริม เพราะเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น ลักษณะรูปแบบของความสัมพันธ์ภายในองค์การ ระดับความเข้มงวดในการควบคุมความแข็งแกร่งขององค์การ ระบบสื่อสารภายในองค์การ ฯลฯ

5) ทรัพยากร (Policy Resources) ในที่นี้หมายถึง เงินทุน และการช่วยเหลืออื่น ๆ โดยปัจจัยเรื่องทรัพยากรอาจกล่าวได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จหรือไม่ แต่อย่างไรก็ดีทรัพยากรดังกล่าวนี้อาจแยกเป็นทรัพยากรในระบบงบประมาณของหน่วยและทรัพยากรนอกงบประมาณของหน่วยงาน

6) สภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม (Economics Social and Political Conditions) เป็นปัจจัยภายนอกขององค์การที่มีผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องของการสนับสนุนทรัพยากรในส่วนที่เป็นงบประมาณนอกระบบว่าสามารถขอรับการสนับสนุนได้หรือไม่ หรือมีพอให้ขอรับการสนับสนุนได้หรือไม่ ในด้านการเมือง ผู้ปฏิบัติจะต้องเผชิญกับกลุ่มบุคคลหรือองค์การต่าง ๆ ซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องแสวงหาการสนับสนุน และในด้านสังคม

ผู้ปฏิบัติจะต้องยอมรับแนวความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาหาข้อสรุปเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ยากที่จะทำได้โดยราบรื่น ซึ่งจะต้องมีทั้งการให้ความร่วมมือหรือไม่ให้ความร่วมมือ

7) ความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติ (Co – operational and Participational Implementers) เป็นปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะใช้วิธีจูงใจ โดยใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติภายในองค์กรเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน (ดังแผนภูมิที่ 5)



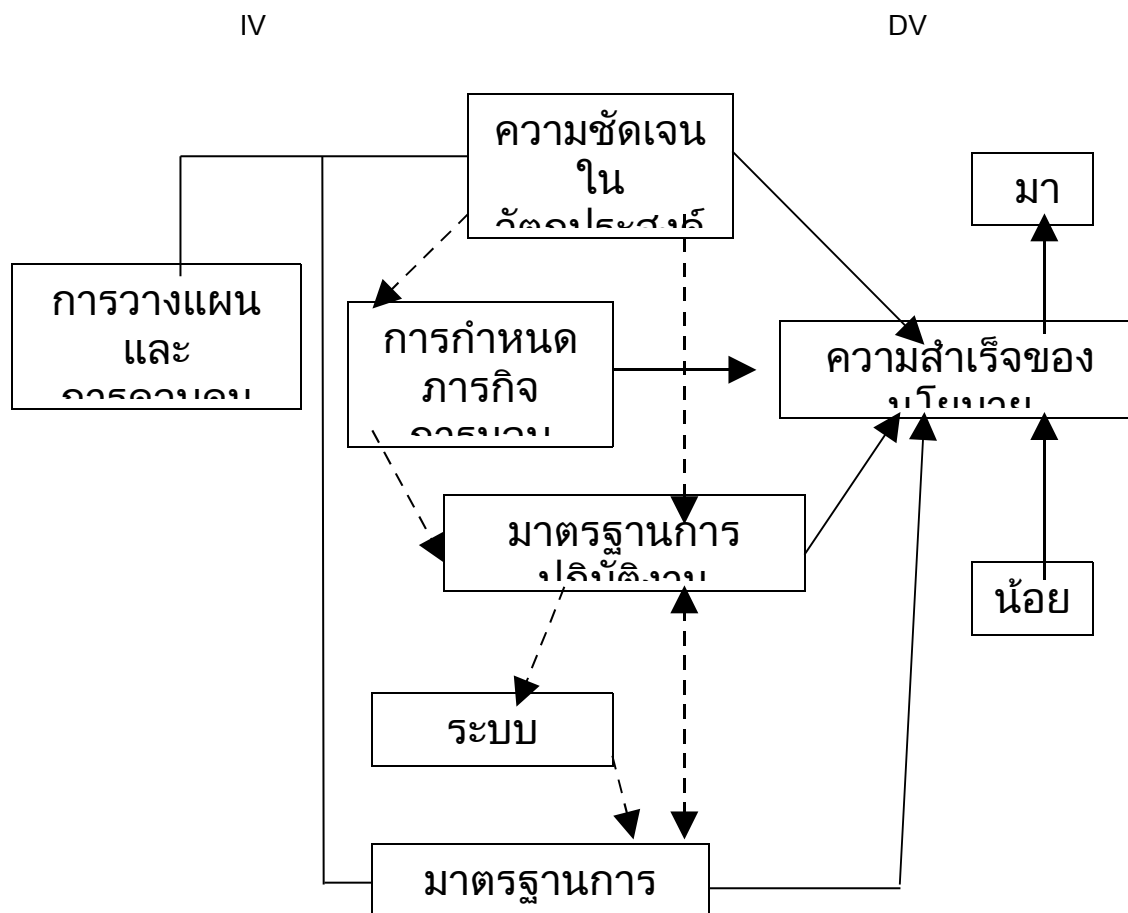
แผนภูมิที่ 5

ตัวแบบ (Models) ของการวิเคราะห์การปฏิบัติตามนโยบาย

4.4 ตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2527 : 535 - 553) ได้เสนอตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผลไว้ 6 ตัวแบบ คือ

- 1) **ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model)** มีฐานคติที่ว่า โครงการที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยย่อยต่าง ๆ ขององค์การ มีระบบวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบการให้คุณให้โทษ (แผนภูมิที่ 6)

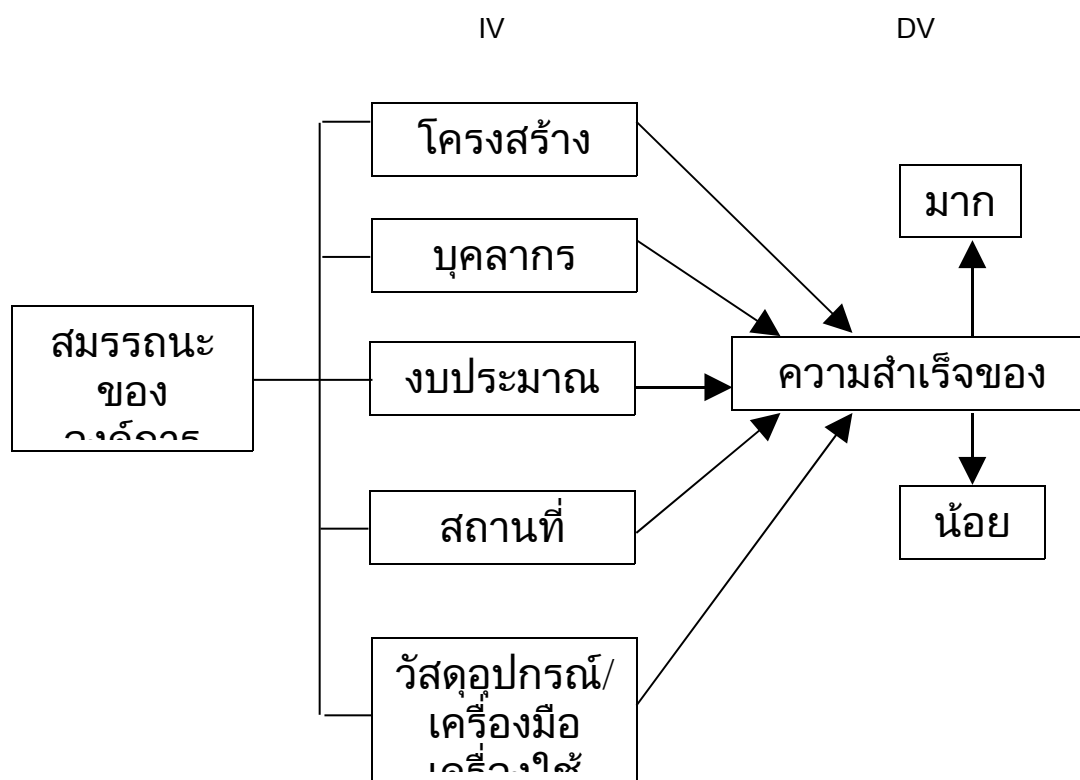


แผนภูมิที่ 6

แสดงตัวแบบด้านหลักการและเหตุผล (Ratiobnal Model)

- 2) **ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model)** ตัวแบบนี้จะให้ความสนใจสมรรถนะขององค์การ เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจะมีขีดความสามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาด

หวังเพียงใด ในลักษณะนี้โครงการที่จะประสบความสำเร็จได้จึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่จะประสบความสำเร็จได้จึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถ ทั้งทางด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้้องค์การยังจะต้องมีการวางแผนเตรียมการหรือมีความพร้อมเป็นอย่างดี ทั้งทางด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ (แผนภูมิที่ 7)



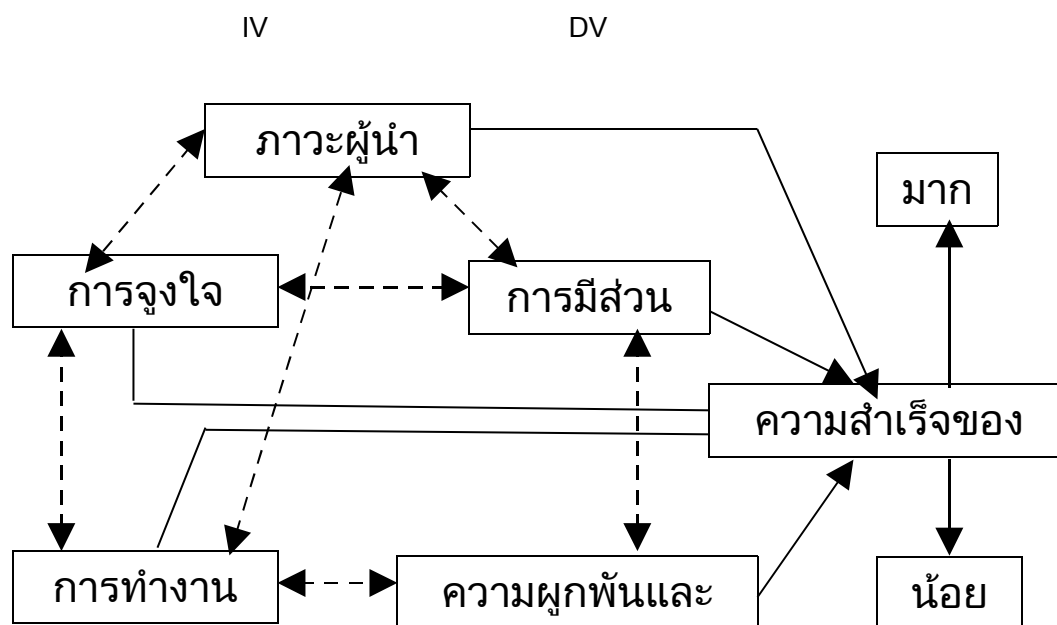
แผนภูมิที่ 7

แสดงตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model)

3) ตัวแบบทางการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model)

ตัวแบบนี้จะเน้นการมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายปฏิบัติให้บังเกิดความสำเร็จจึงน่าจะเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้

สมาชิกในองค์การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งใช้การควบคุมเป็นต้น (แผนภูมิที่ 8)

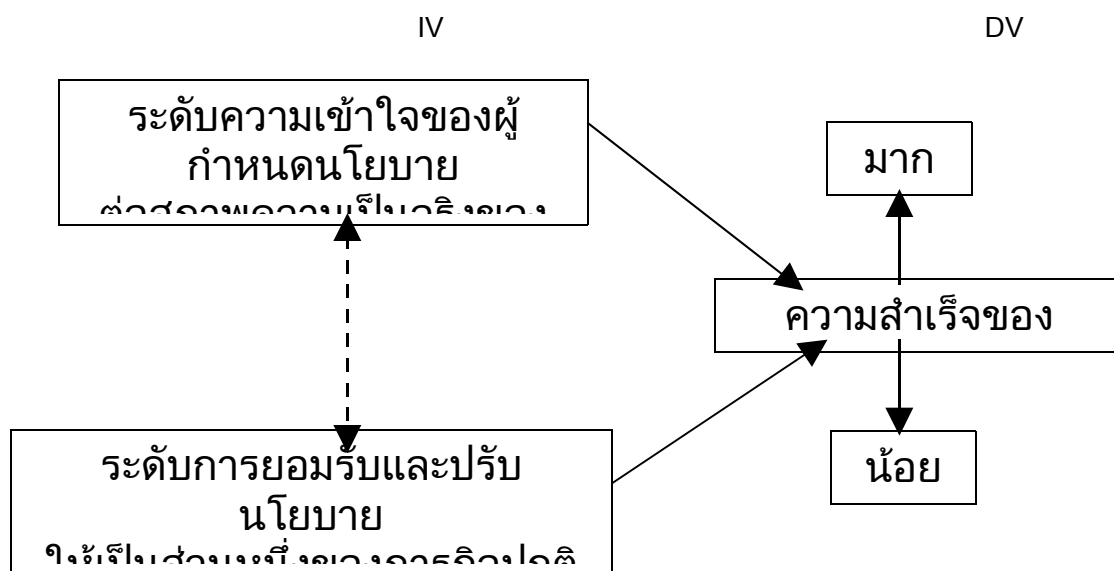


แผนภูมิที่ 8
แสดงตัวแบบการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model)

4) ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model)

ตัวแบบนี้เชื่อว่าอำนาจขององค์การไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย ได้แก่ หัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาแต่อาจจะกระจายทั้งองค์การ ข้าราชการระดับล่างที่ติดต่อกับประชาชนสามารถใช้วิจารณญาณ

ในการตัดสินใจที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจจะควบคุมได้ โครงการนี้สำเร็จหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับข้าราชการระดับนี้เป็นสำคัญ (แผนภูมิที่ 9)

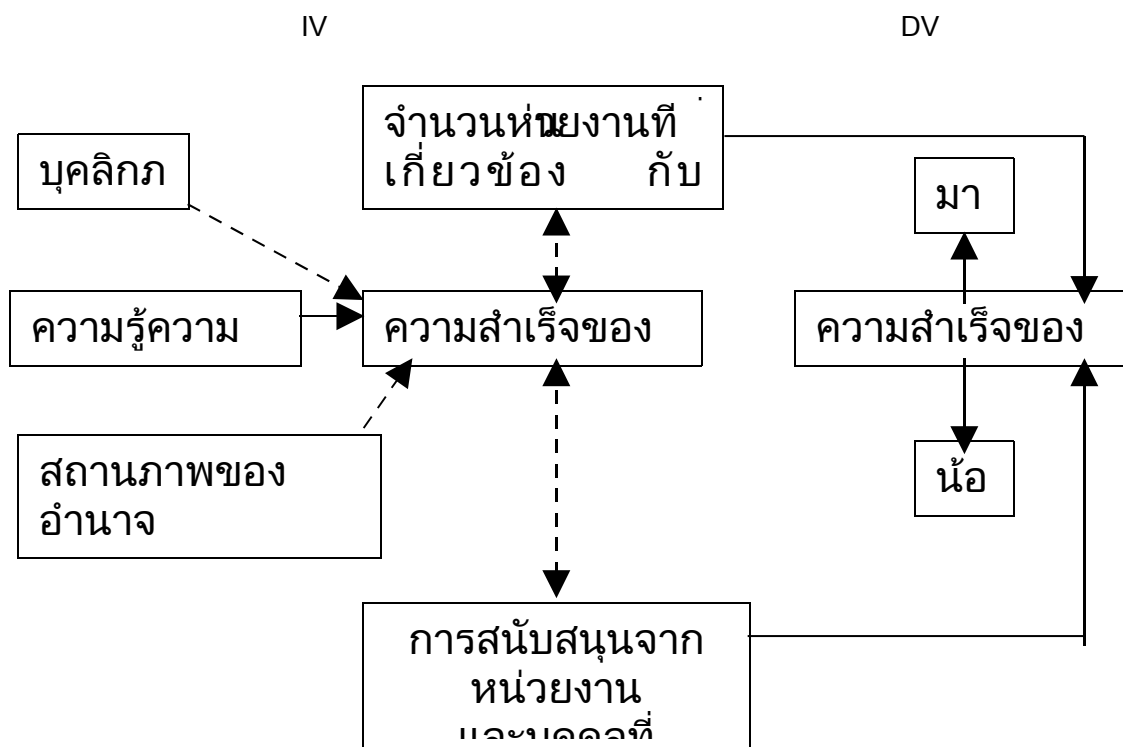


แผนภูมิที่ 9

แสดงตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model)

2) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) ตัวแบบนี้เน้นว่าการสร้างความสมานฉันท์

(Consensus) การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นสิ่งยากที่ยากเกิดขึ้นได้ในความเป็นจริง ความขัดแย้งจะเป็นปรากฏการณ์ธรรมดาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเกิดขึ้นจากความสามารถของผู้เล่น หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์การ (แผนภูมิที่ 10)

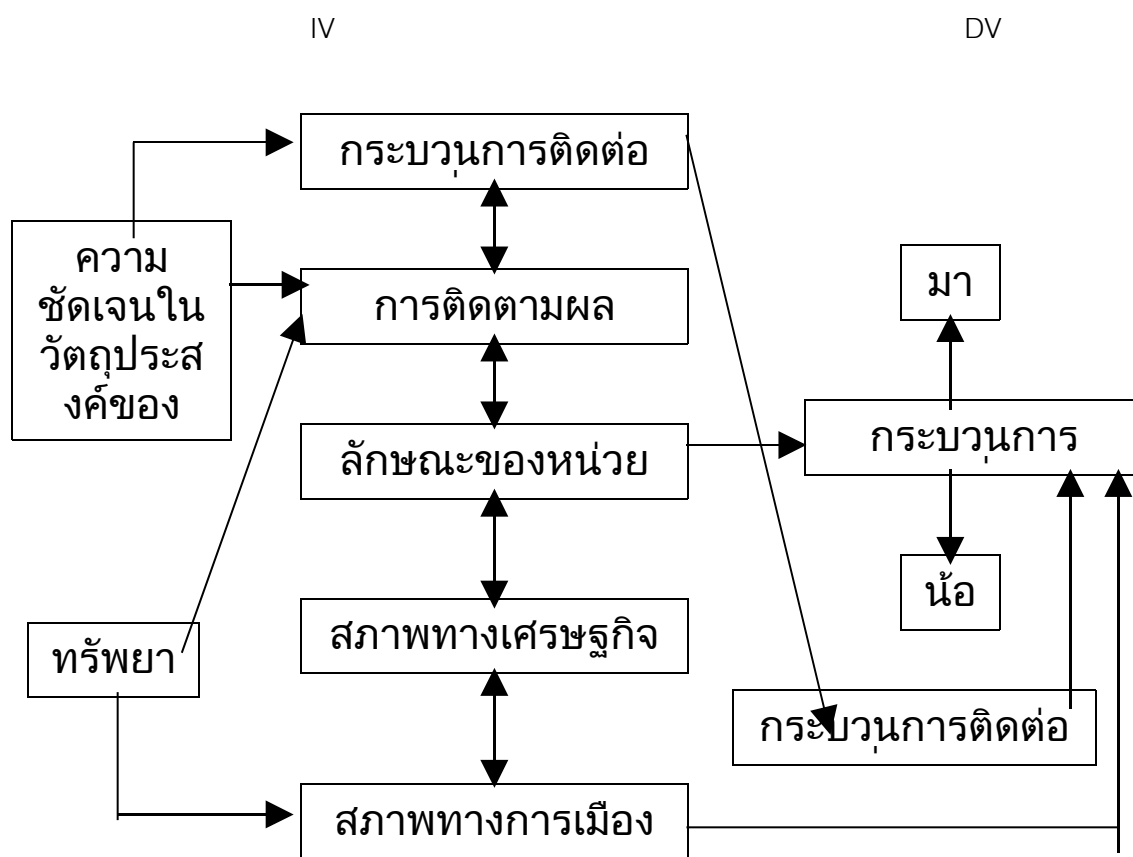


แผนภูมิที่ 10

แสดงตัวแบบการเมือง (Political Model)

6) **ตัวแบบทั่วไป (General Model)** เป็นตัวแบบที่มีส่วนของตัวแปรจาก 5 ตัวตัว

แบบข้างต้นผสมอยู่มากพอที่จะช่วยให้เป็นตัวแบบที่มีความกว้างขวางกว่าตัวแบบอื่น ๆ ตัวแบบนี้ให้ความสำคัญปัจจัยหลัก 3 ตัว คือ กระบวนการสื่อข้อความ ปัญหาทางด้านสมรรถนะขององค์กร และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ ตัวแปรที่ใช้ศึกษาประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน คือ กระบวนการติดต่อสื่อสารกิจกรรม เพื่อให้การบังคับมีผล ลักษณะของหน่วยปฏิบัติ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพทางการเมือง บรรทัดฐาน และวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร ความสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ (แผนภูมิที่ 11)



แผนภูมิที่ 11

แสดงตัวแบบทั่วไป (General Model)

จะเห็นว่าตัวแบบต่าง ๆ เหล่านี้จะใช้เป็นตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผลของการบริหารจัดการในองค์กรได้จะต้องนำมาวิเคราะห์ว่าเหมาะกับสภาพความเป็นจริงในองค์กรอย่างไร สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการบูรณาการ (Integration) จากตัวแบบต่าง ๆ โดยจะนำปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ รวม 5 ประการ คือ ภาวะผู้นำ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการยอมรับของผู้ปฏิบัติ

1) **ภาวะผู้นำ** (Leadership) มีนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของ ผู้นำไว้ต่าง ๆ หลายประการ

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2529 : 167 อ้างถึงใน นพดล บัวมี 2547 : 54) ภาวะผู้นำ หมายถึงกระบวนการใช้อิทธิพลทางสังคม (Social Influence Process) ต่อกิจกรรมของกลุ่มบุคคลในสถานการณ์อย่างหนึ่ง เพื่อนำกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ลัทธีกาล ศรีวะรมย์ (2532 : 257 อ้างถึงใน นพดล บัวมี 2547 : 54) ภาวะผู้นำ หมายถึงศิลปะหรือกระบวนการในการใช้อิทธิพลให้ผู้อื่นทำตามจนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม

Solmon Ben (1950 : 4 - 5 อ้างถึงใน อัมพน เหล่าพราหมณ์ , 254 : 12) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำเป็นคุณสมบัติของการที่บุคคลใช้อิทธิพลต่อคนอื่นในหน่วยงานมากกว่าผู้อื่น และมีบทบาทสำคัญที่สุดในการอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

จะเห็นว่าในองค์การที่ดีจำเป็นต้องมีทั้งภาวะผู้นำและการบริหารจัดการที่เข้มแข็งจึงจะทำให้เกิดประสิทธิผลได้สูงสุด โดยเฉพาะได้ภาวะโลกที่มีการแข่งขันกันสูง ย่อมต้องการได้ผู้นำที่กล้าท้าทายต่อการดำรงสถานภาพเดิม มีความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์และสามารถในการคลี่คลายสมาชิกทั้งในองค์การให้มุ่งต่อความสำเร็จตามวิสัยทัศน์นั้น แต่เรายังมีการบริหารที่สามารถกำหนดรายละเอียดของแผนงาน สามารถออกแบบโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพขององค์การ รวมทั้งติดตามตรวจสอบดูแลการปฏิบัติงานประจำวันอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้นิยามความหมายของภาวะผู้นำจำนวนมากมาย สำหรับผู้ศึกษาได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ เป็นความสามารถในการใช้อิทธิพลต่อองค์การหรือกลุ่ม เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) ตัวแบบนี้จะเน้นการมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายปฏิบัติให้บังเกิดความสำเร็จจึงน่าจะเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิกในองค์การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งใช้การควบคุม เป็นต้น

2) **บุคลากร** (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547) กล่าวว่า บุคลากร หมายถึงความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญา ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญของบุคคลโดยพร้อมแสดงออกหรือดำเนินการให้ปรากฏ และสามารถพัฒนาต่อไปได้ ดังนั้นบุคลากรจึงเป็นกลไกขับเคลื่อนขององค์การ

วิน เชื้อโพธิ์ทัก (2537 : 1) กล่าวว่า คนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานเป็นไปอย่างไรก็ได้ ทำให้งานสำเร็จเรียบร้อย สำเร็จรวดเร็วหรือล่าช้า สำเร็จแต่ไม่เรียบร้อย ผลของงานขึ้นอยู่กับคน ผล

ของงานขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของคน คนที่มีพฤติกรรมในการทำงานดียอมทำให้งานสำเร็จ

ผู้ศึกษาได้ให้ความหมายของบุคลากรได้ว่า บุคลากรหมายถึง ความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของบุคลากรที่ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้ดำเนินการพัฒนามบุคลากร ความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

3) **งบประมาณ** ได้แก่ ความเพียงพอของงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ความชัดเจนของแผนงานและงบประมาณ ความเพียงพอของงบประมาณ ผลการใช้งบประมาณ มีระบบตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความรวดเร็วและความคล่องตัวของกาเบิกจ่ายงบประมาณ

4) **วัสดุอุปกรณ์** ได้แก่ ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ คุณภาพ ความเพียงพอของชนิดประเภท และจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ความคล่องตัวของระบบบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ต่อการใช้งาน ความเป็นระบบของการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์

อย่างไรก็ตาม บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) ตัวแบบนี้จะให้ความสนใจและเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจะมีขีดความสามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด ในลักษณะนี้โครงการที่จะประสบความสำเร็จได้จึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่จะประสบความสำเร็จได้จึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถ ทั้งทางด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้องค์การยังจะต้องมีการวางแผนเตรียมการหรือมีความพร้อมเป็นอย่างดี ทั้งทางด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ

5) **การยอมรับของผู้ปฏิบัติ** ได้แก่ การยอมรับในนโยบายด้วยการแสดงออกในแง่ของความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นว่าการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ที่ผู้ศึกษากำหนดขึ้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จของนโยบายซึ่งมีความสอดคล้องกับ (วรเดช จันทรศร, 2528 : อ้างถึงใน นพดล บัวมี ,2547 : 43) ความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติ (Co – operational and Participational Implementers) เป็นปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะใช้วิธีจูงใจ โดยใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติภายในองค์การเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน พิจารณาจากระดับความร่วมมือที่ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติต่อผู้ออกคำสั่ง หรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าระดับของความร่วมมือสูง ระดับของ

ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย

4.5 ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น มีสิ่งที่จะต้องนำมาประกอบในการพิจารณาว่านโยบายดังกล่าวนั้นสามารถบรรลุผลได้อย่างไร มีปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องอย่างไร และปัญหาหรือข้อขัดข้องที่จะเกิดขึ้นนั้น จะเกิดในระดับมหภาค หรือจุลภาคอย่างไร และสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เพียงไร

วรเดช จันทรศร (2529 อ้างถึงใน สุริยพรรณ ฦ สงขลา 2545 : 25 – 27) ได้กล่าวถึงปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า ประกอบไปด้วยปัญหาสำคัญ 5 ประการคือ

1) ปัญหาทางด้านสมรรถนะ

1.1) ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคลากรนั้นมีเงื่อนไขหลาย ๆ ประเด็นที่จะต้องพิจารณา โดยเงื่อนไขประการแรก ต้องพิจารณาว่า นโยบายที่ถูกนำไปปฏิบัตินั้นต้องการบุคลากรจำนวนเท่าไร มีคุณสมบัติอย่างไร เงื่อนไขประการที่สอง บุคลากรเหล่านั้นมีความรู้ความสามารถตลอดจนมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายหรือไม่ ประการที่สาม หากในหน่วยงานไม่มีบุคลากรประเภทนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานได้อย่างไร ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะเป็นปัญหาในขั้นเริ่มต้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งหากหน่วยงานขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตามนโยบาย จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติในขั้นเริ่มแรกและในระยะต่อ ๆ ไป

1.2) ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับเงินทุน เป็นปัญหาที่สำคัญค่อนข้างมาก หากหน่วยงานถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขการสนับสนุนเงินทุนไม่ว่าอาจจะเป็นด้วยจำนวนของเงินทุนหรือระเบียบ ตลอดจนข้อบังคับต่าง ๆ ย่อมจะส่งผลทำให้การปฏิบัติงาน เกิดความไม่คล่องตัว ไม่สามารถตอบสนองต่อนโยบายได้อย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งปัจจัยนี้จะสามารถแก้ไขได้ก็ตรงที่หน่วยงานกลางจะต้องเข้ามาแก้ไข ปัญหา เช่น การจัดสรรงบประมาณการแก้ไขระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน

1.3) ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิทยาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ บางกรณีการปฏิบัติตามนโยบายจำเป็นต้องใช้วิทยาการหรือเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่ถ้าผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องก็ย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเรื่องนี้จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยทางด้านบุคลากรโดยตรงอีกส่วนหนึ่ง

2) ปัญหาทางการควบคุม

ความสามารถในการควบคุม คือ ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ซึ่งสภาพปัญหาทางการควบคุมก็คือ ประการแรก หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถแปลงนโยบายที่ได้วางไว้เป็นแนวทางปฏิบัติอันสอดคล้องต่อความต้องการของผู้กำหนดนโยบายได้ และประการที่สอง หน่วยที่ปฏิบัติจะมีการกำหนดภารกิจ ตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานนั้นเพียงไร ซึ่งเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จไม่ได้ หากผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจว่าตนเองควรทำอย่างไร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ถูกต้อง แผนงาน โครงการ ตลอดจนวัตถุประสงค์ต่าง ๆ คลุมเครือไม่ชัดเจน

3) ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง มีเงื่อนไขที่สำคัญอยู่ 6 ประการด้วยกันที่ทำให้สมาชิกภายในองค์กร หรือภายในหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

- 3.1) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่า นโยบายนั้นไม่ได้มาจากฐานความต้องการของตนอย่างแท้จริง
- 3.2) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่านโยบายนั้น มีผลทำให้ดุลยพินิจในการปฏิบัติ ตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานประจำของตนเองต้องเปลี่ยนไป
- 3.3) สมาชิกในหน่วยงานเห็นว่า หัวหน้าหน่วยงานไม่ได้ให้ความสำคัญ สนับสนุน หรือให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น
- 3.4) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่า นโยบายนั้นทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนในภารกิจและหน้าที่ของบุคลากรอย่างขนานใหญ่
- 3.5) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่า นโยบายนั้นถูกกำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจในสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน
- 3.6) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงาน ขาดความรู้ความเข้าใจว่าจะต้องปฏิบัติตามนโยบายนั้นอย่างไร

4) ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นเรื่องของอำนาจและความรับผิดชอบขององค์กร ที่นำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่นที่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยปัญหาดังกล่าวจะมีมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยเหล่านี้

- 4.1) ระดับของการติดต่อและสัมพันธ์กับระหว่างหน่วยที่ปฏิบัติกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.2) ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติต้องแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.3) ระดับของความเป็นไปได้ ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้
- 5) ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญ หมายถึง

กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง หรือข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน ซึ่งจะทำให้ความสนับสนุนเพิกเฉยหรือต่อต้าน การนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจะมากหรืออ้อยเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- a. ผู้รับผิดชอบหรือหัวหน้าหน่วยปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมากน้อยเพียงไร
- b. บุคคลสำคัญในท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นให้ความสนับสนุนเพิกเฉยหรือคัดค้านการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมากน้อยเพียงไร

5. นโยบายในการดำเนินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

5.1 นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล

วิเชียร ชันธนินเทศ (2546 : 12 – 16) คำแถลงนโยบายของรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ที่แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ในส่วนที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมให้มีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศ ได้แก่ นโยบายข้อที่ 15 ว่าด้วยนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน มีรายละเอียดดังนี้

นโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน

รัฐบาลมีนโยบายที่จะพัฒนาการเมืองของประเทศไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองและพิทักษ์สิทธิของตนได้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งจะมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างความโปร่งใส และซัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้บริการประชาชน ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนี้

ด้านการปฏิรูปการเมือง (1) เร่งรัดการตรวจตรา และแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง โดยกำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากภาครัฐและประชาชนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง และการจัดทำแผนพัฒนาการเมือง (2) ส่งเสริมให้ใช้หลักสิทธิมนุษยชนในการบริหารราชการ และสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและหน้าที่พลเมืองในสถานศึกษา (3) สนับสนุนการทำงานขององค์กรอิสระต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ เพื่อสามารถทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และถูกตรวจสอบได้ (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนขึ้นเป็นองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ และส่งเสริมให้องค์กรประชาชนสามารถมีกิจกรรมทางการเมือง รวมทั้งมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและประเมินผลในโครงการสำคัญที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและ

เศรษฐกิจ การตรวจสอบการทำงานภาครัฐ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสำคัญ (5) ส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรประชาชนของไทยมีความร่วมมืออันดีกับประชาชนและองค์กรประชาชนในประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ระหว่างประเทศ

ด้านการบริหารราชการ (1) ปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพและมีโครงสร้างที่กระชับ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ พร้อมทั้งเร่งตรากฎหมายเพื่อปรับโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลก และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม (2) ปรับปรุงบทบาทของภาครัฐจากผู้ปฏิบัติและควบคุมมาเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนและประชาชน โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชนสามารถมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการปฏิรูประบบราชการ เพื่อวางแนวทางดำเนินการให้ชัดเจนและต่อเนื่อง (3) ปรับกระบวนการบริหารราชการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และเท่าเทียมกัน พร้อมกันนี้จะปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (4) เร่งพัฒนาคุณภาพของข้าราชการ ให้มีทัศนคติที่เอื้อต่องานบริการประชาชน รวมทั้งทบทวนกฎหมายระเบียบ ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารราชการมีความยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการประเมินผลที่เป็นระบบและเป็นธรรม (5) เร่งรัดการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ ให้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศและส่งเสริมให้กระทรวง ทบวง กรม มีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น พร้อมทั้งจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส

ด้านการกระจายอำนาจ (1) ให้ความสำคัญกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น และการกระจายอำนาจทางการคลังลงสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดการบริหารงบประมาณของตนเองได้อย่างอิสระมากขึ้น โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมในการพัฒนาท้องถิ่น (2) ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลาง ลงสู่ท้องถิ่นให้มีความชัดเจนเหมาะสมตามขั้นตอนของการกระจายอำนาจ ในขณะเดียวกัน จะเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับภารกิจของแต่ละท้องถิ่น การแสวงหารายได้ และการจัดการทรัพย์สินของท้องถิ่น (3) ส่งเสริมให้ประชาชน ภาคประชาสังคม และองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารส่วนราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้าง และการแต่งตั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งเพื่อความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของ

ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเร่งส่งเสริมความเข้าใจในบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเกิดประสิทธิผล

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (1) ดำเนินมาตรการลงโทษทางวินัย ทางปกครอง ทางแพ่ง ทางอาญาและทางภาษีอย่างรวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ผู้ทุจริตหรือมีส่วนปกป้องผู้ทุจริต รวมทั้งผลักดันให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้สามารถลงโทษผู้ทุจริตอย่างเด็ดขาดและสามารถชดเชยความเสียหายแก่ภาครัฐหรือประชาชนที่ต้องได้รับความเสียหายจากการทุจริตที่เกิดขึ้น (2) รณรงค์อย่างจริงจังและปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาคราชการและภาคเอกชน รวมทั้งการส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต (3) ส่งเสริมให้มีการรวมตัวองค์กรภาคประชาชนและส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ (4) ปฏิรูปกระบวนการจัดและการใช้งบประมาณแผ่นดิน และระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการอนุมัติงบประมาณ โดยสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนสามารถมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นในการตรวจสอบและวิเคราะห์การเสนอของงบประมาณและการใช้งบประมาณ

ด้านการพัฒนาระบบการยุติธรรมและการปฏิรูปกฎหมาย (1) เร่งรัดการจัดโครงสร้างกระทรวงยุติธรรมให้มีบทบาทและหน้าที่ครอบคลุม กระบวนการยุติธรรมอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ (2) ส่งเสริมการสนับสนุนการใช้มาตรการระงับข้อพิพาทนอกเหนือจากการระงับข้อพิพาทโดยศาล เพื่อให้เป็นเครื่องมือของประชาชน ผู้บริโภค ผู้ด้อยโอกาส และผู้เสียเปรียบ ให้มีโอกาสเข้าถึงและได้ใช้ประโยชน์ในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของตนเองมากขึ้น (3) ปรับปรุงระบบและวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้มีความหลากหลาย มีประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (4) ส่งเสริมให้ชุมชน ประชาชน และเครือข่ายองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในกระบวนการยุติธรรม และการกำหนดนโยบายการบริหารงานยุติธรรม (5) เร่งรัดดำเนินการปฏิรูปกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ล้าสมัย ให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน และยึดหยุ่นต่อสถานการณ์ในอนาคต (6) สนับสนุนการศึกษาวิจัยทางด้านนิติศาสตร์และศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องแก่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงหรือการเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

5.2 แนวทางพัฒนาของระบบงาน เทศบาลให้มีศักยภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการของเทศบาล ให้มีศักยภาพตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งมีหลักปฏิบัติ 6 ประการ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- (1.1) การออกระเบียบ เทศบัญญัติของเทศบาลควรมีกระบวนการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนประกาศใช้
- (1.2) มีการเปิดเผยประชาสัมพันธ์ เทศบัญญัติเทศบาล รวมทั้งระเบียบกฎหมายที่ประชาชนต้องปฏิบัติให้มีความรู้ เข้าใจและเกิดการยอมรับและร่วมมือปฏิบัติ
- (1.3) การบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ เทศบัญญัติ ต้องปฏิบัติด้วยความเคร่งครัดและเสมอภาค เพื่อรักษาผลประโยชน์และคุ้มครองสิทธิของประชาชน
- (1.4) การปฏิบัติงานของเทศบาล ต้องยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ เทศบัญญัติ คำสั่งอย่างเคร่งครัดควบคู่กับหลักรัฐศาสตร์ เพื่อให้เกิดความถูกต้องเป็นธรรมกับทุกฝ่าย
- (1.5) พัฒนาคณากรรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ เทศบัญญัติอันเป็นแนวทางปฏิบัติงานของเทศบาล

2) หลักคุณธรรม โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- (2.1) ควรมีการริเริ่มจัดทำจริยธรรมของสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อใช้เป็นกรอบปฏิบัติของสมาชิกสภาเทศบาล ให้เกิดการยอมรับ ศรัทธาจากประชาชนโดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล
- (2.2) บุคลากรของเทศบาลต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย และจริงใจรวมทั้งยึดมั่นในความถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน
- (2.3) มุ่งแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ โดยใช้หลักความเมตตา การประนีประนอม เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีและสงบสุข
- (2.4) ยึดมั่นในหลักศาสนา และจิตสำนึกของความเป็นตัวแทนของประชาชน มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

3) หลักความโปร่งใส โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

ให้มีการปฏิบัติด้วยความโปร่งใส ตามหลัก “เทศบาลรู้อะไร ให้ประชาชนรู้อย่างนั้น” ซึ่งควรดำเนินการดังนี้

- (3.1) ประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบในการทำงานของเทศบาล โดยถือปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารและระเบียบ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3.2) สร้างความใกล้ชิดกับประชาชนโดยการจัดประชุมสภาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ประชาชนรับรู้การดำเนินงานของสภาเทศบาล

(3.3) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบการทำงานของเทศบาล โดยจัดให้มีการประชุมประชาชนเพื่อแถลงผลงานในรอบ 6 เดือน หรือรอบ 1 ปี เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบรวมทั้งซักถามข้อข้องใจต่าง ๆ

(3.4) เปิดเผยแพร่ข้อมูลที่ประชาชนอยากทราบ ได้แก่ เทศบัญญัติต่าง ๆ ของเทศบาล เทศบัญญัติของเทศบาลงบประมาณ การจัดซื้อ - จัดจ้าง ฐานะการเงินการคลัง รายรับ - รายจ่าย เป็นต้น

4). หลักการมีส่วนร่วม

เน้นการบริหารงานภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน ตามหลักการให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับประโยชน์โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(4.1) ส่งเสริมประชาคมและการรวมกลุ่มของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

(4.2) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล ได้แก่

- ร่วมการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล
- ร่วมในการเสนอร่างข้อบังคับตำบลให้สภาเทศบาล พิจารณา
- ร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ - จัดจ้าง
- ร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาเทศบาล
- ร่วมดำเนินกิจกรรมในการดำเนินงาน/โครงการ

(4.3) ส่งเสริมกิจกรรมชุมชนหรือกลุ่มองค์กรประชาชน ได้แก่ จัดสรรงบประมาณอุดหนุนกิจกรรมชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชน คิดเอง ทำเอง รับผลประโยชน์เอง ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

5). หลักการรับผิดชอบต่อ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(5.1) ยึดถือปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนด

(5.2) ผู้บริหารต้องให้สัญญาประชาคม (นโยบาย) และต้องพยายามปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

(5.3) จัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ การจัดทำโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องมีมาตรฐานถูกต้องตามลักษณะงาน/โครงการ

(5.4) เอาใจใส่ความเดือดร้อนของประชาชน ต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเต็มความสามารถ

(6). หลักการคุ้มค่า มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- (6.1) ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและชุมชน
- (6.2) ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้อง มีการจัดลำดับความสำคัญก่อน-หลัง ไม่ฟุ่มเฟือย และป้องกันรั่วไหลสูญเปล่า
- (6.3) รณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนใช้จ่ายอย่างประหยัด ตามหลักการใช้ชีวิตแบบพอเพียง
- (6.4) พัฒนาระบบการทำงานของเทศบาล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคุ้มค่างบประมาณที่จ่ายไป โดยสภาเทศบาล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคุ้มค่างบประมาณที่จ่ายไป โดยสภาเทศบาล จะต้องตรวจสอบความเหมาะสมของโครงการก่อนอนุมัติ
- (6.5) ปรับปรุงตรวจสอบการทำงานเทศบาล. ให้มีศักยภาพตามหลักธรรมาภิบาล ในการนำไปใช้พัฒนาท้องถิ่นในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติตามหลักปฏิบัติ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า อันส่งผลให้การบริหารงานท้องถิ่นของ เทศบาล. มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นและประเทศชาติในที่สุด
- สำหรับนโยบายในระดับกระทรวง ซึ่งกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีนโยบายธรรมาภิบาลออกมาในรูปของโครงการจัดประกวดตามหลักธรรมาภิบาล กระทรวงมหาดไทย (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล 2546 : 6) ความเป็นมาของโครงการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานหลักที่ต้องดูแลและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้ได้รับการบริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดรูปแบบการปกครองของตนเองอย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้บทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ระบุไว้อย่างชัดเจนในหลายมาตราว่า รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นเป็นหลัก นอกจากนี้ยังกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ขณะเดียวกัน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดนโยบายและวางระเบียบปฏิบัติราชการเพื่อให้การจัดระบบบริหารกิจการบ้านเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมายและการปกครองในระบบประชาธิปไตย ให้สังคมสามารถสร้างการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อระบบบริหารประชาธิปไตย ให้สังคมสามารถ

สร้างการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบการบริหารกิจการดังกล่าว ด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และให้โอกาสตรวจสอบได้ ตลอดจนขยายการให้บริการภาครัฐไปสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี รัฐบาลจึงมีนโยบายมุ่งหวังที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีประสิทธิภาพการ จัดหารายได้และการบริหารจัดการที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว และเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป จึงได้ตั้งงบประมาณอุดหนุน เพื่อเป็นรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ภายใต้ชื่อ โครงการคัดเลือก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการของตนเอง พัฒนารอบแนวคิดตลอดจนวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ท้องถิ่น รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมี หลักเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัด ซึ่งใช้ในการพิจารณาจะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การวัดระดับ ธรรมาภิบาล ร้อยละ 75 และการวัดระดับประสิทธิภาพการ ทำกิจกรรม ร้อยละ 25 ซึ่งวิธีการ ประเมินการวัดระดับธรรมาภิบาลใช้เกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัดระดับธรรมาภิบาล 5 ด้าน คือ หลักคุณธรรม หลักเนติธรรม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ หลักการมี ส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในส่วนการวัดระดับประสิทธิภาพการ ทำกิจกรรมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาจากภารกิจหน้าที่ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษา ความสงบเรียบร้อยและด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

5.3 นโยบายเทศบาลตำบลกำแพง อ.ละงู จ.สตูล

วิสัยทัศน์เทศบาลตำบลกำแพง 4 ปีแห่งการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมชุมชน นำเทศบาลตำบลกำแพง มุ่งสู่เมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เติบโตมั่นคง ประชาชนมีรายได้เพียงพอ และสามารถพึ่งตนเองได้

พันธกิจที่ 1 ชุมชนพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ แนวทางพัฒนา ประกอบด้วย

1.1 ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนหรือกลุ่มออมทรัพย์เทศบาล เพื่อระดมเงินออม และให้สมาชิกกู้ยืม

1.2 พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยสร้างเครือข่ายทางการตลาด เช่น จัดให้มีตลาดนัดกลางวัน ตลาดนัดกลางคืน ตลาดนัดเปิดท้าย ส่งเสริมให้ชุมชนมีโอกาสนำสินค้าที่ผลิตได้ไปจำหน่าย หรือออกร้านตามเทศกาลงานต่าง ๆ

1.3 ส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ในครอบครัว

พันธกิจที่ 2 ประชาชนมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ แนวทางพัฒนา ประกอบด้วย

2.1 จัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดหางานให้กับคนว่างงาน

2.2 สนับสนุนการเพิ่มรายได้ให้ประชาชนโดยการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์ด้านการประมง กลุ่มผลิตภัณฑ์จากไม้ ฯลฯ

2.3 ส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้เสริม โดยให้แต่ละชุมชนมี ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ชุมชน

พันธกิจที่ 3 ทำให้เศรษฐกิจเมืองเกิดการเจริญเติบโต แนวทางพัฒนา ประกอบด้วย

3.1 สนับสนุนให้มีสถานประกอบการของเทศบาล

3.2 สนับสนุนให้มีการจัดทำระบบผังเมืองของเทศบาลเพื่อขยายการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 สนับสนุนให้มีการจัดเทศบาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและส่งเสริมสินค้า

3.4 พัฒนาการตลาดเทศบาลส่วนที่เป็นอาคารเก่าให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกต้อง

3.5 ส่งเสริมให้มีการลงทุนภาคเอกชนที่ก่อให้เกิดความเติบโตทางเศรษฐกิจและเกิดจาก

ก. การจ้างงานในชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาสังคมให้น่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ อยู่ร่วมกัน

อย่างมีความสุข ในชุมชนที่เข้มแข็ง ทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย

พันธกิจที่ 4 ประชาชนต้องมีการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ แนวทางพัฒนา ประกอบด้วย

4.1 สนับสนุนศูนย์เด็กเทศบาลให้มีศักยภาพเทียบเท่าโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลักดัน

ให้มีการก่อสร้างหอสมุดเฉลิมพระเกียรติราชกุมารี ในเขตเทศบาล

4.2 ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยโดยจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน

4.3 ส่งเสริมให้เด็กได้เข้าเรียนในระดับก่อนวัยเรียน ระดับประถมและระดับมัธยมให้

ครบ 100%

4.4 ส่งเสริมให้ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือได้เล่าเรียนเพื่อให้อ่านออกเขียนได้โดยตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะกิจ

พันธกิจที่ 5 ประชาชนสุขภาพอนามัยดี ชีวีมีสุข แนวทางพัฒนา ประกอบด้วย

- 5.1 ส่งเสริมให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัน และทุกกลุ่มอาชีพออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยจัดสถานที่ และอุปกรณ์ให้
 - 5.2 มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รู้จักวิธีดูแลสุขภาพตนเอง โดยจัดอบรมประชาชนตามกลุ่มวัตถุประสงค์ เช่น เด็ก เยาวชน หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 5.3 มีข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพให้ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ
 - 5.4 สนับสนุนให้มีการดูแลสุขภาพของประชาชนโดยจัดให้มีการตรวจสุขภาพเบื้องต้นแก่ประชาชน
 - 5.5 สนับสนุนให้มีศูนย์สาธารณสุขชุมชนที่ได้มาตรฐาน สามารถบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นได้ อย่างครบวงจร
 - 5.6 ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคที่นำโดยแมลงและสัตว์ โดยฉีดพ่นหมอกควันและกำจัดสัตว์พาหะนำโรคอย่างสม่ำเสมอ
 - 5.7 ส่งเสริมกิจการงานด้านสาธารณสุข โดยผลักดันให้ อสม.มีบทบาทในกาช่วยเหลือชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ
 - 5.8 ณรงค์ให้ร้านค้าผลิตสินค้าอาหารที่ได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะด้านโภชนาการ และเป็นอาหารปลอดภัย
 - 5.9 ดำเนินการให้ตลาดสดเทศบาลเป็นตลาดสดน่าซื้อ ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข
 - 5.10 ณรงค์และป้องกันให้เทศบาลเป็นเขตปลอดจากยาเสพติด
- พันธกิจที่ 6 ประชาชนได้รับบริการพื้นฐานและสวัสดิการอย่างทั่วถึง แนวทางพัฒนา
- 6.1 ปรับปรุงดูแลเพิ่มเติม ถนน คูระบายน้ำ ให้ได้มาตรฐานโดยตั้งเป้าหมายให้ถนนทุกสายของเทศบาลเป็นถนนคอนกรีต หรือลวดยางที่มีคูระบายน้ำ
 - 6.2 ติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ และขยายเขตไฟฟ้าถนนทุกสายในเขตเทศบาล
 - 6.3 ขยายเขตเมนน้ำ ประปาให้ครอบคลุมทั่วทั้งเขตเทศบาล
 - 6.4 ปรับปรุงระบบเสียงตามสาย ให้มีประสิทธิภาพมาตรฐาน และรับฟังได้ทุกครัวเรือน รวมทั้งออกสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของเทศบาล
 - 6.5 จัดสวัสดิการต่างๆ ให้ผู้ด้อยโอกาสของสังคม
 - 6.6 ปรับปรุงสนามเด็กเล่นประจำชุมชนให้เป็นสนามเด็กเล่นที่ได้มาตรฐาน
 - 6.7 **จัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ได้มาตรฐานและเพียงพอ**

- 6.8 จัดให้มีการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อมุ่งเน้นสู่ความเป็นเลิศจัดตั้งศูนย์เวช ศ ก ส ต ร ์ ก า ร กี พ ี า พ ั ท ธิ ก ิจ ที่ 7 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แนวทางพัฒนา
- 7.1 ลดอุบัติเหตุจากการจราจรในเขตเทศบาล โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็นเขตพื้นที่ควบคุมวินัยจราจร และปรับปรุงระบบ สัญญาณไฟจราจร เครื่องหมาย จ ร า จ ร ท ั้ง ถ น น ส า ย ห ล ัก แ ล ะ ถ น น ส า ย ร อ ง
- 7.2 เพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อความเป็น ระเบียบเรียบร้อย และป้องกันบรรเทาสาธารณภัยโดยจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มสมาชิก และสนับสนุนวัสดุ อ ป ก ร ณ์ ไ ห้ เ พิ ย ง พ อ
- 7.3 สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและช่วยเหลือด้านการเพื่อป้องกันการ เ ก ิ ด ค ติ
- 7.4 ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างบริเวณพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและ ท ร พ ย์ ส ี น
- 7.5 ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหา อ า ช ญ า ก ร ร ม ต ่า ง ๆ
- พันธกิจที่ 8 ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง แนวทางพัฒนา
- 8.1 สนับสนุนให้กรรมการชุมชนได้มีส่วนในการพัฒนาเทศบาล โดยเชิญเข้าร่วมประชุม เพื่อ แสดง ความ คิด เห็น ใน กิ จ ก ร ร ม แ ล ะ โ ค ร ง ก า ร ต ่า ง ๆ ข อ ง เ ท ศ บ า ล
- 8.2 จัดให้มีเวทีประชาคม เพื่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ใน กิ จ ก ร ร ม ที่ มี ผล ก ร ะ ท บ ต ่อ ป ร ะ ช า ช น ส ่ว น ไ ห ญ่
- 8.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการรณรงค์ให้ประชาชน ใช้ ส ี ท ธิ เ ลื อ ก ต ั้ง ท ุ ก ร ะ ด ับ ไ ห้ ม าก ที่ ส ุด
- 8.4 เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของกรรมการชุมชนโดยจัดให้มีการฝึกอบรม แ ล ะ ส ึก ษ า ต ู ง า น
- 8.5 สนับสนุนความสามัคคีในชุมชน โดยจัดให้มีการแข่งขันประกวดชุมชนดีเด่น ต ่า น ต ่า ง ๆ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3** สร้างคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนภายใน ต ั ก ู มิ ป ัญ ญ า ช อ ง ช ุม ช น
- พันธกิจที่ 9 บริหารจัดการ ระบบน้ำเสีย มลพิษทางอากาศและทางน้ำ ให้ประชาชน อ ยู ่ ร ่วม ก ัน ใน ส ภา พ แ ว ด ล ้อม ที่ ดี อ ย ่าง มี ค วาม ส ุ ข แนว ทาง พ ั ท ฒ นา

- 9.1 จัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อหมุนเวียนขยะที่ใช้ประโยชน์ได้นำกลับมาใช้ใหม่ และลดการผลิตขยะของประชาชน
- 9.2 ตั้งศูนย์คัดแยกขยะรวมของเทศบาล เพื่อแยกแยะขยะเปียก ขยะแห้งและขยะอันตราย เพื่อกำจัดอย่างถูกต้องวิธี
- 9.3 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริการจัดเก็บขยะโดยขยายบริการให้ครบทุกครัวเรือน
- 9.4 เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บกวาดถนน โดยเพิ่มเจ้าหน้าที่หรือเครื่องจักรให้บริการครอบคลุมถนนทุกสายในเขตเทศบาล
- 9.5 ก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียเฉพาะจุด โดยพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพน้ำเสียที่รุนแรง เช่น บริเวณตลาดสด และบริเวณโรงงาน อุตสาหกรรมในครัวเรือน
- 9.6 ซึ่ดล้าง และขุดลอกคูระบายน้ำ อย่างสม่ำเสมอ
- 9.7 จัดตั้งอาสาสมัครเฝ้าระวัง เพื่อตรวจสอบ และควบคุมคุณภาพแหล่งน้ำคลองละอู
- 9.8 ประสานงานของงบประมาณในการก่อสร้างบ่อฝังกลบขยะ และบ่อบำบัดน้ำเสียอย่างถูกต้องวิธี
- 9.9 สนับสนุนให้มีเครื่องมือเพื่อตรวจสอบมลพิษทางอากาศ เสียง และกลิ่น

พันธกิจที่ 10 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางพัฒนา ประกอบด้วย

- 10.1 สนับสนุนให้ทุกชุมชนปลูกต้นไม้ประจำชุมชน
- 10.2 จัดโครงการนำบ้านนามอง โครงการรณรงค์ให้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับหน้าบ้านเพื่อปรับภูมิทัศน์ และสร้างความชุ่มชื้นให้ชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 10.3 เพิ่มความร่มรื่นสวยงาม ของถนนสายหลักในเขตเทศบาล โดยปลูกไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ
- 10.4 บำรุงรักษาและเพิ่มเติมพื้นที่สีเขียวบริเวณสวนสาธารณะฯ
- 10.5 สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมของเยาวชนและประชาชนให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เช่น จัดค่ายเยาวชน และตั้งชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พันธกิจที่ 11 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางพัฒนา

- 11.1 ทำนุบำรุงแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น พิธีกรรมพื้นบ้าน ศาสนสถานให้สามารถเป็นศูนย์ข้อมูลทางวัฒนธรรมของเยาวชน
- 11.2 ส่งเสริมการแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน เพื่อสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม

11.3 ส่งเสริมชนบทธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมศาสนา เพื่อสืบทอดสู่อนุชนรุ่นหลังสืบไป

เทศบาลตำบลกำแพง (เอกสารการประเมินตนเอง ในการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ปี 2547 - 2549) ได้ดำเนินการประเมินตนเองในการส่งเข้าร่วมโครงการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการประเมินตนเอง ในรอบ 3 ปี ผลการประเมินตนเอง ในปี 2547 จากคะแนนเต็ม 100 ได้ - ในปี 2548 จากคะแนนเต็ม 100 ได้ 99 คะแนน ในปี 2549 จากคะแนนเต็ม 100 ได้ 96 คะแนน ผลการประเมินจากคณะกรรมการตัดสิน จาก กระทรวงมหาดไทย (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล 2546) รางวัลชมเชย ภาคใต้ สำนักงานเทศบาลตำบลกำแพงมุ่งเน้นที่จะแก้ปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งสร้างพลังความสามัคคี และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุก ๆ ด้าน โดยยึดหลักการบริหารที่ดี 6 ประการ ได้แก่ การรับผิดชอบต่อประชาชน สังคมและปัญหาของบ้านเมืองยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ซื่อสัตย์สุจริตและมีระเบียบวินัย เน้นการมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจในการพัฒนาพื้นที่นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางในการบริหารทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนทราบและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบในการทำงาน ขณะเดียวกันก็ยึดหลักนิติธรรม คือ การตราข้อบังคับตำบลให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันโดยยึดหลักความชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป ในการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายสำนักงานเทศบาลตำบลกำแพงนั้น ที่ผ่านมาได้ดำเนินการไปหลายด้าน และที่ปรากฏเป็นรูปธรรมแล้ว ได้แก่ การสร้างสวนสาธารณะเทศบาลตำบลกำแพง เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายของคนในพื้นที่ ทั้งที่เป็นประชาชนทั่วไป เด็กสตรี และคนชรา มีการสร้างกีฬาต้านยาเสพติด ศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองเทศบาลตำบลกำแพง ให้ประชาชนได้นำสินค้าประจำถิ่นที่ผลิตได้เองในพื้นที่มาวางจำหน่ายและเป็นการสร้างรายได้ อีกทางหนึ่ง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรีย์พรรณ ฦ สงขลา (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสงขลา ได้แก่ ปัจจัยด้านความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงาน และปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายส่วนปัจจัยด้านทรัพยากรสนับสนุนไม่มีผล ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกัน

และปราชญ์ปราชญ์เสด็จไปปฏิบัติและ พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันปราบปราม ยาเสพติด ได้แก่การขาดงบประมาณในการดำเนินงานขาดความร่วมมือและจิตสำนึกของผู้ร่วมงาน ประชาชนผู้นำท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหามูลสารไม่เชี่ยวชาญ ไม่เพียงพอและขาดความรับผิดชอบโดยตรง ขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานทำให้งานไม่จริงจัง บทลงโทษน้อยเกินไปไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

กมล สาดศรี (2541) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกรมสามัญศึกษาไปปฏิบัติ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอำนาจเจริญ พบว่าปัจจัยด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดนโยบาย มีผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล้า ทองขาว (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติพบว่าเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ การสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น และมาตรการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นุชจรรย์ ทิวาลัย (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน คือ การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น ทศนคตในการทำงาน ระดับการศึกษาและรายได้ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

อาคม ใจแก้ว (2533) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการพัฒนา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2533 โดยใช้ตัวแบบ 2 ตัวแบบ เพื่อเป็นกรอบการศึกษา

ตัวแบบที่ 1 มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ (1) ประชาชน พิจารณาที่ความต้องการการสนับสนุนจากท้องถิ่น และทำที่ต่อข้าราชการ และ (2) ชุมชน พิจารณาจากการยึดมั่นในวัฒนธรรมส่วนตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ วัดจากทัศนคติของเยาวชนไทยมุสลิม (1) พฤติกรรมการเรียนภาษาไทย (2) พฤติกรรมการเรียนอิสลามศึกษา

ตัวแบบที่ 2 มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร คือ (1) นโยบาย เน้นที่ความชัดเจน ความสอดคล้องกับปัญหา (2) องค์การเน้นการประสานงานและการสนับสนุนจากหน่วยเหนือ (3) ข้าราชการเน้นความตั้งใจจริง ความมีวิชาชีพและความสามารถปรับตัว (4) ทรัพยากรเน้นงบประมาณและบุคคล และ (5) การใช้ข้อมูลและกระบวนการติดต่อ คือ การใช้ข้อมูลในพื้นที่ และการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

ผลการศึกษาเชิงปริมาณของตัวแบบแรกพบว่า ตัวแปรด้านประชาชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเชิงพฤติกรรมและทัศนคติ ผลการศึกษาเชิงปริมาณของตัวแบบที่สอง พบว่า ข้าราชการและงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ข้อสรุปการค้นพบจากการใช้ 2 ตัวแบบในการศึกษาก็คือ ปัจจัยชุมชนด้านการป้องกันในคุณธรรม ปัจจัยด้านนโยบายและปัจจัยด้านข้าราชการระดับล่าง มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นอยู่กับการยึดมั่นในวัฒนธรรมของประชาชนในชุมชน และข้าราชการระดับล่างที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

วิเชียร ชันธนิต (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับและเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นกลไกในการบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารและปลัด อบต. พบว่า คณะกรรมการบริหารและปลัด อบต. ในจังหวัดตรัง มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นกลไกในการบริหารจัดการโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรด้านตำแหน่งการปฏิบัติงาน ปรากฏว่าโดยภาพรวมและด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ คณะกรรมการบริหารและปลัด อบต. ได้ระบุถึงปัญหาที่สำคัญว่าเกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บุคลากรและสมาชิกสภา อบต. ขาดจิตสำนึกที่ดี ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร ภาระหน้าที่มากเกินไปดังนั้นแนวทางที่จะแก้ไข รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะมีนโยบาย แผนงาน และมาตรการในการส่งเสริม อบต. ให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการอบรมให้ความรู้ในกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติงาน การเงิน การคลัง มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นถึงประโยชน์ในการเข้าร่วมพัฒนาตำบลกับ อบต. อย่างจริงจัง ตลอดจนสร้างกรอบจริยธรรมในการบริหารจัดการของบุคลากรใน อบต.

พงศกร บุญยอด (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่าระดับของความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในอำนาจหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติจริง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความความคิดเห็นว่า การบริหารงานรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลดีกว่าการบริหารแบบสภาตำบลในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากการบริหารงานรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรง ความต้องการ รู้ปัญหา แก้ปัญหาได้รวดเร็ว ประชาชนมีส่วนร่วม มีระบบการตรวจสอบที่ดี และ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นว่าอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เพียงพอแล้ว แต่ขอให้ทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ เพิ่มความสามารถ ก็จะเกิดประโยชน์กับประชาชน เป็นอย่างมากและจะต้องมีการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และนอกจากนี้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

ประมุข เหมืองจิตต์ (2539 อ้างถึงใน วิเชียร ชันธิเทศ 2546 : 37 - 38) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการบริหารของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดตรัง ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการจัดทำร่างข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล และการจัดทำแผนพัฒนา ตำบลในระดับสูง เมื่อรวมความเข้าใจทั้ง 4 ด้านเข้าด้วยกัน ปรากฏว่า คณะกรรมการบริหารส่วน ตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจในการ บริหารงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีภูมิหลังทั่วไปแตกต่างกัน มีดังนี้

อายุ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ การจัดทำแผนพัฒนาตำบล และการจัดทำร่างข้อบังคับขององค์การ บริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ การประชุมคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำแผนพัฒนาตำบล และการจัดทำร่างข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลความรู้ความ เข้าใจในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

อาชีพ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ การจัดทำแผนพัฒนาตำบล และการจัดทำร่างข้อบังคับขององค์การ บริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

รายได้ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกันมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ การประชุมคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำแผน พัฒนาตำบล และการจัดทำร่างข้อบังคับ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

สมยศ หนูรอด (2539 อ้างถึงใน วิเชียร ชันธิเทศ 2546 : 38) ได้ศึกษาเรื่อง

ศักยภาพการบริหารการพัฒนาชนบทระดับตำบล ศึกษากรณีบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเครื่อง อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านบุคลากร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ส่วนใหญ่จะจบการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและ

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ

2. ด้านการเงิน งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นงบประมาณรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เพียงพอ ยังต้องหวังพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งในแต่ละปีก็ได้รับการจัดสรรไม่มากนัก ศักยภาพทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาตำบลหรือความต้องการของประชาชนท้องถิ่น

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ การบริหารการพัฒนาชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นทั้งวัสดุครุภัณฑ์สำนักงาน และวัสดุครุภัณฑ์เพื่อการพัฒนา

4. ด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีศักยภาพในการบริหาร เนื่องจากยังขาดข้อมูลในการจัดทำแผน การไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดทำแผน และยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องของการจัดทำแผน ประกอบกับองค์กรยังให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนน้อย มีการจัดองค์การในหน่วยงานแต่การปฏิบัติจริงก็ยังคงขาดความชัดเจน เนื่องจากบุคลากรที่มีขีดความสามารถอยู่ในระดับที่จำกัด ยังขาดทักษะประสบการณ์ในเรื่องของการจัดองค์การและการบริหาร การอำนวยความสะดวกหรือการสั่งการ การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ยังไม่มีรายงานผลงานต่อสาธารณชน ส่วนใหญ่ในเรื่องของการจัดทำงบประมาณมีปัญหาค่อนข้างน้อยเพราะมีเจ้าหน้าที่ คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณซึ่งรับผิดชอบโดยตรง

กล่าวโดยสรุปจากข้อสมมติฐานที่ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลครึ่ง ยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบริหารการพัฒนาชนบท เมื่อประมวลผลการศึกษาแล้วปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลครึ่งยังมีศักยภาพไม่เพียงพอในการบริหารการพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ เนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความรู้ความสามารถไม่ถึงขั้นที่จะบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำลังเงิน และวัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอในการบริหาร อีกทั้งการบริหารจัดการยังขาดประสิทธิภาพ

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2547 : บทสรุปผู้บริหาร) ได้ศึกษา เรื่องจับชีพจรประเทศไทย : ตัวชี้วัดประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล เพื่อวัดระดับความเป็นธรรมาภิบาลของประเทศไทย ในภาพกว้างโดยมองมิติของระบบการดำเนินงานของรัฐบาล และผลที่ได้รับต่อสังคมจากการนำนโยบายด้านการบริหารไปปฏิบัติ ผ่านดัชนีชี้วัด 13 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) กระบวนการประชาธิปไตย
- 2) หลักนิติธรรม

- 3) สำเนักรับผิดชอบทางสังคม
- 4) ความโปร่งใส
- 5) การกระจายอำนาจ
- 6) การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 7) ความเชื่อมั่นในรัฐบาลและองค์กรต่าง ๆ
- 8) การพัฒนาเศรษฐกิจ
- 9) ความเป็นธรรมและความเสมอภาค
- 10) ความปลอดภัย
- 11) การสนับสนุนทางสังคม
- 12) สังคมแห่งการเรียนรู้
- 13) สิ่งแวดล้อม จากการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า ในกระบวนการเป็นประชาธิปไตย

ประชาชนมีระดับการสนับสนุนการเป็นประชาธิปไตยในระดับสูง มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่ยังไม่สูงนัก แต่จัดว่าน่าพึงพอใจเนื่องจากประชาชนมีการตื่นตัวในทางการเมืองได้เห็นได้จากอัตราการมาใช้สิทธิเลือกตั้งที่สูงขึ้น และในเรื่องนิติธรรมพบว่า ในการพิจารณาคดีของศาลมีการปรับเปลี่ยนวิธีการพิจารณาคดีก่อให้เกิดความคล่องตัวขึ้น โดยมีการพิจารณาคดีแบบต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการค้างค้ำของคดียังคงมีอยู่มาก ส่วนเรื่องของการกระจายอำนาจ พบว่ายังมีความล่าช้าอยู่ทั้งในส่วนการดำเนินการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และการปลูกฝังศักยภาพของประชาชนเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ในเรื่องของความโปร่งใส พบว่าประเทศไทยยังประสบปัญหาความโปร่งใสทั้งในเรื่องความโปร่งใสของการให้ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ และความโปร่งใสในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังค่านิยมแก่ประชาชนให้ปฏิเสธการคอร์รัปชันว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและเป็นส่วนที่ทำให้โครงการต่าง ๆ เสร็จสิ้นลงได้ ทำให้ประเทศไทยยังคงมีการคอร์รัปชันอยู่ในอันดับต้น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นการเป็นประชาธิปไตยกับความโปร่งใสสุจริตจึงน่าจะดำเนินควบคู่กันไปด้วยกัน แต่สำหรับประเทศไทยนั้นเห็นว่าแนวทางทั้งสองยังคงเป็นคู่ขนานที่ยังไม่มาบรรจบกัน

อนึ่งการมีองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มาทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ช่วยให้ประชาชนมีช่องทางในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมากขึ้น ประชาชนยังเห็นว่าชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาดีขึ้นกว่าเดิมและพวกเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น อันเนื่องมาจากกระบวนการตรวจสอบอำนาจรัฐ และนี่เองนำมาสู่ความเชื่อมั่นของประชาชนในสถาบันต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันที่เกิดขึ้นมาตามกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าใน

กระบวนการประชาธิปไตยมีองค์ประกอบต่าง ๆ มากมาย นอกจากนี้ยังสามารถวัดการมีธรรมาภิบาลของประเทศไทยในกระบวนการประชาธิปไตยได้ค่อนข้างชัดเจนกว่าจากตัวชี้วัดที่จัดทำทำขึ้น

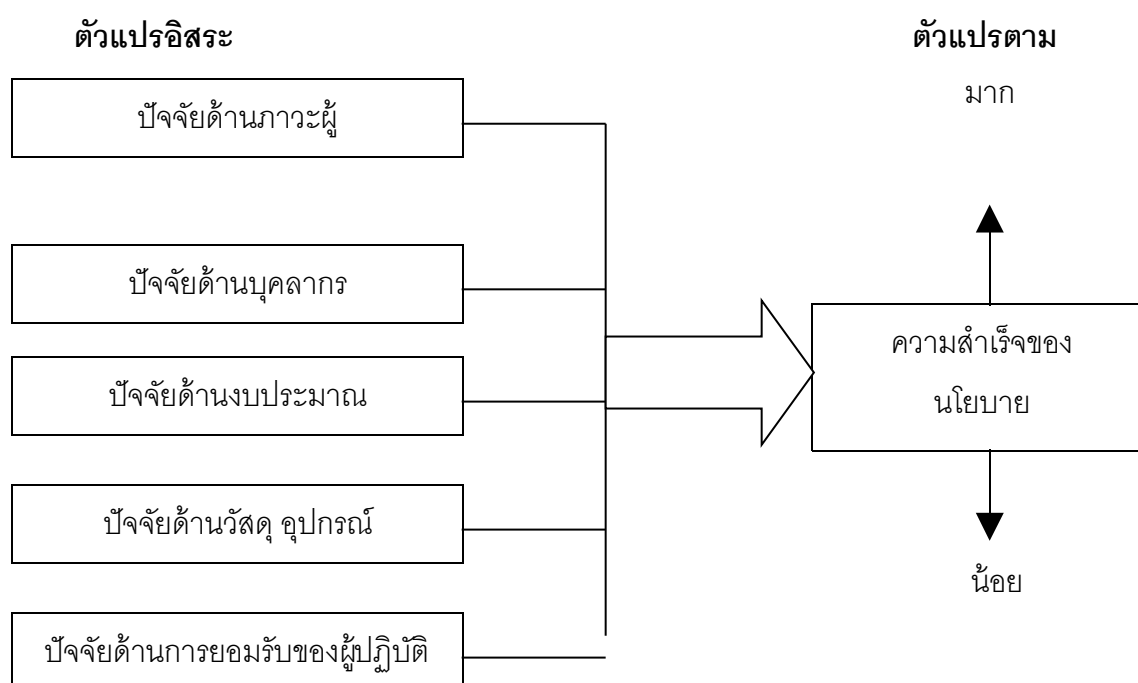
ในส่วนของผลที่เกิดจากกระบวนการเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสามารถบ่งชี้คุณภาพของระบอบประชาธิปไตย คือ การมีผลกระทบต่อสังคมของประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ในที่นี้ที่เห็นชัดเจนได้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ประเทศไทยสามารถฝ่ากระแสเศรษฐกิจตกต่ำมาได้ โดยประชาชนที่ประสบปัญหาสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วอีกครั้ง อย่างไรก็ตามก็ตีผลกระทบด้านสังคมด้านอื่น ๆ ที่กำลังประสบสภาวะวิกฤติ คือ ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในประเทศ เนื่องจากจำนวนอาชญากรรม และอุบัติเหตุการจราจรที่เพิ่มขึ้นมาก นอกจากนี้การสร้างกระบวนการเรียนรู้ของสังคมที่ยังเป็นเรื่องของปริมาณมากกว่าคุณภาพ กล่าวคือ คุณภาพของนักเรียนนักศึกษาที่จบออกมาสู่สังคมยังเป็นที่น่าสงสัย โดยเฉพาะการแข่งขันกันในระดับนานาชาติที่พบว่าเด็กไทยยังอ่อนด้อยด้วยเรื่องวิชาการอยู่มาก ซึ่งบ่งชี้ถึงระบบการศึกษาไทยต้องทำการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง สำหรับประเด็นที่เป็นบวก คือ เรื่องของสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยที่เกิดผลในระดับที่น่าพอใจ โดยพบว่าประชาชนมีระบบประกันสุขภาพ มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพมากขึ้น นอกจากนี้เรื่องสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมมีสถานการณ์คงที่หรือดีขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการ โดยการแบ่งแยกกระทรวงและมีหน่วยงานออกมาเพื่อดูแลด้านนี้โดยตรง

จึงกล่าวได้ว่ากระบวนการเป็นประชาธิปไตย และการมีธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศของประเทศไทยกำลังเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ และกำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่การมีระบอบทันสมัยในการบริหารราชการแผ่นดินที่ให้ความสำคัญกับประชาชนโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง เรื่องความมั่นคงของมนุษย์น่าจะเกิดจากการมีกระบวนการเป็นประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลที่เหมาะสม

หลังจาก พ.ศ. 2540 ที่มีการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประเทศไทยค่อนข้างประสบความสำเร็จ ในการปฏิรูปการเมืองที่ก่อให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมอย่างหลากหลายนำมาซึ่งความเป็นสังคมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลที่สำคัญ แต่ปัญหาความเป็นธรรมาภิบาลของประเทศไทยอาจมีข้อจำกัดในเรื่องของการจัดการความโปร่งใส การกระจายอำนาจ สำรับรับผิดชอบ และกระบวนการยุติธรรมของประเทศ ที่ยังต้องการปรับปรุงให้ดีขึ้นในอนาคต ส่วนการพิจารณาผลอันเนื่องมาจากการมีประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล อันถือเป็นการวัดคุณภาพของประชาธิปไตย จะพบว่าประเทศไทยประสบผลสำเร็จในเรื่องการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และดูแลสุขภาพของประชาชน แต่มีปัญหาในเรื่องของการสร้างความมั่นคงของมนุษย์โดยเฉพาะเรื่องการเรียนรู้และความปลอดภัยของประชาชน และการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นที่ยังล่าช้าและความไม่พร้อมของท้องถิ่น การศึกษานี้จึงสะท้อนคุณภาพของประชาชนย่อมมีความสุขเพราะประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่เชื่อว่านำมาซึ่งสันติสุขสถาพรโดยสรุปแล้ว

จากการศึกษาแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น มีความสอดคล้องกับตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผล ของวรเดช จันทรศร (2527) ในที่นี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายได้ ดังนั้นการศึกษาเอกสารแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาและการจัดทำเค้าโครงการวิจัยตลอดจนช่วยในการอธิบายผลการศึกษาต่อไป

7. กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า



จากกรอบแนวคิดดังกล่าวอธิบายได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล เกิดตามปัจจัยใด ซึ่งจะเป็นผลต่อการพัฒนาความสำเร็จ ของการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลให้ก้าวหน้า ในองค์ประกอบหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม โดยกำหนดกรอบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการยอมรับของผู้

ปฏิบัติ ซึ่งได้จากการบูรณาการตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผลของวรรณคดี จันทรศร (2527) เป็นแนวทางในการวางกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่อง“ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล พนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา บทบาทหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพงมากน้อยเพียงใด โดยเป็นคำถามปลายเปิด ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด , น้อย , ปานกลาง , มาก , มากที่สุด ประกอบด้วยคำถาม 30 ข้อ ประกอบด้วยด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด , น้อย , ปานกลาง , มาก , มากที่สุด ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

การกำหนดความหมายระดับคะแนน

สำหรับคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จำนวน 30 ข้อ และคำถามความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ จำนวน 12 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีผลต่อความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีผลต่อความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีผลต่อความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีผลต่อความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีผลต่อความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายหลักธรรมาภิบาล ตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพิจารณาเป็นข้อคำถาม

2. สร้างแบบสอบถามซึ่งมี 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติ ตอนที่ 3 เป็นคำถามความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและสร้างความชัดเจนในด้านสำนวนภาษา แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9034

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ
2. ปัจจัยด้านบุคลากร
3. ปัจจัยด้านงบประมาณ
4. ปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์
5. ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

คือ ความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปแจกจ่ายประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล พนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.5 โดยการหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
5. ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient : r)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ผู้วิจัยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

f	แทน	ค่าความถี่ (Frequency)
N	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบน (SD) ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 4 การแจกแจงความถี่ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
ผู้บริหารเทศบาล	3	3.3
พนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล	87	96.7
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	37	41.1
5 – 10 ปี	34	37.8
10 ปี ขึ้นไป	19	21.1
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	55	61.1
ปริญญาตรี	32	35.6

สูงกว่าปริญญาตรี	3	3.3
บทบาทหน้าที่ในหน่วยงาน		
ด้านบริหาร	3	3.3
หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน	10	11.1
ผู้ปฏิบัติงาน	77	85.6
รวม	90	100.00

สถานภาพ จากการศึกษพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล ร้อยละ 96.7 มีเพียงร้อยละ 3.3 ที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารเทศบาล ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน จากการศึกษพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เกือบครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 41.1 มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 37.8 มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 – 10 ปี และประมาณ 1 ใน 5 คือ ร้อยละ 21.1 มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี ขึ้นไป

วุฒิการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เกินครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 61.1 จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 35.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และจบการศึกษสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 3.3

บทบาทหน้าที่ในหน่วยงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ส่วนใหญ่มีบทบาท ในฐานะผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด ถึงร้อยละ 85.6 ในขณะที่กลุ่มหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน มีเพียงร้อยละ 11.1 และมีเพียงร้อยละ 3.3 เท่านั้นที่มีบทบาทในฐานะผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าความเบี่ยงเบน (SD) ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีผล

ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลไปปฏิบัติ (n= 90 คน)

ที่	ข้อความ	\bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย
1	นายกเทศมนตรีมีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม ยึดมั่นในหลักการ	4.51	.60	มากที่สุด
2	นายกเทศมนตรีเปิดเผยนโยบาย และตอบข้อซักถามของที่ประชุมอย่างชัดเจน	4.36	.58	มาก
3	นายกเทศมนตรีมีบาร์มี ผู้ร่วมงานศรัทธา และยอมรับในการปฏิบัติ	4.39	.64	มาก
4	นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การติดตาม กำกับขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน	4.36	.62	มาก
5	นายกเทศมนตรีแสดงพฤติกรรมต่อผู้ร่วมงานด้วยการกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน	4.19	0.80	มาก
6	นายกเทศมนตรี เอื้ออาทร ห่วงใยต่อปัญหา รับฟังข้อเสนอแนะของทุกฝ่าย	4.24	.72	มาก
ภาพรวม		4.34	.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน=.49) เมื่อพิจารณาในทุกหัวข้อคำถาม พบว่า นายกเทศมนตรีที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม ยึดมั่นในหลักการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.51 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน=.60) และในหัวข้อคำถามอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ (1)นายกเทศมนตรีมีบาร์มี ผู้ร่วมงานศรัทธา และยอมรับในการปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย = 4.39 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.64) (2) นายกเทศมนตรีเปิดเผยนโยบาย และตอบข้อซักถามของที่ประชุมอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.36 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.58) (3) นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การติดตาม กำกับขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.36 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .62)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยด้านบุคลากรที่มีผลสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติ (n = 90 คน)

ที่	ข้อความ	\bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย
1	บุคลากรมีความทุ่มเทปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถ ชยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย	4.04	.73	มาก
2	บุคลากรมีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความเปิดเผย ในการแปลงนโยบายเพื่อง่ายต่อการปฏิบัติ	3.96	.73	มาก
3	บุคลากรมีความมุ่งมั่น และปฏิบัติงานด้วย ความกระตือรือร้น	4.02	.68	มาก
4	บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตาม พรบ. ข้อมูลข่าวสาร 2540 อย่างสม่ำเสมอ	3.72	.71	มาก
5	บุคลากรทุกคนยอมรับในการปฏิบัติที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน	3.96	.74	มาก
6	บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลักธรรมาภิบาล	3.72	.65	มาก
ภาพรวม		3.90	.47	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรมีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.90 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน=.47) เมื่อพิจารณาในทุกหัวข้อการประเมินพบว่า อยู่ในระดับมากทุกหัวข้อคำถาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ (1) บุคลากรมีความทุ่มเทปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถ ชยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย (ค่าเฉลี่ย = 4.04 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .73) (2) บุคลากรมีความมุ่งมั่น และปฏิบัติงานด้วย ความกระตือรือร้น (ค่าเฉลี่ย = 4.02 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .68) (3) บุคลากรมีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความเปิดเผย ในการแปลงนโยบายเพื่อง่ายต่อการปฏิบัติ(ค่าเฉลี่ย = 3.96,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.73) และบุคลากรทุกคนยอมรับในการปฏิบัติที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (ค่าเฉลี่ย =3.96,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน=.74)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยด้านงบประมาณที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ไปปฏิบัติ (n= 90 คน)

ที่	ข้อความ	\bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย
1	บุคลากรมีส่วนร่วมคิดวางแผนในการจัดทำจัดสรรงบประมาณ	3.54	.82	มาก
2	บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ในการผลักดันและการใช้จ่ายงบประมาณ	3.49	.91	ปานกลาง
3	การให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ	3.48	.90	ปานกลาง
4	ประชาสัมพันธ์ถึงงบประมาณรายรับรายจ่ายให้ประชาชนทราบ ผ่านสื่อต่าง ๆ และเปิดเผยข้อมูลงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสม่ำเสมอ	3.66	.90	มาก
5	มีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ	3.87	.83	มาก
6	มีตัวแทนคณะกรรมการตรวจสอบในงบประมาณตามที่ระบุ แผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน	3.82	.88	มาก
ภาพรวม		3.64	.68	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64 ,ค่าเบี่ยง

เบนมาตรฐาน=.68) เมื่อพิจารณาในทุกหัวข้อการประเมินพบว่า อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ (1) มีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (ค่าเฉลี่ย = 3.87 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.83) (2) มีตัวแทนคณะกรรมการตรวจสอบในงบประมาณตามที่ระบุแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 3.82, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .88) (3) ประชาสัมพันธ์งบประมาณรายรับรายจ่ายให้ประชาชนทราบ ผ่านสื่อต่าง ๆ และเปิดเผยข้อมูลงบประมาณ ในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย =3.99,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.90) ส่วนประเด็นเกี่ยวกับบุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ ในการผลักดันและการใช้จ่ายงบประมาณ และทำให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ไปปฏิบัติ (n = 90 คน)

ที่	ข้อความ	\bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำ จัดสรร วัสดุ/อุปกรณ์ที่โปร่งใส	3.93	.76	มาก
2	บุคลากรมีความพร้อมในการใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ชัดเจน	3.88	.65	มาก
3	บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอนวิธีการจัดซื้อ-จัดจ้างอย่างเปิดเผย	3.84	.83	มาก
4	ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบในกระบวนการ จัดซื้อ-จัดจ้าง ทุกขั้นตอน	3.71	.98	มาก
5	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบครบทุกคณะ	4.02	.77	มาก
6	วัสดุ/อุปกรณ์ ของเทศบาลเป็นของทุกคน ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมดูแลรักษา	3.61	1.06	มาก
ภาพรวม		3.83	.62	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .62) เมื่อพิจารณาในทุกหัวข้อการประเมินพบว่า อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3

อันดับแรกคือ (1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้างตามระเบียบครบทุกคณะ (ค่าเฉลี่ย = 4.02 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน=.77) (2) บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำ จัดสรร วัสดุ/อุปกรณ์ที่โปร่งใส (ค่าเฉลี่ย = 3.93, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .76) (3) บุคลากรมีความพร้อมในการใช้ วัสดุ อุปกรณ์ที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 3.93, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .65)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติที่มี

ผลสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติ (n = 90 คน)

ที่	ข้อความ	\bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย
1	บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.02	.65	มาก
2	บุคลากรยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดอย่างชัดเจน	3.89	.69	มาก
3	บุคลากรยอมรับและปฏิบัติตามภารกิจตามแผนกระจายอำนาจ ๗ ครบทั้ง 6 ด้าน	3.81	.70	มาก
4	บุคลากรเข้าใจ ยอมรับในหลักการ วิธีการ มีส่วนร่วมของคณะกรรมการต่าง ๆ อย่างชัดเจน	3.82	.69	มาก
5	บุคลากร ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม	4.01	.71	มาก
6	บุคลากรมีความพร้อมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชน	3.99	.75	มาก
ภาพรวม		3.92	.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.92 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .49) เมื่อพิจารณาในทุกหัวข้อการประเมินพบว่า อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ (1) บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (ค่าเฉลี่ย = 4.02 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.65) (2) บุคลากรให้บริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.01,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .71) (3) บุคลากรมีความพร้อมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชน (ค่าเฉลี่ย = 3.99 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.75)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติ (n= 90 คน)

ที่	ข้อความ	\bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย
1	การประชุมชี้แจงนโยบายหลักธรรมาภิบาลแก่ผู้เกี่ยวข้อง	4.02	.82	มาก
2	การมอบหมายนโยบายหลักธรรมาภิบาลแก่ผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจน	4.10	.83	มาก
3	ให้ความรู้หลักธรรมาภิบาลแก่บุคลากรอย่างชัดเจน	4.00	.88	มาก
4	การใช้งบประมาณเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน	4.12	.63	มาก
5	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการปฏิบัติตามแผน/โครงการเพียงพอเหมาะสม	3.81	.74	มาก
6	การบริหารงานเทศบาลเป็นไปโดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	4.31	.75	มาก
7	การออกเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี/เพิ่มเติมดำเนินการไปตามระเบียบกฎหมาย	4.46	.56	มาก
8	ผู้บริหารสมาชิกสภา พนักงานเทศบาล มีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่	4.44	.63	มาก

9	เทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ	4.33	.68	มาก
10	ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนา	4.28	.61	มาก
11	การยอมรับและความพึงพอใจของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง	4.21	.67	มาก
12	การจัดบริการสาธารณะมีประสิทธิภาพเป็นธรรมและทั่วถึง	4.23	.45	มาก
ภาพรวม		4.19	.48	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติ โดยภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.19 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .48) เมื่อพิจารณาในทุกหัวข้อคำถามพบว่า อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ (1) การออกเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี/เพิ่มเติมดำเนินการไปตาม ระเบียบกฎหมาย(ค่าเฉลี่ย = 4.46 ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .56) (2) ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานเทศบาล มีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย = 4.44, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .63) (3) เทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ (ค่าเฉลี่ย = 4.33, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .68)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำ

นโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไปปฏิบัติโดยภาพรวม และความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม (n = 90 คน)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ	\bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย	อันดับความสำคัญ
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.34	.49	มาก	1
ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ	3.92	.49	มาก	2
ด้านบุคลากร	3.90	.47	มาก	3
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.83	.62	มาก	4
ด้านงบประมาณ	3.64	.68	มาก	5

ความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส

ความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส	4.19	.48	มาก
ด้านการมีส่วนร่วม			

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ พบว่าความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ โดยปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย = 4.34, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .49) รองลงมาคือด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จน้อยที่สุด ส่วนความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก โดยมี (ค่าเฉลี่ย = 4.19, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .48)

ขั้นตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 9 แสดงความความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ	จำนวน	ความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ	P
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	90	.328**	.002
ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ	90	.283**	.007
ด้านบุคลากร	90	.331**	.001
ด้านวัสดุอุปกรณ์	90	.325**	.002
ด้านงบประมาณ	90	.150	.157

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 9 พบว่าการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีปัจจัย 4 ด้าน เรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ปัจจัยด้านบุคลากร ($r=.331$) ปัจจัยด้าน

บุคลากรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 2 (2) ปัจจัยด้านด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($r=.328$) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 1 (3) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ ($r=.325$) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 4 (4) ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ($r=.283$) ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 5

ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก กล่าวคือ หากปัจจัยดังกล่าวได้รับการสนับสนุนที่ดีจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติด้วย ส่วนปัจจัยด้านงบประมาณที่ได้รับไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จากการศึกษาพบว่างบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 3 กล่าวคือ ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีของเงินทุนเพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 4 การแจกแจงความถี่ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายการนโยบายหลักธรรมาภิบาล ที่ปฏิบัติ

ตารางที่ 10 แสดงความถี่ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบาย หลักธรรมาภิบาลที่ปฏิบัติ

ที่	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่
-----	-----------------	---------

	ด้านความโปร่งใส	
1	การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบการบริหารจัดการ ของเทศบาลให้มาก	18
2	การบริหารในระดับกอง ฝ่ายต่าง ๆ ขาดความคล่องตัวในการจัดการ	15
3	บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้าง	10
4	ขาดงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ	8
5	ขาดการเอาใจใส่ และควบคุมดูแลอย่างจริงจังจากผู้เกี่ยวข้อง	4
6	ขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	3
7	ผู้บริหารให้สิทธิผูกขาดกับพนักงานคนใดคนหนึ่งมากเกินไป ทำให้ขาดความโปร่งใสในบางเรื่องจึงไม่สามารถตรวจสอบได้	1
8	ขาดการชี้แจงทำความเข้าใจงานแต่ละอย่าง	1
9	การบริการไม่เท่าเทียมกันไม่มีความเสมอภาค	1
10	โครงการในแต่ละปีมากเกินไป	1
	ด้านการมีส่วนร่วม	
1	ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วม	20
2	บุคลากรในระดับล่าง ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน	15

ตารางที่ 10 ต่อ

ที่	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่
3	ขาดการประสานภายในจึงทำให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานมี ปัญหา	10
4	ไม่ค่อยมีวินัยในการใช้วัสดุอุปกรณ์	8
5	การฝึกอบรมพนักงานไม่ได้รับโอกาสหรือจัดให้มีเท่าที่ควร	5
6	ประชาชนบางกลุ่มไม่ค่อยสนใจข้อมูลข่าวสาร	5
7	ขาดการติดตามประเมินผลในงานต่าง ๆ	2
8	ประชาชนขาดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง	2
9	ขาดการยอมรับ ทำให้การร่วมมือต่าง ๆ ไม่ชัดเจน	1
10	พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก	1
11	ประชาชนขาดวินัยไม่รักษาของทางราชการ	1

จากตารางที่ 10 พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพงไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านความโปร่งใส ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารจัดการของเทศบาลให้มากขึ้น (f=18) การบริหารในระดับกอง ฝ่ายต่าง ๆ ขาดความคล่องตัวในการจัดการ (f = 15) บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้าง (f = 10) ขาดงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ (f = 8) ขาดการเอาใจใส่ และควบคุมดูแลอย่างจริงจังจากผู้เกี่ยวข้อง (f = 4) ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (f = 3) ผู้บริหารให้สิทธิผูกขาดกับพนักงานคนใดคนหนึ่งมากเกินไป ทำให้ขาดความโปร่งใสในบางเรื่องจึงไม่สามารถตรวจสอบได้ (f = 1) ขาดการชี้แจงทำความเข้าใจงานแต่ละอย่าง (f = 1) การบริการไม่เท่าเทียมกันไม่มีความเสมอภาค (f = 1) โครงการในแต่ละปีมากเกินไป (f = 1)

ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วม (f = 20) บุคลากรในระดับล่าง ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน (f = 15) ขาดการประสานภายในจึงทำให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานมีปัญหา (f = 10) 'ไม่ค่อยมีวินัยในการใช้วัสดุอุปกรณ์ (f = 8) การฝึกอบรมพนักงานไม่ได้รับโอกาสหรือจัดให้มีเท่าที่ควร (f = 5) ประชาชนบางกลุ่มไม่ค่อยสนใจข้อมูลข่าวสาร (f = 5) ขาดการติดตามประเมินผลในงานต่าง ๆ (f = 2) ประชาชนขาดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง (f = 1) ขาดการยอมรับ ทำให้การร่วมมือต่าง ๆ ไม่ชัดเจน (f = 1) พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก (f = 1) ประชาชนขาดวินัยไม่รักษาของทางราชการ (f = 1)

ตารางที่ 11 แสดงข้อเสนอแนะผู้ตอบแบบสอบถามในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพงไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านความโปร่งใส	
1. เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ในการดำเนินงานด้านความโปร่งใส โดยการ ออกเสียงตามสาย อย่างต่อเนื่อง เอกสาร แผ่นพับ/วารสาร	28
2. ควรนำหลักความโปร่งใสมาถือปฏิบัติให้ชัดเจน เป็นไปตามระเบียบแบบแผน เป็นขั้นตอนทุกครั้งทุกคน สามารถตรวจสอบได้	20
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานการปฏิบัติตามนโยบายให้มีความชัดเจน	12
4. ในการจัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงานแต่ละอย่างควรให้บุคลากรผู้ปฏิบัติเป็นผู้เสนอว่าจะเอาครุภัณฑ์แบบใด เพื่อมาใช้ให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอยู่	5
5. ควรแสดงความความเสมอภาคในการที่จะให้ประชาชนร่วมตรวจสอบ	2
ด้านการมีส่วนร่วม	
1. การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในการแสดงการมีส่วนร่วมทุกส่วนทุกขั้นตอนของเทศบาล	32
2. ควรเพิ่มสร้างการแข่งขันที่ชัดเจนกว่านี้ ควรให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มีส่วนร่วมทุกกิจกรรม ควรให้ความดูแลอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน	20
3. ในการทำงานแต่ละงานอยากให้เชิญคณะกรรมการชุมชน อสม. และกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม	8
4. เมื่อใช้เสร็จแล้วให้ผู้ใช้แต่ละคนที่ใช้วัสดุครุภัณฑ์นั้น ๆ มีจิตสำนึกในการที่จะเก็บวัสดุ อุปกรณ์นั้น ๆ กลับไว้ที่เดิม	7
5. ควรจัดให้มีการประชุมในงานที่ตนเองปฏิบัติ และเสนอความคิดเห็นเรื่องานที่อยากนำเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น นำเสนอปัญหาของงานจัดสำหรับปัญหาและแก้ไข	5
ตารางที่ 11 ต่อ	
ข้อเสนอแนะ	ความถี่

6. เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ให้มากขึ้น และนำความคิดเห็นเหล่านั้นไปประกอบในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ด้วย	3
7. ควรละลายพฤติกรรม และสร้างความเข้าใจในหลักการปฏิบัติงาน ให้ชัดเจน เพื่อความสามัคคี และเข้าใจอันดีมากขึ้น ให้ทุกคนได้มีส่วน ร่วมและยอมรับซึ่งกันและกัน	2

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะในการนำนโยบายหลัก ธรรมชาติของเทศบาลตำบลกำแพงไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านความโปร่งใส เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ในการดำเนินงานด้านความโปร่งใส โดยการ ออกเสียงตามสาย อย่างต่อเนื่อง เอกสาร แผ่นพับ/วารสาร (f = 28) ควรนำหลักความโปร่งใสมาถือปฏิบัติให้ชัดเจน เป็นไปตามระเบียบแบบแผน เป็นขั้นตอนทุกครั้งทุกคนสามารถตรวจสอบได้ (f = 20) การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานการปฏิบัติตามนโยบายให้มีความชัดเจน (f = 12) ในการจัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงานแต่ละอย่างควรให้บุคลากรผู้ปฏิบัติเป็นผู้เสนอว่าจะเอาครุภัณฑ์แบบใด เพื่อมาใช้ให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอยู่ (f = 5) ควรแสดงความความเสมอภาคในการที่จะให้ประชาชนร่วมตรวจสอบ (f = 2)

ด้านการมีส่วนร่วม การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในการแสดงการมีส่วนร่วมทุกส่วนทุกขั้นตอนของเทศบาล (f = 32) ควรเพิ่มสร้างความเข้มแข็งที่ชัดเจนกว่านี้ ควรให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับได้ มีส่วนร่วมทุกกิจกรรม ควรให้ความดูแลอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน (f = 20) ในการทำงานแต่ละงานอยากให้เชิญคณะกรรมการชุมชน อสม. และ กลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม (f = 8) เมื่อใช้เสร็จแล้วให้ผู้ใช้แต่ละคนที่ใช้วัสดุครุภัณฑ์นั้น ๆ มีจิตสำนึกในการที่จะเก็บวัสดุ อุปกรณ์นั้น ๆ กลับไว้ที่เดิม (f = 7) ควรจัดให้มีการประชุมในงานที่ตนเองปฏิบัติ และเสนอความคิด เรื่องงานที่อยากรำเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น นำเสนอปัญหาของงาน จัดสำหรับปัญหาและแก้ไข (f = 5) เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ให้มากขึ้น และนำความคิดเห็นเหล่านั้นไปประกอบในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ด้วย (f = 3) ควรละลายพฤติกรรม และสร้างความเข้าใจในหลักการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อความสามัคคี และเข้าใจอันดีมากขึ้น ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและยอมรับซึ่งกันและกัน (f = 2)

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผล ความสำเร็จของการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล เกิดตามปัจจัยใด ซึ่งจะเป็นผลต่อการพัฒนาความสำเร็จของการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในห้วงเวลานี้

ควา ม ม ุ่ง ห ม า ย ข อ ง ก า ร ค ี ก ษ า ค ้น ค ุ ่า

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรคของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล พนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาล ในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 90 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา บทบาทหน้าที่
 - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพงมากน้อยเพียงใด โดยเป็นคำถามปลายเปิด ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด , น้อย , ปานกลาง , มาก , มาก

ที่สุด ประกอบด้วยคำถาม 30 ข้อ ประกอบด้วยด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณด้าน วัสดุ อุปกรณ์ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้าน ความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด , น้อย , ปานกลาง , มาก , มากที่สุด ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไป แจกจ่ายประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล พนักงานและพนักงานจ้าง เทศบาล จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.5 โดยการหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
5. ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient : r)

สรุปผล

การศึกษาค้นคว้า มีความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้ศึกษามีความสนใจที่จะ ทราบว่าความสำเร็จของการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล เกิดตามปัจจัยใด ซึ่งจะเป็นผล

ต่อการพัฒนาความสำเร็จของการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล การดำเนินการวิจัยเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในองค์ประกอบหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม โดยกำหนดกรอบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามคณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล และพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล ร้อยละ 96.7 มีเพียงร้อยละ 3.3 ที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารเทศบาล มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เกือบครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 41.1 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 37.8 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 – 10 ปี และประมาณ 1 ใน 5 คือร้อยละ 21.1 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี ขึ้นไป และมีวุฒิการศึกษาเกินครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 61.1 จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 35.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 3.3 สำหรับบทบาทหน้าที่ในหน่วยงาน ส่วนใหญ่มีบทบาทในฐานะ ผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด ถึงร้อยละ 85.6 ในขณะที่กลุ่มหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน มีเพียงร้อยละ 11.1 และมีเพียง ร้อยละ 3.3 เท่านั้นที่มีบทบาทในฐานะผู้บริหาร

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ โดยปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย = 4.34, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .49) รองลงมาคือด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และปัจจัยด้านงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จน้อยที่สุด ส่วนความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก โดยมี (ค่าเฉลี่ย = 4.19 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .48)

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีปัจจัย 4 ด้าน เรียงลำดับความสัมพันธจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ปัจจัยด้านบุคลากร ($r = .331$) (2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($r = .328$) (3) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ($r = .325$) (4) ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ($r = .283$) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก กล่าวคือหากปัจจัยดังกล่าวได้รับการ

สนับสนุนที่ดีจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายหลักกรรมมาภิบาลไปปฏิบัติสูงด้วย ส่วนปัจจัยด้านงบประมาณที่ได้รับไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักกรรมมาภิบาลไปปฏิบัติ

4. ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายหลักกรรมมาภิบาลของเทศบาล ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารจัดการของเทศบาลให้มากขึ้น การบริหารในระดับกอง ฝ่ายต่าง ๆ ขาดความคล่องตัวในการจัดการ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ขาดงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ ขาดการเอาใจใส่ และควบคุมดูแลอย่างจริงจังจากผู้เกี่ยวข้อง ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารให้สิทธิผูกขาดกับพนักงานคนใดคนหนึ่งมากเกินไป ทำให้ขาดความโปร่งใสในบางเรื่องจึงไม่สามารถตรวจสอบได้ ขาดการชี้แจงทำความเข้าใจงานแต่ละอย่าง การบริการไม่เท่าเทียมกันไม่มีความเสมอภาค และโครงการในแต่ละปีมากเกินไป ในส่วนของด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วม บุคลากรในระดับล่าง ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน ขาดการประสานภายในจึงทำให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานมีปัญหา ไม่ค่อยมีวินัยในการใช้วัสดุอุปกรณ์ การฝึกอบรมพนักงานไม่ได้รับโอกาสหรือจัดให้มีเท่าที่ควร ประชาชนบางกลุ่มไม่ค่อยสนใจข้อมูลข่าวสาร ขาดการติดตามประเมินผลในงานต่าง ๆ ประชาชนขาดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง ขาดการยอมรับ ทำให้การร่วมมือต่าง ๆ ไม่ชัดเจน พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก ประชาชนขาดวินัยไม่รักษาของทางราชการ ส่วนข้อเสนอแนะ ด้านความโปร่งใส เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ในการดำเนินงานด้านความโปร่งใส โดยการ ออกเสียงตามสาย อย่างต่อเนื่อง เอกสาร แผ่นพับ/วารสาร ควรนำหลักความโปร่งใสมาถือปฏิบัติให้ชัดเจน เป็นไปตามระเบียบแบบแผน เป็นขั้นตอนทุกครั้ง ทุกคน สามารถตรวจสอบได้ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานการปฏิบัติตามนโยบายให้มีความชัดเจน ในการจัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงานแต่ละอย่างควรให้บุคลากรผู้ปฏิบัติเป็นผู้เสนอว่าจะเอาครุภัณฑ์แบบใด เพื่อมาใช้ให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอยู่ ควรแสดงความความเสมอภาคในการที่จะให้ประชาชนร่วมตรวจสอบ และข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในการแสดงการมีส่วนร่วมทุกส่วนทุกขั้นตอนของเทศบาล ควรเพิ่มสร้าง ความเข้มแข็งที่ชัดเจนกว่านี้ ควรให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับได้ มีส่วนร่วมทุกกิจกรรม ควรให้ความดูแลอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในการทำงานแต่ละงานอยากให้เชิญคณะกรรมการชุมชน อสม. และ กลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม เมื่อใช้เสร็จแล้วให้ผู้ใช้แต่ละคนที่ใช้วัสดุครุภัณฑ์นั้น ๆ มีจิตสำนึกในการที่จะเก็บวัสดุ อุปกรณ์นั้น ๆ กลับไว้ที่เดิม ควรจัดให้มีการประชุมใน

งานที่ตนเองปฏิบัติ และเสนอความคิด เรื่องานที่อยากนำเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น นำเสนอ ปัญหาของงาน จัดสำหรับปัญหาและแก้ไข เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ให้มากขึ้น และนำความคิดเห็นเหล่านั้นไปประกอบในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้ ควรละลายพฤติกรรม และสร้างความเข้าใจในหลักการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อความสามัคคี และ เข้าใจอันดีมากขึ้น ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและยอมรับซึ่งกันและกัน

จากการกำหนดสมมติฐาน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ นั้น สามารถสรุปผลการ ทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ไปปฏิบัติ

จากการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 บุคลากรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

จากการศึกษาพบว่าบุคลากรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 งบประมาณมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

จากการศึกษาพบว่างบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 4 วัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

จากการศึกษาพบว่าวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 5 การยอมรับของผู้ปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

จากการศึกษาพบว่า การยอมรับของผู้ปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 5

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่น่าสนใจสมควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร พนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.7 เป็นพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล มีเพียงร้อยละ 3.3 ที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารเทศบาล นับว่าเป็นธรรมชาติขององค์กรที่มีพนักงานมากกว่าผู้บริหาร และด้วยองค์กรที่เป็นรูปแบบเทศบาลที่มีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน จึงมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้สัญญากับประชาชน และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ร้อยละ 35.6 ซึ่งเป็นผู้บริหารจึงทำให้การบริหารจัดการในองค์กรเป็นไปด้วยความราบรื่น และมีวุฒิการศึกษาเกินครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 61.1 จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 3.3 นับว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และด้วยบทบาทหน้าที่ในหน่วยงานส่วนใหญ่มีบทบาทในฐานะ ผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด ถึงร้อยละ 85.6 ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารที่ต้องอาศัยกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโดยเฉพาะการบริหารงานบุคลากรที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อจูงใจพนักงานให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จ ในขณะที่กลุ่มหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน มีเพียงร้อยละ 11.1 ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารไปสู่ผู้ปฏิบัติได้อย่างลงตัว เพื่อให้การปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แต่พบว่า เกือบครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 41.1 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสูง ถึงอย่างไรก็ตามการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นทำให้ผู้ปฏิบัติได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และด้วยบุคลากรที่มีถึงร้อยละ 37.8 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 – 10 ปี และประมาณ 1 ใน 5 คือ ร้อยละ 21.1 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี ขึ้นไป จึงทำให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง ได้นำพาทิศทางและรับนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ เพื่อผลงานและความเจริญก้าวหน้าขององค์กรต่อไป

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ พบว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ คือปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จน้อยที่สุด ส่วนความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ นำมาอภิปรายเป็นด้านได้ดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติด้านภาวะผู้นำ มีความสำคัญมากที่สุด จากการศึกษาพบว่า พบว่า นายกเทศมนตรีมีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม ยึดมั่นในหลักการอยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นว่าผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมจะเป็นที่ยอมรับผู้ร่วมงาน ทำให้การบริหารเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทำให้มีบารมี ผู้ร่วมงานศรัทธา และยอมรับในการปฏิบัติ ในกระบวนการทำงานเปิดเผยนโยบาย และตอบข้อซักถามของที่ประชุมอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การติดตาม กำกับขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เป็นความสามารถในการใช้อิทธิพลต่อองค์การหรือกลุ่ม เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ การนำนโยบายปฏิบัติให้บังเกิดความสำเร็จจึงน่าจะเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิกในองค์การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งใช้การควบคุม

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และจากการศึกษาพบว่า บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บุคลากร ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม และบุคลากรมีความพร้อมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชน ผลสำเร็จดังกล่าวการยอมรับของผู้ปฏิบัติ เป็นการยอมรับในนโยบายด้วยการแสดงออกในแง่ของความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีมอย่างมี เพื่อให้ผู้ปฏิบัติภายในองค์การเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน พิจารณาจากระดับความร่วมมือที่ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติต่อผู้ออกคำสั่ง หรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าระดับของความร่วมมือสูง ระดับของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก จากการศึกษาพบว่าบุคลากรมีความทุ่มเทปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์ มีวินัย บุคลากรมีความมุ่งมั่น และปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น บุคลากรมีความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความเปิดเผย ในการแปลงนโยบายให้ง่ายต่อการปฏิบัติ และบุคลากรทุกคนยอมรับในการปฏิบัติที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จะเห็นว่าบุคลากรต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความสามัคคี และความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายให้ประสบความสำเร็จ

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติด้านวัสดุ อุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก จากการศึกษาพบว่ามี การแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้างตามระเบียบครบทุกคณะ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำ จัดสรร วัสดุ/อุปกรณ์ ที่โปร่งใส และบุคลากรมีความพร้อมในการใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ชัดเจน ในความสำเร็จปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์ จะต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีในด้านวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติด้านงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จน้อยที่สุด แต่อยู่ในระดับมาก จากการศึกษาพบว่า มีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ มีตัวแทนคณะกรรมการตรวจสอบในงบประมาณตามที่ระบุแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน ประชาสัมพันธ์งบประมาณรายรับรายจ่ายให้ประชาชนทราบ ผ่านสื่อต่าง ๆ และเปิดเผยข้อมูลงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสม่ำเสมอ จึงกล่าวได้ว่าความสำเร็จใน

2.6 ปัจจัยด้านงบประมาณ ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีของเงินทุน เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

เมื่อพิจารณาความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติแล้วอยู่ในระดับมาก โดยมี (ค่าเฉลี่ย = 4.19 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .48) และพบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ มีผลต่อความสำเร็จในระดับมาก แสดงว่าความสำเร็จของการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลกำแพง อำเภอลดงู จังหวัดสตูล เกิดตามปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ที่ต้องสร้างกระบวนการอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด ซึ่งโดยทั่วไปผู้นำจะต้องสร้างบุคลิกภาพที่มีความซื่อสัตย์ เป็นผู้เปิดเผย รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร อันรวมถึงการสร้างบารมี ให้เกิดการมีส่วนร่วม ห่วงใย รับฟังข้อเสนอแนะ ภาวะผู้นำจึงเป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มสามารถบรรลุเป้าหมาย ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติเป็นการการยอมรับในนโยบายด้วยการแสดงออกในแง่ของความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านบุคลากรต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความสามัคคี และความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายให้ประสบความสำเร็จ ปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์ ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีในด้านวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ และด้านงบประมาณ ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีของเงินทุน เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ จึงกล่าวได้ว่าความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอลดงู จังหวัดสตูล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาของระบบงาน เทศบาลให้มีศักยภาพตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการของเทศบาล ให้มีศักยภาพตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ในด้านหลักความโปร่งใส โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้ ให้มีการปฏิบัติด้วยความโปร่งใส ตามหลัก “เทศบาลรู้อะไร ให้ประชาชนรู้อย่างนั้น” ซึ่งควรดำเนินการดังนี้ (1) ประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้

ประชาชนทราบในการทำงานของเทศบาล โดยถือปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารและระเบียบกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างความใกล้ชิดกับประชาชนโดยการจัดประชุมสภาสามัญเพื่อให้ประชาชนรับรู้การดำเนินงานของสภาเทศบาล (3) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบการทำงานของเทศบาล โดยจัดให้มีการประชุมประชาชนเพื่อแถลงผลงานในรอบ 6 เดือน หรือรอบ 1 ปี เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบรวมทั้งซักถามข้อข้องใจต่าง ๆ (4) เปิดเผยข้อมูลที่ประชาชนอยากทราบ ได้แก่ เทศบัญญัติต่าง ๆ ของเทศบาล เทศบัญญัติของเทศบาลงบประมาณ การจัดซื้อ - จัดจ้าง ฐานะการเงินการคลัง รายรับ - รายจ่าย เป็นต้น สวนในด้านหลักการมีส่วนร่วม เน้นการบริหารงานภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน ตามหลักการให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับประโยชน์โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (1) ส่งเสริมประชาคมและการรวมกลุ่มของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น (2) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล ได้แก่ - ร่วมการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล - ร่วมในการเสนอร่างข้อบังคับตำบลให้สภาเทศบาล พิจารณา - ร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ - จัดจ้าง - ร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาเทศบาล - ร่วมดำเนินกิจกรรมในการดำเนินงาน/โครงการ (3) ส่งเสริมกิจกรรมชุมชนหรือกลุ่มองค์กรประชาชน ได้แก่ จัดสรรงบประมาณอุดหนุนกิจกรรมชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชน คิดเอง ทำเอง รับผลประโยชน์เอง ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

จึงกล่าวได้ว่าผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติมีผลต่อการพัฒนา มีความสำเร็จและก้าวหน้าของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละโว้ง จังหวัดสตูล

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละโว้ง จังหวัดสตูล มีปัจจัย 4 ด้าน เรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ปัจจัยด้านบุคลากร ($r = .331$) (2) ปัจจัยด้านด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($r = .328$) (3) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ($r = .325$) (4) ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ($r = .283$) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก กล่าวคือหากปัจจัยดังกล่าวได้รับการสนับสนุนที่ดีจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติสูงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสิบลักษณ์พร บัญยยอด (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่าระดับของความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในอำนาจหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในอำนาจหน้าที่ของ

องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติจริง ส่วนอาคม ใจแก้ว (2533) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจัยชุมชนด้านการป้องกันในคุณธรรม ปัจจัยด้านนโยบายและปัจจัยด้านข้าราชการระดับล่าง มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นอยู่กับการยึดมั่นในวัฒนธรรมของประชาชนในชุมชน และข้าราชการระดับล่างที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวันชัย สุวรรณศิริเขต (2534 อ้างในนพดล บัวมี 2547 : 59) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายของข้าราชการไปปฏิบัติศึกษาเฉพาะกรณีนโยบายชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจภูธร 3 พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะของหน่วยงาน ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดสรรงบประมาณ และปัจจัยด้านการเป็นธรรมของระบบการให้คุณให้โทษ มีผลกระทบต่อความร่วมมือของข้าราชการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้กล้า ทองขาว (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติพบว่าเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ การสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น และมาตรการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่า ผู้บริหารเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีภาวะผู้นำสูง ปฏิบัติภายใต้นโยบายที่กำหนดขึ้นตามที่ได้แถลงไว้กับสภาเทศบาล ในวิสัยทัศน์ที่ว่า 4 ปีแห่งการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ชุมชน นำเทศบาลตำบลกำแพง มุ่งสู่เมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืน (คำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลกำแพงต่อสภาเทศบาลตำบลกำแพงเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2547) และประกอบด้วยบุคลากรมีความทุ่มเทปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถ ชยัน ชื่อสัตย์ มีวินัย บุคลากรมีความมุ่งมั่น และปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น บุคลากรมีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความเปิดเผย ในการแปลงนโยบายเพื่อต่อการปฏิบัติ และบุคลากรทุกคนยอมรับในการปฏิบัติที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนด้านวัสดุ อุปกรณ์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้างตามระเบียบครบทุกคณะ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำ จัดสรร วัสดุ/อุปกรณ์ที่โปร่งใส บุคลากรมีความพร้อมใน

การใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ชัดเจน และด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บุคลากรให้บริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค และเป็นธรรมชาติ บุคลากรมีความพร้อมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ไปปฏิบัติ ดังนั้นจะเห็นว่าในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการวางแผนเป็นขั้นตอน ที่สำคัญและเป็นวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการกระทำ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้น ภายในโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยสุดท้ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตหรือการให้บริการกลุ่มเป้าหมาย (ประชาชน) การวางแผนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้กำหนดให้หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติ เพื่อให้นโยบายได้มีการนำไปปฏิบัติอย่างได้ผลเป็นรูปธรรม ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรและชุมชนในท้องถิ่นต่อไป กล่าวโดยสรุป การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีขั้นตอนในการดำเนินการ แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน โดยมีเป้าหมายที่ดำเนินไปตามขั้นตอนให้มีความสำเร็จ หรือกล่าวได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีตัวนโยบายก่อนมีเป้าหมาย และดำเนินไปตามขั้นตอนที่สืบเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย ศุภชัย ยาวะประภาส (2540 อ้างในสุรีย์พรรณ ณ สงขลา ,2545 : 13)

ส่วนปัจจัยด้านงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของสุรีย์พรรณ ณ สงขลา(2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ การขาดงบประมาณในการดำเนินงานขาดความร่วมมือและจิตสำนึกของผู้ร่วมงาน ประชาชนผู้นำท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหา บุคลากรไม่เชี่ยวชาญ ไม่เพียงพอและขาดความรับผิดชอบโดยตรง ขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานทำให้งานไม่จริงจัง บทลงโทษน้อยเกินไปไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่าเทศบาลตำบลกำแพง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยกฐานะจากสุขาภิบาลมาเป็นเทศบาลเมื่อ พ.ศ. 2542 ทำให้การจัดสรรงบประมาณมีจำนวนจำกัด เทศบาลจึงจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านงบประมาณ เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดผลสำเร็จตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างครอบคลุม แต่อย่างไรก็ตามเทศบาลตำบลกำแพงมีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ มีตัวแทนคณะกรรมการตรวจสอบในงบประมาณตามที่ระบุแผนงานโครงการอย่างชัดเจน ประชาสัมพันธ์งบประมาณรายรับรายจ่ายให้ประชาชนทราบ ผ่านสื่อต่าง ๆ และเปิดเผยข้อมูลงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างสม่ำเสมอ

และประเด็นเกี่ยวกับบุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ในการผลักดันและการใช้จ่ายงบประมาณ และการให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง จำเป็นต้องสร้างกลไกในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรในการให้บริการประชาชนอย่างเปิดเผย เท่าเทียมกัน

4. ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหา การขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบการบริหารจัดการของเทศบาล ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วม บุคลากรในระดับล่าง ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน นอกจากนั้นเป็นปัญหาการบริหารภายใน ซึ่งเป็นภารกิจหน้าที่ประจำขององค์กรที่ต้องปฏิบัติและแก้ปัญหาไปตามระบบงาน เช่น การบริหารในระดับกอง ฝ่ายต่าง ๆ ขาดความคล่องตัวในการจัดการ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ขาดการเอาใจใส่ และควบคุมดูแลอย่างจริงจังจากผู้เกี่ยวข้อง ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็น ส่วนข้อเสนอแนะ ด้านความโปร่งใส เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ในการดำเนินงานด้านความโปร่งใส โดยการออกเสียงตามสาย อย่างต่อเนื่อง เอกสาร แผ่นพับวารสาร ควรนำหลักความโปร่งใสมาถือปฏิบัติให้ชัดเจน เป็นไปตามระเบียบแบบแผน เป็นขั้นตอนทุกครั้งทุกคน สามารถตรวจสอบได้ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานการปฏิบัติตามนโยบายให้มีความชัดเจน ควรแสดงความเหมาะสมภาคีในการที่จะให้ประชาชนร่วมตรวจสอบ และข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในการแสดงการมีส่วนร่วมทุกส่วนทุกขั้นตอนของเทศบาล ควรเพิ่มหรือสร้างความเข้มแข็งที่ชัดเจนกว่านี้ ควรให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับได้ มีส่วนร่วมทุกกิจกรรม ควรให้ความดูแลอย่างเหมาะสมเท่าเทียมกัน ในการทำงานแต่ละงานอยากให้เชิญคณะกรรมการ ชุมชน อสม. และ กลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม เมื่อใช้เสร็จแล้วให้ผู้ใช้แต่ละคนที่ใช้วัสดุครุภัณฑ์นั้น ๆ มีจิตสำนึกในการที่จะเก็บวัสดุ อุปกรณ์นั้น ๆ กลับไว้ที่เดิม ควรจัดให้มีการประชุมในงานที่ตนเองปฏิบัติ และเสนอความคิด เรื่องงานที่อยากนำเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ให้มากขึ้น และนำความคิดเห็นเหล่านั้นไปประกอบในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ด้วย นอกจากนั้นควรละลายพฤติกรรม และสร้างความเข้าใจในหลักการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อความสามัคคี และเข้าใจอันดีมากขึ้น ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและยอมรับซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษาได้แบ่งข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมาก ความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ คือปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร รองลงมาคือด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ด้านบุคคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านงบประมาณมีผลต่อความสำเร็จน้อยที่สุด ส่วนความสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ดังนั้นหากจะให้ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับเช่นนี้ตลอดไป และสามารถรักษาระดับของปัจจัยแต่ละด้านให้คงไว้ หรือเพิ่มระดับให้มากขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ ไว้ดังนี้

1.1 ในด้านบุคลากรควรจัดอบรม พัฒนาให้ความรู้ ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง ทั้งผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการพัฒนาตามนโยบาย เพราะในการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และการยอมรับของผู้ปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ

1.2 พัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานให้มีความต่อเนื่องในทุกระดับ โดยการติดตามปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน และพัฒนาระบบการประเมินผลองค์กร แผนงาน โครงการ/กิจกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

1.3 พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของนโยบาย โดยการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนด้วยการผ่านสื่อต่าง ๆ ทุกรูปแบบ

1.4 ในด้านงบประมาณ รัฐบาลควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย การจัดสรรรายได้ที่เป็นธรรมให้ท้องถิ่นเพียงพอกับความต้องการ

1.5 การสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์การ เพื่อกระจายอำนาจให้บุคลากร ได้ปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารที่ทำทลายกับการเปลี่ยนแปลงและความเป็นนิติบุคคล ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ไปปฏิบัติ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการนำมาปรับใช้ในเชิงบริหารจัดการต่อไป

2.2 การประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

บรรณานุกรม

กฤษณา เกิดบุญส่ง. ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำแผนไปปฏิบัติของโรงเรียน : สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร, งานนิพนธ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545

- กิตติพัฒน์ นนทบุรีมะดุลย์. นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538
- กล้า ทองขาว. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการพัฒนา) คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2534
- เครือข่ายผู้หญิงกับรัฐธรรมนูญ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540, บังหลวงการพิมพ์, 2542
- จรัส สุวรรณเวลา. จุดบอดบนทางสู่ธรรมาภิบาลบทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546
- เจริญ เจษฎาวัดย์. การตรวจสอบธรรมาภิบาล. บริษัทพอดี. กรุงเทพฯ. 2547
- เจษฎา อรุณพิพัฒน์พงศ์. การปฏิบัตินโยบายสำหรับชายแดนภาคใต้ : ศึกษากรณีเฉพาะกรณีจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์หลักสูตรสังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- ชาติชาย มุกสง. ธรรมาภิบาลการเมืองแบบมีส่วนร่วมของผู้บริโภค : ศึกษากรณีกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคสี่แยกสวนป่า อำเภอบาลซัน จังหวัดนครศรีธรรมราช.-- นนทบุรี : สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ, 2548
- ณรงค์ ญาณประภาส. ปัญหาการนำนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ สาขารัฐประศาสนศาสตร์(การบริหารทั่วไป), มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. จับชีพจรประเทศไทย: ตัวชี้วัดประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล. โครงการวิจัยวัดระดับธรรมาภิบาล. สำนักวิจัยและพัฒนา. สถาบันพระปกเกล้า.
- เทศบาลตำบลกำแพง. การประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2546 สำนักปลัดเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล, 2547
- . การประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2547 สำนักปลัดเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล, 2548
- เทศบาลตำบลกำแพง. 2 ปีแห่งเกียรติยศ เทศบาลตำบลกำแพง. : เอกสารประชาสัมพันธ์ผลงานเทศบาล ประจำปี 2547-2548 สำนักปลัดเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล, 2547
- . การประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2548 สำนักปลัดเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล, 2549

- . รายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบลกำแพง วันที่ 3 มีนาคม 2542 สำนัก
ปลัดเทศบาลตำบลกำแพง สตูล
- ธีรยุทธ บุญมี. ธรรมนูญกับการปฏิรูปสังคมไทยในขั้นที่สอง. เอกสารแผ่นพับเผยแพร่ (มปพ.)
2541.
- นพดล บัวมี. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำแผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วนตำบล 5 ปี ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสงขลา.
ภาคินพนธ์ สาขานโยบายและการวางแผนสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ,
2547
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การสร้างธรรมนูญในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542.
- ประชุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ , เนติ
กุลการพิมพ์, 2543
- . การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ , เนติกุลการพิมพ์, 2543
- ผู้นำท้องถิ่น. ธรรมนูญ 2548 : 83 นิตยสารผู้นำท้องถิ่น ปีที่ 5 ฉบับที่ 52 (มิถุนายน 2548),
สำนักพิมพ์บ้านผู้นำ กรุงเทพฯ, 2548
- พระภิกษุวิสุทธิคุณ. ปาฐกถาธรรม “หลักธรรมนูญ ตอนที่ 1” กรมประชาสัมพันธ์, กรุงเทพฯ
2547.
- เพิ่ม กอมณี. คลื่นลูกที่ 6 แห่งการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. บทความสถาบัน
พัฒนาข้าราชการพลเรือน, วชิรินทร์การพิมพ์. 2543
- มยุรี อนุมานราชธน. นโยบายสาธารณะ : แนวความคิดกระบวนการ และการวิเคราะห์ ภาควิชา
รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547
- วรเดช จันทรศร. “การนำนโยบายไปปฏิบัติ”. ตัวแบบและคุณค่า. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์.
ปีที่ 24 : 535 – 553 : 2529.
- วิเชียร ชันธนินเทศ. การนำหลักธรรมนูญมาใช้เป็นกลไกในการบริหารจัดการขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดตรัง. ภาคินพนธ์ สาขานโยบายและการวางแผนสังคม คณะศิลป
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (๒๕๔๘). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
และหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2548
- สถาบันพระปกเกล้า. 2548. รางวัลพระปกเกล้า 2548 “เกียรติภูมิท้องถิ่น” สำหรับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
(สุจิตร์). สถาบันพระปกเกล้า, วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.

-----, 2548. การประเมินองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน สถาบันพระปกเกล้า, วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น

สาธิต ธรรมประดิษฐ์. การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุทัศน์ สุทธิกุลสมบัติ. ธรรมาภิบาล (Good governance) คืออะไร. 2549

สุรสิทธิ์ รุ่งเรืองศิลป์. (๒๕๔๕). การจัดการสังคมเทศบาลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาการบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๔๖) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เสรี พงศ์พิศ. (2547). รู้ให้เท่า ตามให้ทันการเปลี่ยนแปลง 100 คำที่ควรรู้. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยการพิมพ์

สุวีพรรณ ฅ สงขลา. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีจังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ สาขานโยบายและการวางแผนสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2545

ส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น.กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ประจำปี 2546 กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพฯ : 2547

สุรพล ปธานวนิช. นโยบายสังคมเส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ. สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547

สมศักดิ์ โพธิ์ศรีทอง. การนำนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปัญหาพิเศษ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ (การบริหารทั่วไป) มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545

สุกัญญา แก้ววิฬา. ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีของสถานีตำรวจอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ สาขานโยบายและการวางแผน สังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548

สุณี ผลดีเยี่ยม. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กองทัณฑ์สาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2546

สีบเอกพงศกร บุญยอด. ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในอำนาจหน้าที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ สาขานโยบาย
และการวางแผน สังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548.

อานันท์ ปันยารชุน. การคอร์รัปชันในสังคมไทยปัญหาและทางออก. สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ. 2547

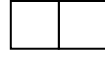
<http://sutep.ricr.ac.th/orgbehave.html>

<http://www.management.su.ac.th/major/761316/Governance.doc>

<http://www.fact.or.th/related>

<http://www.ounamilit.com>

ภาคผนวก



แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ
ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงะ จังหวัดสตูล

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของ
คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล
และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลกำแพง ประกอบการศึกษาเรื่อง
ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ
ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงะ จังหวัดสตูล

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลแสดงความคิดเห็นต่อปัจจัย
ที่มีผลสำเร็จของการนำ

นโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
ของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกี่ยวกับนโยบายหลักธรรมาภิบาล ที่ปฏิบัติ

คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของเทศบาล
โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด
ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมขอโทษตอบคำถามให้ครบ
ตอน และทุกข้อ โดยไม่ต้องกรอก ชื่อ-สกุล ลงใน
แบบสอบถาม และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถามด้วยดี

(นายฮาเสส หน่วงค์)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตร

มหำบัณฑิต
สำขำนโยบายและการวางแผนสำคม
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ก ลงในช่อง ก ตาม
 ความเป็นจริง

<p>1. สถานภาพของท่าน</p> <p><input type="checkbox"/> 1) ผู้บริหารเทศบาล</p> <p><input type="checkbox"/> 2) พนักงานและพนักงานจ้าง เทศบาล</p> <p>2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน</p> <p><input type="checkbox"/> 1) ต่ำกว่า 5 ปี</p> <p><input type="checkbox"/> 2) 5 – 10 ปี</p> <p><input type="checkbox"/> 3) 10 ปี ขึ้นไป</p> <p>3. วุฒิการศึกษา</p> <p><input type="checkbox"/> 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี</p> <p><input type="checkbox"/> 2) ปริญญาตรี</p> <p><input type="checkbox"/> 3) สูงกว่าปริญญาตรี</p> <p>4. ปัจจุบันท่านมีบทบาทหน้าที่ในหน่วยงาน</p> <p><input type="checkbox"/> 1) ด้านบริหาร</p> <p><input type="checkbox"/> 2) หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน</p> <p><input type="checkbox"/> 3) ผู้ปฏิบัติงาน</p> <p><input type="checkbox"/> 4) อื่น ๆ</p> <p>.....</p>	<p>สำหรับผู้วิจัย</p> <p><input type="checkbox"/></p> <p><input type="checkbox"/></p> <p><input type="checkbox"/></p> <p><input type="checkbox"/></p>
---	---

ตอนที่ 2 ข้อมูลสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลสำเร็จของการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล

ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู

จังหวัดสตูล ไปปฏิบัติ

คำชี้แจง ท่านคิดว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายธรรมาภิบาลมาปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลกำแพง มากน้อยเพียงใด ตอบตามที่เป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย 1 ลงในช่องขวามือของท่าน

ข้อความ	ระดับการมีผล					สำหรับ ผู้ วิจัย
	มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
<u>ด้านภาวะผู้นำ</u>						
1. นายกเทศมนตรีมีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม ยึดมั่นในหลักการ						
2. นายกเทศมนตรีเปิดเผยนโยบาย และตอบข้อซักถามของที่ประชุมอย่างชัดเจน						
3. นายกเทศมนตรีมีบารมี ผู้ร่วมงานศรัทธา และยอมรับในการปฏิบัติ						
4. นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การติดตามกำกับขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน						
5. นายเทศมนตรี แสดงพฤติกรรมต่อผู้ร่วมงาน ด้วยการกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ						

กำหนดเป้าหมายการทำงาน						
6. นายกเทศมนตรี เอื้ออาทร ห่วงใยต่อปัญหา รับฟังข้อ เสนอแนะของทุกฝ่าย						
<u>ด้านบุคลากร</u>						
7. บุคลากรมีความทุ่มเท ปฏิบัติ งานด้วยความรู้ความสามารถ ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย						
8. บุคลากรมีความตั้งใจปฏิบัติ งานด้วยความเปิดเผย ในการ แปลงนโยบายเพื่อถ่ายทอดการ ปฏิบัติ						
ข้อความ	ระดับการมีผล					สำหรับ ผู้ วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
9. บุคลากรมีความมุ่งมั่น และ ปฏิบัติงานด้วย ความกระตือรือ ร้อน						
10. บุคลากรทุกคนปฏิบัติงาน ด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตาม พรบ. ข้อมูลข่าวสาร 2540 อย่างสม่ำเสมอ						
11. บุคลากรทุกคนยอมรับใน การปฏิบัติที่เน้นการมีส่วนร่วม ของประชาชน						
12. บุคลากรมีความรู้ ความ เข้าใจ ต่อหลักธรรมาภิบาล						
<u>ด้านงบประมาณ</u>						
13. บุคลากรมีส่วนร่วมคิด วางแผนในการจัดทำ จัดสรร						

งบประมาณ						
14. บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ ในการผลักดันและการใช้จ่ายงบประมาณ						
15. การให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ						
16. ประชาสัมพันธ์งบประมาณรายรับรายจ่ายให้ประชาชนทราบ ผ่านสื่อต่าง ๆ และเปิดเผยข้อมูลงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสม่ำเสมอ						
17. มีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ						
18. มีตัวแทนคณะกรรมการตรวจสอบในงบประมาณตามที่ระบุ แผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน						
ข้อความ	ระดับการมีผล					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
<u>ด้านวัสดุอุปกรณ์</u>						
19. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำ จัดสรร วัสดุอุปกรณ์ ที่โปร่งใส						
20. บุคลากรมีความพร้อมในการใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ชัดเจน						
21. บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอนวิธีการจัดซื้อ-จัดจ้างอย่างเปิดเผย						
22. ประชาชนมีส่วนร่วมในการ						

ตรวจสอบในกระบวนการ จัดซื้อ-จัดจ้าง ทุกขั้นตอน						
23. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้างตามระเบียบครบทุกคณะ						
24. วัสดุอุปกรณ์ ของเทศบาล เป็นของทุกคน ประชาชนมีส่วนในการร่วมดูแลรักษา						
<u>ด้านการยอมรับของผู้ปฏิบัติ</u>						
25. บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย						
26. บุคลากรยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดอย่างชัดเจน						
27. บุคลากรยอมรับและปฏิบัติภารกิจตามแผนกระจายอำนาจ ๔ ครบทั้ง 6 ด้าน						
28. บุคลากรเข้าใจ ยอมรับในหลักการ วิธีการ มีส่วนร่วมของคณะกรรมการต่าง ๆ อย่างชัดเจน						
29. บุคลากร ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม						
ข้อความ	ระดับการมีผล					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	

30. บุคลากรมีความพร้อมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชน						
--	--	--	--	--	--	--

ตอนที่ 3 ข้อมูลสอบถามความสำเร็จในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

คำชี้แจง ท่านคิดว่านโยบายหลักธรรมาภิบาลที่นำมาปฏิบัติในเทศบาลตำบลกำแพง มีความสำเร็จ

มากน้อยเพียงใด ตอบตามที่เป็นจริง โดยทำเครื่องหมายถูก ก ลงในช่องขวามือของท่าน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
1.	การประชุมชี้แจงนโยบายหลักธรรมาภิบาลแก่ผู้เกี่ยวข้อง						
2.	การมอบหมายนโยบายหลักธรรมาภิบาลแก่ผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจน						
3.	ให้ความรู้หลักธรรมาภิบาลแก่บุคลากรอย่างชัดเจน						
4.	การใช้งบประมาณเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน						
5.	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการปฏิบัติตามแผน/โครงการ เพียงพอเหมาะสม						
6.	การบริหารงานเทศบาลเป็นไปโดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก						
7.	การออกเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี/เพิ่มเติมดำเนินการไปตามระเบียบกฎหมาย						

8.	ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานเทศบาล มีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่						
ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
9.	เทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ						
10.	ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนา						
11.	การยอมรับและความพึงพอใจของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง						
12.	การจัดบริการสาธารณะมีประสิทธิภาพเป็นธรรมและทั่วถึง						

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของท่านเกี่ยวกับนโยบาย หลักธรรมาภิบาล ที่ปฏิบัติ
คำชี้แจง ในการนำนโยบายหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติ ท่านเห็นว่ามีปัญหา/อุปสรรค ของเทศบาลที่ท่านประสบอยู่ เรื่องใดบ้าง และมีข้อเสนอแนะอย่างไร

ปัญหา/ อุปสรรค	ข้อเสนอ แนะ
1. ด้านความโปร่งใส	1. ด้านความโปร่งใส

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายฮาเสส หนุงวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	24 เมษายน 2513
สถานที่เกิด	จังหวัดสตูล
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	605 หมู่ที่ 4 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	- ประธานสภาเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัด สตูล
	- ผู้ประเมินภายนอก สำนักงานรับรองคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา (องค์การมหาชน)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแสงธรรม อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดาร์ุลมาอาเรฟ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
พ.ศ. 2536	การศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้
พ.ศ. 2549	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยทักษิณ

ประวัติกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

ชื่อ - สกุล	นายวัฒนา บุญชัด
วัน เดือน ปี เกิด	5 มีนาคม 2503
สถานที่เกิด	17 ม. 2 ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	116 ถนนสุขุมวิทมิโนค ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ปลัดเทศบาลเมืองสตูล (นักบริหารงานเทศบาล 8)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเทศบาลเมืองสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
การศึกษา	ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง)